

ELVERUM
KOMMUNE

[Gå til innhold](#)

Årsmelding 2022

Innholdsfortegnelse

- Glimt fra 2022
 - Januar: Økning i antall arbeidsplasser og bedrifter i Elverum
 - Februar: Frivilligbørsen ble en suksess
 - Mars: Aktivitetskalender på sykehjem skaper glede og forutsigbarhet
 - April: Pugger norsk med lærer fra Ukraina
 - Mai: Denne gjengen ordner liv og røre på Ungdommens hus i sommer
 - Juni: Elveparken Pernille har fått en ansiktsløfting
 - Juli: Taxi Elverum først ute med demensvennlig bedrift
 - August: Startet skoleåret med fagdag om psykisk helse
 - September: Hanstad fyller 40 år
 - Oktober: Oppdag verden på Glomdalsmuseet – internasjonal uke
 - November: Meg sjøl – verdiarbeid i barnehagene
 - Desember: Skøytebana på Fylken klar for bruk
- 1 Innledning
- 2 Overordnede mål og resultater
- 3 Økonomiske resultater og hovedtrekk i 2022
 - 3.1 Måltall
 - 3.2 Netto driftsresultat
 - 3.3 Udisponerte disposisjonsfond
 - 3.4 Netto lånegjeld
 - 3.5 Egenfinansiering av investeringer
 - 3.6 Arbeidskapital
- 4 Organisering
 - 4.1 Politisk organisering
 - 4.2 Administrativ organisering
- 5 Sykefravær, bemanning, likestilling og medarbeidere
 - 5.1 Sykefravær
 - 5.2 Bemanning - utvikling årsverk
 - 5.3 Likestilling og mangfold i arbeidslivet
 - 5.4 Medarbeiderundersøkelse - 10 faktor
- 6 Handlingsplan 2022 – 2025 – Arbeid og resultater i 2022
 - 6.1 Innledning
 - 6.2 Klima og energi
 - 6.3 By- og bygdeutvikling
 - 6.4 Samferdsel og infrastruktur
 - 6.5 Verdiskaping og næringsutvikling
 - 6.6 Natur, kulturmiljø og landskap
 - 6.7 Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

- 7 Tjenesteområdenes resultater
 - 7.1 Innledning
 - 7.2 Politisk styring - folkevalgte
 - 7.3 Administrasjon
 - 7.4 Barnehage
 - 7.5 Skole
 - 7.6 Barnevern
 - 7.7 Helse - forebygging og behandling
 - 7.8 Pleie og omsorg
 - 7.9 Sosial - tjenestebistand
 - 7.10 Sosial - økonomisk bistand
 - 7.11 Kultur og religiøse formål
 - 7.12 Teknisk forvaltning
 - 7.13 Teknisk drift
 - 7.14 Næringsutvikling
- 8 Beredskap
 - 8.1 Beredskapsdokumentasjon
 - 8.2 Beredskapsdager
 - 8.3 Koronapandemien
 - 8.4 Beredskapsråd
- 9 Investeringsprosjekter
- 10 Tjenesteområder under tilsyn
- 11 Oppfølging: Politiske vedtak -
Handlings- og økonomiplan 2022-2025
 - 11.1 Oppfølging av politiske vedtak
 - 11.2 Gjennomføringsplan -
kommunestyrets vedtak på Handlings-
og økonomiplan 2022-2025
- 12 Årsregnskap og noter 2021

Glimt fra 2022

Januar: Økning i antall arbeidsplasser og bedrifter i Elverum

(Bildet: Fra venstre daglig leder i Elverum Vekst, Odd-Erling Lange, næringsutvikler Asbjørn Lunde i Elverum Vekst, Regine Behrens Dyreng i Klosser Innovasjon og ordfører i Elverum, Lillian Skjærvik.)

I løpet av to år har antall arbeidsplasser i Elverum økt med 278, ifølge sysselsettingstallene. I tillegg er det en økning i antall bedrifter.

Telemarksforskning står bak analysene som gjøres i regionalanalyse der det er mulig å følge med på flere ulike tall og analyser som måler attraktiviteten til en kommune.

- Det er svært gledelig å se at det er positive tall som peker i riktig retning for de siste to årene. Telemarksforskning skriver i sine analyser at det ser ut til at Elverum har svært høy attraktivitet. Både bedrifter, næringsapparatet og samfunnet bidrar til dette, sier ordfører Lillian Skjærvik.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/okning-i-antall-arbeidsplasser-og-bedrifter-i-elverum>

Februar: Frivilligbørsen ble en suksess

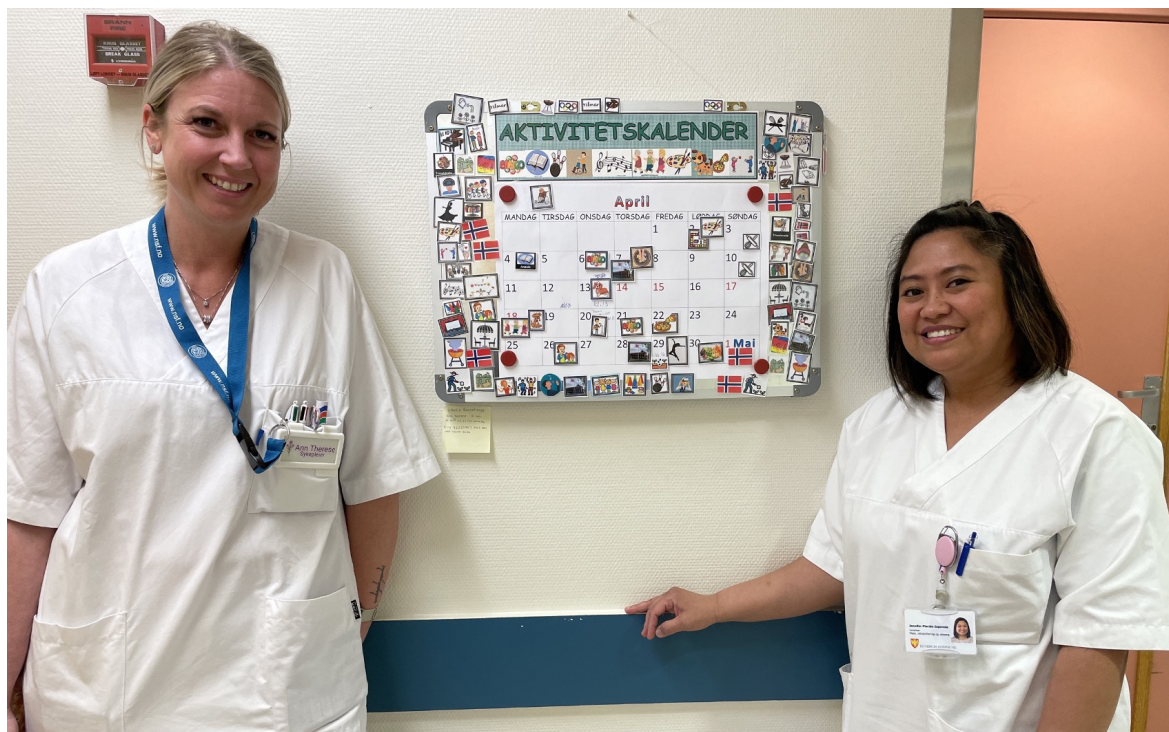

For første gang ble det denne uka arrangert frivilligbørs i Elverum. Representanter fra lag og foreninger, kommunen og næringslivet, møttes i Festsalen i Rådhuset for å inngå avtaler og bytte tjenester, alt uten å involvere penger som betalingsmiddel.

I løpet av kvelden ble det til sammen inngått 35 avtaler om alt fra oppbevaringsplass for kano til hybelkurs for ungdom. Nye nettverk ble etablert, gamle vennskap vedlikeholdt, og det var kaffe og muffins til den som ville ha.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/den-forste-frivilligborsen-i-elverum-var-en-suksess>

Mars: Aktivitetskalender på sykehjem skaper glede og forutsigbarhet

(Bildet: Fra venstre: Ann Therese Bratgjerd og Jennifer Espanola.)

Sykehjemmene i Elverum har ofte aktiviteter for beboere. Moen sykehjem avdeling 1 har hengt opp en aktivitetskalender der de legger inn planlagte aktiviteter. Dette skaper glede og engasjement hos beboere og ansatte.

- Vi har oversikt over hvor mange aktiviteter vi har, og når vi har de. En kalender gjør det lettere å planlegge når det passer å finne på noe ekstra, det er forutsigbart og lettere å ha oversikt, sier sykepleier på Moen, Jennifer Espanola.

Hun står bak kalenderen sammen med kollega Ann Therese Bratgjerd. Aktivitetskalenderen henger i gangen på avdeling 1 på Moen, og hver dag i måneden har én egen rute. Her setter man på små magnetbrikker med bilder av det som er planlagt.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/aktivitetskalender-pa-sykehjem>

April: Pugger norsk med lærer fra Ukraina

(Bilde: Tid for norskkurs ved Frydenlund skole med både elever og lærer fra Ukraina. Foran sitter 6. klassingene David Moskalenko og Danyl Gilirov. Bak sitter lærer Alva Værøy sammen med 2. klassingen Oleksii Vynnychenko.)

Elverum kommune har opprettet to mottaksklasser for elever fra Ukraina. Lærer Alva Værøy er selv ukrainer, og deler arbeidstiden sin likt mellom de nyankomne elevene ved Frydenlund skole og Elverum ungdomsskole (EUS).

Hun startet skoleåret som kontaktlærer for 1. klasse ved Lillemoen skole. Så brøt krigen ut i Ukraina. Folk flyktet, noen av dem til Norge og Elverum. For raskt å kunne gi barna en så normal hverdag som mulig, opprettet kommunen to mottaksklasser. At det allerede fantes en lærer fra Ukraina i skolesystemet, var naturligvis en stor bonus.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/pugger-norsk-med-laerer-fra-ukraina>

Mai: Denne gjengen ordner liv og røre på Ungdommens hus i sommer

(Fra venstre: Emma Brodahl, Karoline Myrberget, Siri Wangen, Karsten Haakenstad Breck, Brage Fosse, Sander Blakseth Røsand og Sondre Saxrud.)

Takket være midler fra Gjensidigestiftelsen og en herlig gjeng med ungdommer så forlenges feriekлубben i år. Fra før er det feriekлубb i ukene 25, 26 og 27, og nå forlenges dette til også å gjelde ukene 28, 29 og 30. Alle aktiviteter i de tre siste ukene er gratis!

- En stor takk til Gjensidigestiftelsen som har gitt oss midler til å ansette en flott gjeng med unge personer, slik at vi kan forlenge feriekлубben med tre uker. Ungdommene har jobbet hardt i tre dager denne uka for å snekre et program for ukene 28, 29 og 30. Det har blitt et godt og variert program med aktiviteter både inne og ute, sier idrettspedagog i sektor for kultur i Elverum kommune, Alexandre Remizov.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/denne-gjengen-ordner-liv-og-rore-pa-ungdommens-hus-i-sommer>

Juni: Elveparken Pernille har fått en ansiktsløfting

Fra venstre: Knut Stormoen, Bjørnar Lønstad-Halvorsen, Solveig Høye og Ådne Coldevin Djøanne.)

De siste årene har flere parker i byen fått en aldri så liten ansiktsløfting. I vår var det elveparken Pernille sin tur. Parken ligger på gang- og sykkelstien mellom Gamlebrua og Skogmuseet. Det har kommet inn noe nytt, noe gammelt er gjenbrukt, og bedene har fått en oppussing.

- Vi har fylt på med jord i bedene, og plantet nytt. Vi har fått fram halvsirkelen med belegningsstein i bunnen av trappa. Den var nesten helt grodd igjen av gress. Vi har satt opp nytt gjerde, sykkelstativ, treningsapparat, byttet huske, satt opp benker, fått grillplasser i betong og rustet opp gangvegene, forteller avdelingsingeniør i veg, park og anlegg, Bjørnar Lønstad-Halvorsen.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/elveparken-ernille-har-fatt-en-ansiktslofting>

Juli: Taxi Elverum først ute med demensvennlig bedrift

Elverum kommune jobber for at vi skal bli et mer demensvennlig samfunn, og holder kurs for blant annet bedrifter. 35 sjåførere i Taxi Elverum har deltatt på kurs om hvordan de på best mulig måte kan møte personer med demens. Kurset er en del av kampanjen «Et mer demensvennlig samfunn», og er et tilbud til alle bedrifter i Elverum kommune.

«Et mer demensvennlig samfunn» er et samarbeid mellom Nasjonalforeningen for folkehelsen, norske kommuner og næringslivet. Målet er å øke bevisstheten rundt sykdommen, slik at personer med demens lettere kan delta i vanlige hverdagsaktiviteter der de bor. Kampanjen er en del av eldrereformen «Leve hele livet».

Kurset, som tar rundt 60 minutter å gjennomføre, er laget for arbeidstakere som møter publikum i jobben, for eksempel bussjåførere, butikkansatte og frisører. Tidligere har kommunalt ansatte ved Frisklivsentralen/ergo-fysioterapi og eiendomsavdelingen deltatt. Kravet for å kunne kalle seg en demensvennlig bedrift, er at minst halvparten av de ansatte har hatt kurset.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/taxi-elverum-forst-ute-som-demensvennlig-bedrift-i-elverum-kommune>

August: Startet skoleåret med fagdag om psykisk helse

(Bilde: Skolefaglig rådgiver på skolekontoret, Askild Andersen Bø, og rektor på InnPed, Janne Aasebø Johnsen.)

Rett før skolestart var 125 ansatte i elverumskolen, i all hovedsak barne- og ungdomsveiledere, samlet til fagdag der fokus var psykisk helse.

- Psykisk helse er et viktig tema, fordi alle har en psykisk helse og det er viktig at vi i skolen legger til rette for at barn og unges psykiske helse er så bra som mulig, sier rektor ved InnPed, Janne Aasebø Johnsen, som hadde det faglige ansvaret for dagen.

I januar 2022 tredde barnevernreformen, også kalt oppvekstreformen, i kraft. Den gir mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, og skal styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats. Målet er at endringer i barnevernet skal bidra til at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt.

Kommunen hadde søkt og fått prosjektmidler til kompetanseheving rundt psykisk helse fra Utdanningsdirektoratet.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/startet-skolearet-med-fagdag-om-psykisk-helse>

September: Hanstad fyller 40 år

Hanstad barne- og ungdomsskole tok imot sine første elever i 1982. Fredag før høstferien feiret de 40-årsjubileum med sang, taler og sjokoladecake.

Det var strålende høstvær og grilling i skolegården. Inne i gymsalen, stappfull av elever og lærere, holdt ordfører Lillian Skjærvik tale. Med seg hadde hun 12 500 kroner i jubileumsgave fra Elverum kommune. 1. og 2. trinn underholdt med sang, og etterpå var det kake og saft til alle som ville ha.

Gratulerer med jubileet!

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/hanstad-barne-og-ungdomsskole-40-ar>

Oktober: Oppdrag verden på Glomdalsmuseet – internasjonal uke

(Bilde: Mikkel Hånde, Petter Dahlstrøm og Philip Norstad-Hemstad holder takten på trommeverksted.)

Ingen Internasjonal uke uten Oppdrag verden! 24. og 25. oktober var det full fart på Glomdalsmuseet da 300 elever i grunnskolen fikk se og prøve en flik av andre kulturer.

«Oppdrag verden!» er en videreutvikling av «Flerkulturelt verksted». Temadagene er et tilbud til elever på 4.-7. trinn i elverumsskolen, og foregår i forbindelse med FN-dagen 24. oktober.

– Vi har gjennom mange år hatt et veldig godt samarbeid med Glomdalsmuseet. Fra vi sendte ut invitasjon til årets «Oppdrag verden!», tok det kun et par timer før begge dagene var fullbooket, forteller assisterende rektor ved Elverum læringscenter, Linda Madsen Hanstad.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/oppdrag-verden-pa-glomdalsmuseet>

November: Meg sjøl – verdiarbeid i barnehagene

(Bilde: Mia synes det er gøy å lære om seg sjøl sammen med pedagogisk leder Trine Storsveen.)

- Hallo, hallo! sier Vetle, og kikker på seg sjøl i speilet. Sammen med Mathias og Mia har de satt seg ned for å lære om seg sjøl og andre. Gjennom hele høsten har de minste i Terningen barnehage «Meg sjøl» som tema, som en del av barnehagens verdiarbeid.

- Vi lærer dem å bli litt opptatt av nese, munn, øyne, ja rett og slett kroppen sin, men også følelser og samhandling med andre. Vi prøver å knytte alt dette opp mot hjerterom og verdier, som alle i Terningen, både store og små, har jobbet med i to år, sier pedagogisk leder for småbarnsavdelingen Humlebo, Trine Storsveen.

Barnehagene i Elverum ble en del av verdiarbeidet Hjerterom for et år siden. Terningen var én av pilotbarnehagene, og begynte med Hjerterom for to år siden.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/meg-sjol-verdiarbeid-i-barnehagene>

Desember: Skøytebana på Fylken klar for bruk

Skøytebana på Fylken er et populært sted for både store og små om vinteren. Her går det skøyter fra tidlig morgen til sent på kveld så lenge sesongen tillater det. Enhet for veg, park og anlegg med Knut Stormoen i spissen gjør en stor innsats for å holde bana fri for snø og med god skøyteis.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/skoytebana-pa-fylken-er-klar-for-bruk>

1 Innledning

Sammen med regnskapet og årsberetning gir årsmeldingen et utfyllende og helhetlig bilde av tjenesteproduksjon i Elverum kommune i 2022. Samlet gir dokumentene god informasjon til politikere, ansatte og innbyggere.

Elverum kommunen har i størrelsesorden 150 definerte tjenester for å gi Elverums befolkning de tjenester enkeltmennesker og grupper skal ha i henhold til lover, forskrifter samt ambisjoner vi for øvrig har i kommunen i henhold til planer på kort og lang sikt, vedtatt i kommunestyre og formannskap.

Elverum kommune er en stor arbeidsgiver. Det er til sammen 1408 årsverk og betydelig flere ansatte som hver dag året rundt bidrar til å gi kommunens innbyggere de tjenester de skal ha i henhold til lover og forskrifter. Koronasituasjonen påvirket også kommunens tjenesteproduksjon i 2022, mest det første halvåret. Samlet sykefravær ble på 9,7 prosent som er 2,2 prosentpoeng høyere enn målsatt.

Elverum kommune gjennomfører medarbeiderundersøkelsen 10-faktor 2. hvert år. Undersøkelsen bygger på forskning om effektiv ledelse og gode virkemidler for å motivere medarbeidere og derigjennom skape gode resultater. Forskningen er koblet opp mot brukernes vurdering av kvaliteten på tjenester. I 2022 var det 1304 ansatte som svarte, det gir en svarprosent på 70,3 prosent, mot 71 prosent deltagelse i 2020. Resultatene fra undersøkelsen i 2022 viser at Elverum kommune ligger på snitt eller over landsgjennomsnittet på alle faktorer. Vi scorer bedre enn gjennomsnittet for kommune- Norge på faktorene «Bruk av kompetanse», «Rolleklarhet» og «Mestringstro».

Det er mye å glede seg over når man leser årsmeldingen. Vi vil spesielt trekke frem at antall besøk og antall åpne dager på Ungdommens hus har økt. Ferieklubben har hatt en formidabel økning på antall deltakere noe som skyldes at aktiviteten ble forlenget med 3 uker. Antall deltakere ble økt fra 177 i 2021 til 1550 i 2022. Det er også gledelig å kunne fastslå at grunnskolepoengene for 2022 ble 43,7 poeng. Dette er bedre enn hva som var målsatt, 43 poeng.

Det fremgår også av årsmeldingen at kommunen har noen utfordringer. Kommunedirektøren vil trekke frem økte kostnader innenfor barnevernet og økning av antall hovedpersoner som mottar sosialhjelp.

Det er også verdt å merke seg at vi i 2022 hadde en befolkningsvekst på 133 innbyggere. Årsaken til veksten er hovedsakelig bosetting av flyktninger.

Elverum kommune har også, som private husholdninger, merket at prisene på strøm/energi og drivstoff økte i 2022. Kommunens langsiktige gjeld er svært høy. Sammenlignet med andre kommuner må Elverum kommune bruke vesentlig mer av løpende driftsinntekter til å betjene renter og avdrag. Grunnet god skatteinngang mot slutten av året fikk Elverum kommune et positivt netto driftsresultat på 1,31prosent.

Kommunens økonomiske handlingsrom bygger på flere faktorer. Befolknings- utvikling og god styring av til enhver tid tilgjengelige økonomiske ressurser er de viktigste faktorene. Kommunens økonomiske situasjon er anstrengt. Det siste årene er det mer inntekt på skatt som har gitt positivt utslag på netto driftsresultat. For å unngå at kommunen pådrar seg underskudd i årene som kommer må det være nøktern budsjettering og investeringene må holdes på et lavt nivå.

Kristian Trengereid
kommunedirektør

2 Overordnede mål og resultater

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede plan. Det langsiktige målet i kommuneplanen er at «Elverum skal være et godt og sunt sted å leve, med aktive, glade og friske innbyggere».

Kommunen har i tillegg til kommuneplanen et planverk på cirka 20 strategiske planer fordelt på seks samfunnsområder, og som er å forstå som nødvendig detaljering av kommuneplanen for å ha et operativt grunnlag for virksomheten. [Dette planverket kan leses her.](#)

Hvert år gjennomføres det brukerundersøkelser og andre registreringer/statistikker som viser resultater innenfor fire ulike dimensjoner: Samfunn - Økonomi - Organisasjon - Tjenestekvalitet:

Dimensjoner med indikatorer	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2022	Resultat 2022	Lands- gj.snitt
Samfunnsdimensjonen					
Innbyggertall, 31. desember	21 292	21 435	21 451	21.568	-
Reduksjon i energiforbruket i kommunale bygg relatert til referanseåret 2009 - 2010, korrigert i forhold til utetemperatur, areal og brukstid	-23%	-22%	-21%	-21%	-
Økonomidimensjonen					
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter (anbefalt norm = 2,0%)	0,74%	3,11%	2%	1,31%	
Udisponerte disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter (mål er 4,0 %)	1,44 %	3,33 %	4%	4,31%	
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter (maks 100 %)	123 %	111 %	100%	108%	
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. VARF (mål er 20 %)	12,8 %	48,4 %	20%	17,5%	
Organisasjonsdimensjonen					
	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2022	Resultat 2022	Lands- gj.snitt
Sykefraværsprosent. *	9,1%	9,7 %	7,5%	9,7 %	-

Medarbeidertilfredshet - 10 faktor (svar fra medarbeidere, skala fra 1-5 (1=svært uenig og 5=svært enig)).

1.Oppgavemotivasjon - oppleves oppgavene som en drivkraft og som spennende og stimulerende.	4,3	Ikke målt	4,3	4,3	4,3
2.Mestringstro - tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer.	4,4	Ikke målt	4,4	4,4	4,3
3.Selvstendighet - opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig.	4,3	Ikke målt	4,3	4,3	4,3
4.Bruk av kompetanse - brukt egen jobbrelevant kompetanse på en god måte.	4,3	Ikke målt	4,3	4,3	4,2
5.Mestringsledelse - ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg best mulig i forhold til egne forutsetninger.	4,0	Ikke målt	4,0	4,0	4,0
6.Rolleklarhet - forventningene til jobben som skal utføres er tydelig definert og kommunisert.	4,4	Ikke målt	4,4	4,4	4,2
7.Relevant kompetanseutvikling - best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet.	3,6	Ikke målt	3,8	3,7	3,7
8.Fleksibilitetsvilje - fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.	4,5	Ikke målt	4,5	4,5	4,5
9.Mestringsklima - motiveres av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode.	4,1	Ikke målt	4,1	4,2	4,2
10. Nytteorientert motivasjon - nyttig og verdifullt for andre.	4,7	Ikke målt	4,7	4,7	4,7

Tjenestekvalitetsdimensjonen

	Resultat 2020	Resultat 2021	Mål 2022	Resultat 2022	Lands-gj.snitt
Tjenestene skal være innenfor lov og forskrift. (Tilsyn fra Statsforvalteren på ulike tjenesteområder blir rapportert i tertialrapportene og årsrapporten). **	nei	ja	ja	ja	-

Tabell: Mål og resultater for Elverum kommunes virksomhet målt på sentrale indikatorer innenfor 4 dimensjoner - samfunn, økonomi, organisasjon og tjenestekvalitet. * = SSB har fraværstatistikk per kvartal for landet - ikke for året under ett. ** = Se pålegg etter tilsynsbesøk senere i rapporten. * = Alle brukerundersøkelsene har en skala fra 1 - 6, der 6 er best.**

3 Økonomiske resultater og hovedtrekk i 2022

3.1 Måltall

Måltallene er fastsatt ut fra kommunens økonomiske situasjon og må sees i et langsiktig perspektiv, dette fordi kommunens økonomiske situasjon har vært svært krevende. Netto driftsresultater har variert kraftig, disposisjonsfond er svært lave og lånegjelden er svært høy.

De økonomiske målene er ikke ambisiøse sammenlignet med andre kommuner og landsgjennomsnittet, men målene må nåes dersom kommunen skal få en sunn driftsøkonomi som igjen gir økonomiske handlingsrom for kommunen. Tabellen nedenfor viser de økonomiske målene og status pr 31.12.2022.

Økonomiske mål	Mål	Status
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	Minimum 2,0 %	2
Udisponert disposisjonsfond i % av brutto driftsinntektene	Minimum 4,0 %	3
Netto lånegjeld ¹ i % av brutto driftsinntekter.	Maksimum 100 %	1
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. VARF ² .	Minimum 20 %	2
Avvik mellom regnskap og budsjetttrammer	Maksimum 1 %	1

Tabell: Økonomiske mål vedtatt av kommunestyret i sak 176/19, samt statusvurdering per årsslutt 2022.

Tallene under status betyr:

1 = ikke tilfredsstillende og må bedres.

2 = ikke tilfredsstillende, men har en positiv utvikling eller en negativ utvikling.

3 = tilfredsstillende og bra.

3.2 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til resultat av eksterne finansierings-transaksjoner (renter og avdrag). Netto driftsresultat kan brukes til finansiering av fremtidige investeringer (egenkapital) eller avsettes til fond for senere bruk. For å ha en sunn kommuneøkonomi bør netto driftsresultat over tid være på 2 prosent av brutto driftsinntekter. Et lavere resultat vil ikke sikre kommunen nødvendige avsetninger til uforutsette hendelser og fremtidige investeringer.

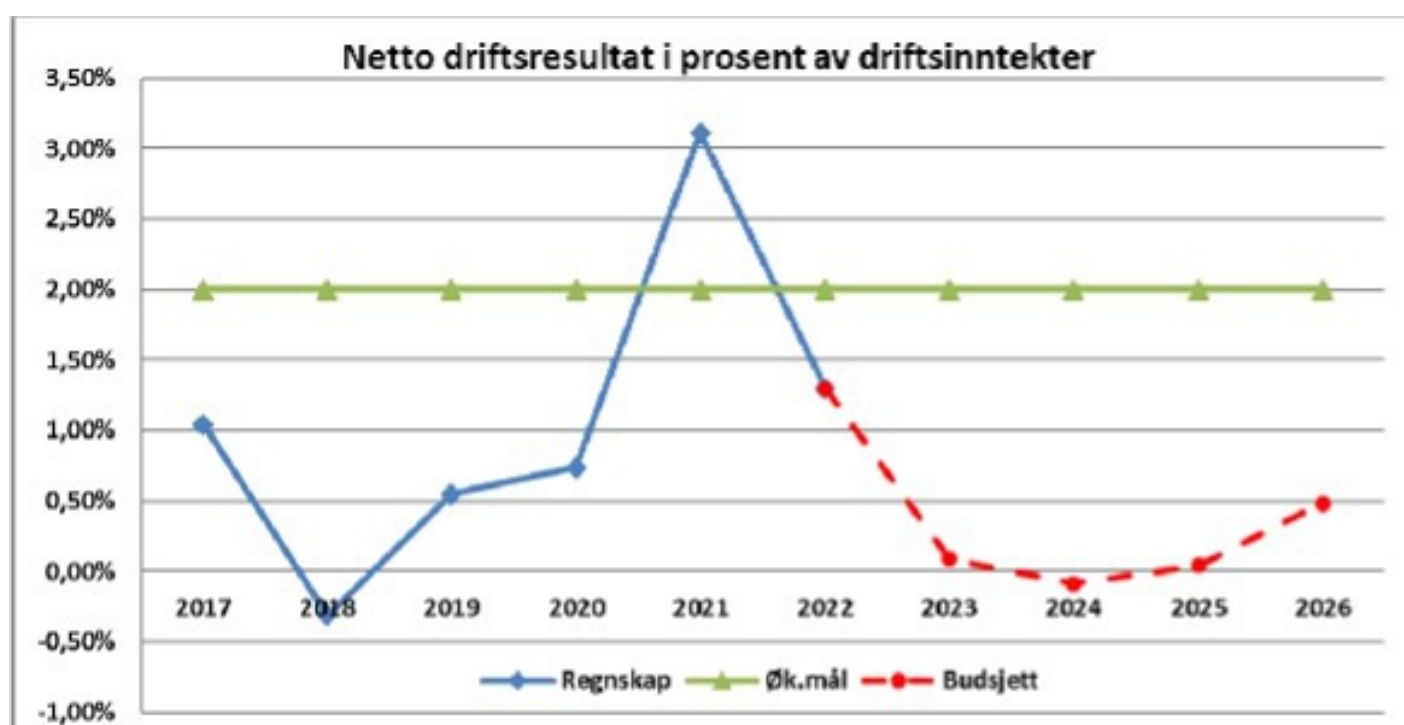
Netto driftsresultat	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sum driftsinntekter - tall i hele tusen	1 673 959	1 707 828	1 773 163	1 812 296	1 944 960	2 021 128
Netto driftsresultat - tall i hele tusen	-17 382	5 237	-9 683	-13 424	-60 570	-26 524

Netto resultatgrad	1,04 %	-0,31 %	0,55 %	0,74 %	3,11 %	1,31 %
Mål i økonomireglement 2 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
Avvik i forhold til økonomiskmål på 2 %	16 098	39 393	25 780	22 821	-21 671	13 898

Tabell: Netto driftsresultat i perioden 2017 - 2022.

I tabellen over ser vi at netto driftsresultat har variert relativt mye i perioden 2017 - 2022. Negativt netto driftsresultat svekker kommunens økonomiske situasjon, og inndekning av dette må gjøres med bruk av frie inntekter eller tidligere års avsetninger av frie midler. **Netto driftsresultat i 2022 er positivt, men under 2 prosent av brutto driftsinntekter** som er det økonomiske målet i økonomireglementet. **Resultatet er 13,9 millioner kroner under målet om 2 prosent netto driftsresultat.**

Gjennomsnittlig netto driftsresultat de siste seks årene er på 1,07 prosent. Hovedårsaken til de positive resultatene er merinntekter på skatt i forhold til budsjetterte inntekter. I 2022 var det hele 42,0 millioner kroner merinntekter på inntekts- og formuesskatt.

Figur: Netto driftsresultat i perioden 2017 - 2026.

Netto driftsresultatet for 2022 er svakere enn i 2021, men noe bedre enn gjennomsnittet de siste 6 årene. Årsbudsjett 2023 og økonomiplanperioden har netto positivt driftsresultat, men godt under målet om 2 prosent av brutto driftsinntekter.

Det vil være helt avgjørende å ha fokus på økonomistyring i tiden som kommer for å kunne opprettholde kontroll og dermed et økonomisk handlingsrom. Kommunen har vært gjennom en periode med svært store investeringer i bygningsmasser, som igjen har økt kommunens driftsutgifter til renter, avdrag, drift og vedlikehold. Rentene har det siste året økt kraftig og signalene i finansmarkedene tilsier at tiden med lave renter er over og at en vi nå ligger på et nivå som vi vedvare i årene som kommer. Høy lånegjeld gjør oss sårbare dersom rentenivået går opp.

En kontinuerlig utfordring framover blir å prioritere kommunens ressurser slik at disse blir forvaltet på en best mulig måte. Kravet til kontinuerlig forbedring, omstillingsevne, kompetanseutvikling og effektivitet vil fortsatt ligge over oss. Det vil være nødvendig å erverve og vedlikeholde kompetanse for å kunne fastsette tjenestetilbudet til det nivået Stortinget gjennom lover og forskrifter har forpliktet kommunene å yte overfor innbyggerne. Dette krever stor innsats både fra den politiske og administrative ledelse, og ikke minst fra medarbeidere i de ulike virksomhetene i kommunen.

3.3 Udisponerte disposisjonsfond

Udisponerte disposisjonsfond er midler som ikke er disponert av kommunestyret til bestemte formål, og er de reservene som kommunestyret kan anvende til gode formål eller uforutsette hendelser.

Uforutsette hendelser bør så langt råd er dekkes av en reserve som ligger i driftsbudsjettet. Dersom det ikke budsjetteres med positive netto driftsresultat på 2 % av brutto driftsinntekter bør kommunen ha reserver i udisponerte disposisjonsfond. Tabellen nedenfor viser status i kommunens disposisjonsfond i perioden 2017 - 2022.

Disposisjonsfond	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Disposisjonsfond 31.12.	45 647	37 816	29 624	33 420	70 441	103 028
Disponerte fondsmidler	21 413	24 428	12 214	7 353	5 603	15 874
Udisponerte fondsmidler	24 234	13 388	17 410	26 067	64 838	87 154
Udisponerte fondsmidler i % av driftsinntekter	1,45 %	0,78 %	0,98 %	1,44 %	3,33 %	4,31 %
Avvik i forhold til økonomisk mål på 4 %	42 724	54 925	53 516	46 425	12 941	-6 309

Tabell: Disposisjonsfond i perioden 2017 - 2022.

Udisponerte fondsmidler og netto driftsresultater bør sees i sammenheng. Når kommunen har udisponerte fondsmidler er det mulig å budsjettere med negative netto driftsresultater, men uforutsette situasjoner vil da svekke kommunens disposisjonsfond ytterligere. Elverum kommune hadde ved utgangen av 2022 6,3 millioner kroner i udisponerte fondsmidler utover målet tilsvarende 4 % av brutto driftsinntekter.

3.4 Netto lånegjeld

Netto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter påvirker kommunens økonomiske handlingsrom ved at renter og avdrag må betjenes av løpende driftsinntekter. Tabellen nedenfor viser status i kommunens netto lånegjeld i perioden 2017 - 2022.

Netto lånegjeld	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Langsiktig gjeld	2 265 112	2 689 665	2 815 240	2 846 526	2 814 702	2 855 323
- formidlingslån og andre utlån	520 654	580 501	606 637	626 240	652 041	670 387
Netto lånegjeld	1 744 459	2 109 164	2 208 603	2 220 285	2 162 661	2 184 936
Netto gjeld i forhold til driftsinntekter	104 %	123 %	125 %	123 %	111 %	108 %
Rente prosent	3,0 %	3,1 %	3,6 %	3,5 %	4,6 %	4,1 %
Avdrags prosent	3,8 %	3,7 %	4,0 %	4,6 %	2,1 %	2,9 %
Renter og avdrag i prosent av driftsinntekter	6,8 %	6,8 %	7,6 %	8,1 %	6,7 %	7,0 %

Tabell: Langsiktig gjeld i perioden 2016 - 2022.

Kommunens langsiktige gjeld er svært høy. Sammenlignet med andre kommuner må Elverum kommune bruke vesentlig mer av løpende driftsinntekter til å betjene renter og avdrag.

Årsaken til høy lånegjeld er alle store investeringsprosjekter som er gjennomført for å møte en forventet befolkningsvekst, endringer i befolknings sammensetning og krav til bygningsmasser.

Netto gjeld har økt med 440,5 millioner kroner fra 2017 til 2022. Dette innebærer også at kommunen har disponert mer av de løpende driftsinntektene til å betale renter og avdrag. Rentenedgang og et ekstraordinært lavt rentenivå i 2020 og 2021 har bidratt til at renteutgiftene ikke har økt i samme takt som økningen langsiktig gjeld. Rentene har det siste året økt kraftig og signalene i finansmarkedene tilsier at tiden med lave renter er over og at en vi nå ligger på et nivå som vil vedvare i årene som kommer. Høy lånegjeld gjør oss sårbare dersom rentenivået går opp.

I tillegg til økte utgifter til renter og avdrag vil det også påløpe økte utgifter til drift og vedlikehold av både eksisterende og nye arealer.

3.5 Egenfinansiering av investeringer

Nøkkeltallet beskriver hvor stor del av kommunens investeringer som finansieres med egenkapital. Det vil si den andelen av investeringene som ikke er lånefinansiert. Høy egenkapitalandel tilsier mindre belastning på fremtidige driftsbudsjetter.

Bruk av egenkapital for finansiering av investeringer reduserer behov for lånefinansiering, og bidrar dermed til å redusere kommunens lånegjeld. I økonomireglementet er det et mål å ha minimum 20 % egenfinansiering av investeringer. Tabellen nedenfor viser kommunens egenfinansiering av investeringer i perioden 2017 - 2022.

Investeringer	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Egenfinansiering av investering	7,2 %	3,0 %	3,5 %	12,8 %	48,4 %	17,5 %
Bruk av egenkapital	34 095	16 466	14 278	12 246	51 003	10 997
Økonomisk mål 20 %	96 195	93 804	80 806	19 081	21 086	12 597
Avvik i forhold til mål	-62 099	-77 338	-66 528	-6 835	29 917	-1 600

Tabell: Egenfinansiering i perioden 2017 - 2022.

Egenfinansiering av investeringer har ikke vært tilfredsstillende i perioden 2017 - 2022. I 2021 var egenfinansiering av investeringer god, og årsaken ligger i stor grad på salg av varige driftsmidler i tillegg til bruk av fond. For å redusere belastningen i framtidige driftsbudsjetter er det viktig å sørge for mest mulig egenfinansiering i årene som kommer.

3.6 Arbeidskapital

Arbeidskapital er et resultat av den økonomiske styringen. Begrepet arbeidskapital består av omløpsmidler (betalingsmidler) fratrukket kortsiktig gjeld, og viser kommunens evne til å betale løpende forpliktelser.

Arbeidskapitalen kan være et vanskelig begrep å forholde seg til, men det handler om tilgang og bruk av midler til drift og investeringer. Ubrukte lånemidler pr 31.12 er med og påvirker kommunens arbeidskapital.

Arbeidskapital	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Arbeidskapital 31.12. tall i hele tusen	110 600	166 863	188 387	208 284	239 307	302 870
Arbeidskapital i % av driftsinntekter	6,6 %	9,8 %	10,6 %	11,5 %	12,3 %	15,1 %
Korrigert arbeidskapital*	-11 263	-3 851	-2 091	-6 268	-13 499	-11 937
Korrigert arbeidskapital i % av driftsinntekter	-0,7 %	-0,2 %	-0,1 %	-0,3 %	-0,7 %	-0,6 %

Tabell: Arbeidskapital i perioden 2017 - 2022. * Korrigert for premieavvik, bundne fondsmidler og ubrukne lånemidler.

Korrigert arbeidskapital viser kommunens reelle arbeidskapital når vi trekker ut premieavvik, bundne fondsmidler og ubrukne lånemidler. Premieavvik er ikke reelle betalingsmidler fordi dette er beløp som ikke er disponible på kort sikt. Bundne fondsmidler bør også trekkes ut ettersom dette er midler som skal gå til bestemte formål som kommunestyret ikke selv bestemmer. Ubrukte lånemidler bør også holdes utenfor ettersom dette er midler som skal gå til finansiering av pågående investeringsprosjekter.

Korrigert arbeidskapital er negativ, og dette er en indikasjon på at kommunen må være forberedt på å ta opp likviditetslån/kassekreditt for å betale løpende forpliktelser. Negative driftsresultater frem i tid og bruk av fond for finansiering av drift eller investeringer vil svekke arbeidskapitalen ytterligere.

Positive netto driftsresultater i årene som kommer vil styrke kommunens arbeidskapital.

4 Organisering

4.1 Politisk organisering

Kommunens organisering av det politiske arbeidet viser hvordan de folkevalgte representantene og representanter oppnevnt av de folkevalgte, er fordelt i styrer, råd og utvalg. Med virkning fra kommunevalget i 2019 ble det innført noen nye benevnelser – jfr. bl.a. som følge av endinger i kommuneloven.

Under vises organisasjonskartet for det politiske arbeidet i Elverum kommune, og det gis en kort redegjørelse for de forskjellige organene slik disse har fungert i 2022. Arbeidet i de forskjellige styrer, komitéer, råd og utvalg med saker, saksunderlag og vedtak m.m. kan følges på kommunens hjemmeside – her: <https://www.elverum.kommune.no/politikk>.

Figur: Organisering av de folkevalgte organer i Elverum kommune i kommunestyreperioden 2019 - 2023.

Kommunestyret er kommunens øverste organ og består av 35 folkevalgte representanter fra de politiske partiene. Kommunestyret delegerer i stor grad myndighet gjennom et eget delegerings- reglement til underliggende utvalg, formannskapet, kommunedirektøren (kommuneadministrasjonen) med flere. Det er klare regler for hva som kan delegeres og hva kommunestyret selv må beslutte.

Formannskapet er valgt blant kommunestyrets medlemmer i henhold til kommuneloven for valgperioden på 4 år. Formannskapet behandler saker forberedt av administrasjonen og utøver kommunens eierskap i selskap og foretak hvor kommunen er eier.

Kontrollutvalget er oppnevnt av kommunestyret i henhold til kommuneloven. Kontrollutvalget har eget sekretariat, som er sekretariat for 12 kommunale kontrollutvalg. Sekretariatet er organisert som et

interkommunalt selskap – Konsek Øst IKS.

Administrasjonsutvalget er et partssammensatt utvalg oppnevnt i henhold til kommuneloven.

Kommunestyrekomiteene (helse og omsorg, utdanning, vekst og utvikling, plan og eiendom) er oppnevnt av kommunestyret i henhold til kommuneloven og er delegert ansvar og myndighet i henhold til eget kommunalt reglement.

Eldrerådet er opprettet med hjemmel i lov og er et rådgivende organ for kommunen. Rådet skal i prinsippet ha til behandling alle saker som gjelder levekårene for eldre i kommunen og avgi uttalelse i saken.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse er opprettet med hjemmel i kommuneloven for å sikre åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i saker som er viktige for personer med funksjonsnedsettelse.

Ungdomsrådet er opprettet med hjemmel i kommuneloven. Formålet med er å lære opp unge i demokratiske prosesser og arbeidsmåter.

Selskaper og foretak hvor Elverum kommune har eierinteresser har i 2022 vært:

Kommunale foretak

- KF Elverum kommuneskoger (100 %)

Aksjeselskap

- Agena AS (100 %)
- Elverum Vekst AS (100 %)
- Elverum Energi AS (100%)
- Terningen Arena Idrett og Kultur AS (100%)
- Flerbruksanlegget AS (100%)
- AVR Institute Norway AS (33,3%)
- Nordavind DC Sites AS (7,7%)

Interkommunale selskap

- Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS
- Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS
- Konsek Øst IKS

Andre virksomheter

- Elverum kommunale pensjonskasse
- Stiftelsen Festspillene Elverum

3 stiftelser:

- Elverum kommunes stiftelse for utdanning
- Elverum kommunes stiftelse for jord, skog og bygdeutvikling
- Elverum kommunes stiftelse for helse, omsorg og pleie

Lovpålagte tjenester organisert som egne rettssubjekter med eget regnskap er:

Renovasjon – Tjenesten er organisert gjennom Sør-Østerdal interkommunale renovasjonsselskap IKS hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 60 prosent av selskapets forpliktelser.

Brann- og redningstjeneste – Tjenesten er organisert gjennom Midt Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 33,2% av selskapets forpliktelser.

Revisjon – Tjenesten er organisert gjennom Konsek Øst IKS hvor Kongsvinger kommune er selskapets kontorkommune. Elverum kommune har en ansvarsdel på 8,35 % av selskapet.

Utover dette drives kommuneskogen som kommunalt foretak gjennom Elverum kommuneskoger KF. Kommuneskogen fører eget separat regnskap for sin virksomhet.

Heleide eller deleide aksjeselskaper er frittstående ordinære AS med styrer oppnevnt i generalforsamlingen. Formannskapet er delegert myndighet som utøvende eierorgan. Kommunen har [egen eierskapsmelding](#) som ligger til grunn for utøvelse av eierskapet. De enkelte selskaperes virksomhet drives i henhold til vedtekter og egne strategiplaner for hvert selskap.

4.2 Administrativ organisering

Elverum kommunes driftsorganisasjon er vist i organisasjonskartet under på sektor- og stabsnivå. Hver sektor ledes av en sektorsjef, stabene av en stabssjef. Sektorer og staber er videre organisert i faglige enheter med enhetsledere. De største sektorene har i tillegg avdelinger med avdelingsledere underlagt de enkelte enhetene. For å løse nødvendig tjenesteproduksjon og stabs-/støttefunksjoner er det i tillegg til kommunens egen tjenesteproduksjon organisert flere interkommunale samarbeid.

Interkommunalt samarbeid

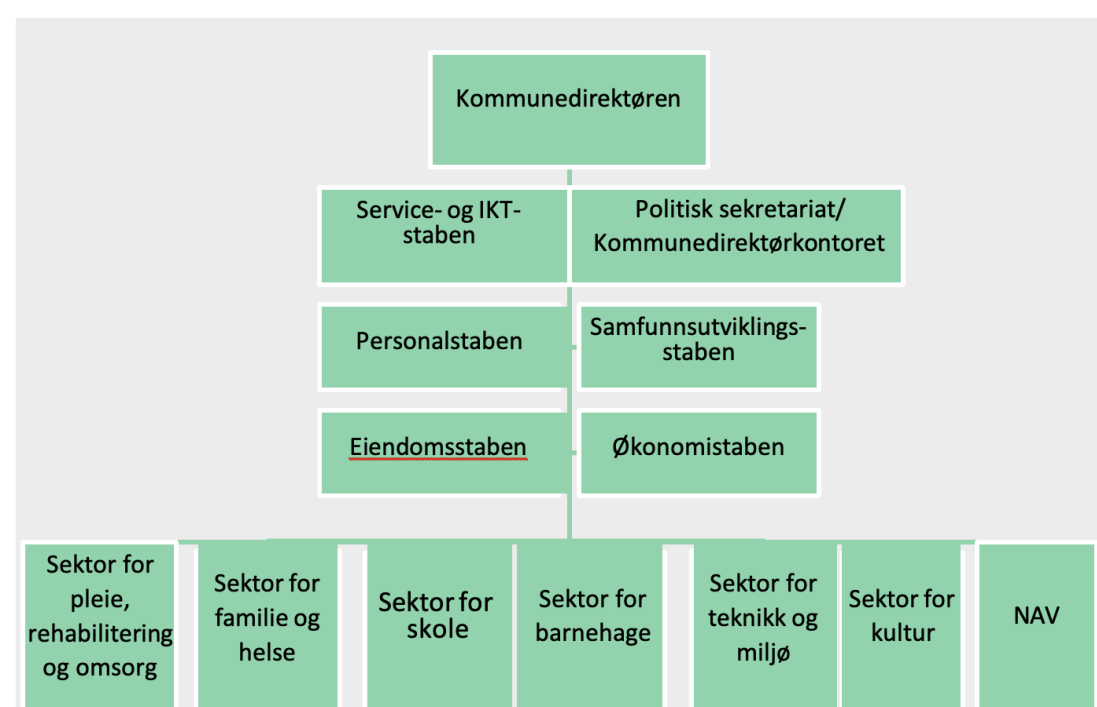
- Pedagogisk- psykologisk tjeneste
- Innkjøpsamarbeid med nabokommuner
- Barnevernvakt
- Geodata samarbeid
- Miljørettet helsevern
- Arbeidsgiverkontroll
- Elverum Interkommunale Legevakt
- Interkommunale akutte døgnplasser

Elverum kommune er vertskommune og fører regnskapet samt drifter IKT løsningene for PPT- tjenesten i kommunene Stor-Elvdal, Åmot og Elverum. Samarbeidet er basert på en egen avtale. Den skal reforhandles i løpet av våren 2023.

Elverum kommune inngår i kartsamarbeidet Hedmark Kart sammen med 11 øvrige kommuner. Dette samarbeidet har vært gjeldende siden 2021.

[Elverum interkommunale legevakt](#) - etablert 1. januar 2014. Dette er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Åsnes, Våler, Åmot og Elverum som sammen tilbyr innbyggerne en felles og mer robust legevakt.

Interkommunale akutte døgnplasser – er et samarbeid mellom Våler, Åsnes og Elverum som tilbyr innbyggere kommunal øyeblikkelig hjelp med døgnplasser (somatikk).

Figur: Administrativ organisering i Elverum kommune i 2022. Sektorene har hovedansvar for tjenesteproduksjon og myndighetsforvaltning. Stabene har primært støtte-/forvaltningsfunksjoner.

5 Sykefravær, bemanning, likestilling og medarbeidere

5.1 Sykefravær

Sykefravær 2022 - Elverum kommune				
Sektor/Stab	Totalt fravær i % 2022	Sykefravær i % mindre enn 16 dager inkl. egenmelding	Sykefravær i % mer enn 16 dager	Totalt fravær i % 2021
Kommunedirektørens kontor og stabene: Personalstaben, Økonomistaben, Service- og IKT-staben, Samfunnsutviklingsstaben	7,97	2,94	5,03	4,36
Sektor for teknikk og miljø	6,46	1,94	4,52	10,04
Eiendomsstaben	9,80	3,87	5,93	9,96
Sektor for skole	8,26	2,51	5,75	(inkl. bhg) 9,14
Sektor for barnehage	12,08	3,57	8,51	
Sektor for familie og helse	12,28	2,85	9,43	6,84
NAV	4,44	2,99	1,45	7,10
Sektor for kultur	7,09	2,51	4,58	3,40
Sektor for Pleie-, rehabilitering og omsorg	10,77	3,11	7,66	12,60
Sum/gjennomsnitt for kommunen	9,70	2,94	6,76	9,69

Tabell: Sykefravær i sektorer og staber i 2022 samt sammenlikning med 2021.

Sykefraværet for 2022 totalt for Elverum kommune endte på 9,7%, nøyaktig likt 2021. De siste 3 årene har vært preget av skjerpede bestemmelser når det gjelder å holde seg hjemme ved symptomer på luftveisinfeksjon. Vi har allikevel et relativt lavt, stabilt korttidsfravær.

Korttidsfraværet i 2022 endte på 2,94 % og langtidsfraværet på 6,76%. Korttidsfravær er fravær i arbeidsgiverperioden inntil 16 dager, mens langtidsfravær er fravær utover 16 dager. Det er langtidsfraværet som gir de største utslagene på fraværstatistikken. Tallene må ses i sammenheng med antall ansatte. Ved få ansatte i en avdeling/enhet/sektor vil enkeltfravær gi store utslag. Elverum kommune hadde i virksomhetsplan for 2022 et mål om sykefravær under 7,5 %.

Å ha oversikt over mønstre og sammenhenger i sykefraværet gir kunnskap og avdekker utfordringer. Ved å se utviklingen i sykefraværet over tid og sammenligne med nærliggende virksomheter, vil vi få en status og et bilde på om målene bør justeres og om det eventuelt bør iverksettes tiltak. Godt sykefraværarbeid krever kompetente ledere som følger opp, ansatte som involveres og tillitsvalgte og verneombud som er aktive deltagere.

Det gjennomsnittlige sykefraværet er målt og rapportert per sektor/stab. Av hensyn til personvernet er

stabene, eksklusive eiendomsstaben, slått sammen.

Vi har fortsatt fokus på nærvær gjennom eksisterende tiltak som lederutvikling og opplæring i sykefraværsoppfølging for ledere, tillitsvalgte og verneombud. Innholdsmessig handler det om forebyggende innsats, bedre oppfølging av sykemeldte og å gi ledere og ansatte effektive verktøy for å skape gode og inkluderende arbeidsmiljø. Prosjektet «Fra fravær til nærvær - hvordan jobbe for redusert sykefravær i utvalgte sektorer» ble avsluttet våren 2019.

De erfaringer og verktøyene vi ser har effekt på nærværet har vi implementert i våre rutiner for sykefravær og oppfølging. Det jobbes videre med fokus på nærvær både internt og i samarbeid med NAV lokalt, NAV Arbeidslivssenter og bedriftshelsetjenesten.

5.2 Bemanning - utvikling årsverk

Sektor/stab	Antall årsverk	
	31.12.2021	31.12.2022
Kommunedirektørkontoret og Samfunnsutviklingsstaben	5,5	5,5
Sektor for teknikk og miljø	56,0	52,6
Eiendomsstaben	85,8	83,8
Sektor for skole	393,7	413,8
Sektor for barnehage	142,5	141,5
Sektor for familie og helse	59,0	73,0
NAV Elverum	19,0	22,0
Sektor for kultur	32,7	33,6
Sektor for pleie, rehabilitering og omsorg	487,8	530,6
Personalstaben	6,3	5,5
Service- og IKT-staben	23,9	25,9
Økonomistaben	25,0	20,9
Sum kommunen	1337,2	1408,7

Tabell: Bemanning i Elverum kommune målt i antall årsverk fordelt på sektorer og staber per 31.12 2022 og 31.12. 2021.

Oversikten over viser faste personalressurser per 31.12.2022. Dette gir oversikt over den reelle innsatsen av ressurser i form av personell, og mindre endringer/forskyvninger som ikke endrer den totale innsatsen. Grunnlaget hentes direkte ut fra lønssystemet slik at tellingen er maskinell.

Utgangspunktet for tellingen er ansettelsesprosent for de enkelte stillingskategorier, og disse summeres opp til lønnede årsverk. Utviklingen vises sammenliknet med sum personalressurser per 31.12.2021.

Det ser ut som en total økning på 71,5 årsverk sammenliknet med samme tidspunkt i fjor, men et viktig men; man må ha i minne at denne maskinelle tellingen gir oss antall "aktive årsverk" pr 31.12.22. Det betyr at dersom en stilling står vakant på telletidspunktet kommer den ikke med i tellingen, dette kan forklare noe av differansen per sektor fra år til år.

Stabene

Endringen i eiendomsstaben på 2 årsverk skyldes naturlig avgang, hvor årsverkene inngår i effektivisering av

driften.

Pr. 31.12.22 er det 5,5 faste årsverk i personalstaben, en nedgang på 80 prosentstilling fra 2021. Dette skyldes at tidligere ryggombud var organisert i personalstaben og ble benyttet i hele organisasjonen. Når tidligere ryggombud valgte å gå av med pensjon mai 2022 ble stillingen overført til enhet for ergonomi og fysioterapi i PRO.

Enheten leverer nå tjenester og oppfølging internt tilsvarende 50 prosentstilling. Personalstaben administrerer også 5,2 årsverk frikjøpte hovedtillitsvalgte i tillegg til 1 årsverk hovedverneombud. Disse blir talt ut i sektorer i sine opprinnelige stillinger.

Sektorene

Sektor for teknikk og miljø har i prinsippet kun kapasitetsendringer som er forankret i vedtatt budsjett. Endringen i forhold til 2021 skyldes en kombinasjon av ledige stillinger og planlagt redusert bemanning.

Sektor for pleie og omsorg har økt antall årsverk som følge av økte behov i hjemmebaserte tjenester, dagaktivitet for hjemmeboende med demens, bofellesskap, institusjonstjenesten (4 korttidsplasser), til ergoterapitjenesten er ryggombud overført fra personalstaben og ruskonsulenter overført fra NAV. Vakante stillinger på telletidspunktet medfører svingninger i antall faste årsverk.

Sektor for familie og helse har økt antall årsverk i 2022 som følge av etablering av Elverum kommunale legesenter, barnevernreformen, styrking av forebyggende enhet på grunn av mottak av flere flyktninger og ledelse av kommunehelsetjenesten. Noe av økningen skyldes også flere faste ansetter som følge av arbeid med pandemien.

NAV har økt med tre stillinger siste år; 2 stillinger i forbindelse med økt mottak av flyktninger og 1 stilling «Tett på» som arbeider med avklaring mot arbeid, utdanning eller statlige ytelser. Stillingen ble vedtatt som en del av tjenestegjennomgangen og innsparingsforventning (netto) på 800 000 kroner årlig i redusert økonomisk sosialhjelp.

I skolen skyldes endringen i stor grad vakante stillinger som ble besatt i løpet av 2022, samt noe økt behov av ansatte for å følge opp elever med lovpålagte behov.

Kommunen hadde 18 aktive lærlingestillinger pr 31.12.22.

5.3 Likestilling og mangfold i arbeidslivet

Bakgrunn

I henhold til kommuneloven § 48 og likestillingsloven § 1, så skal kommunene rapportere sitt arbeid med likestilling. Rapporteringen skal inngå i årsmeldingen.

Generelt om likestilling og mangfold

Likestilling og mangfold handler om likeverdige muligheter og like rettigheter og plikter til deltakelse for alle uansett opprinnelse, legning, kjønn, funksjonshemning, alder og bakgrunn. Følgende lover og avtaleverk gjelder for likestilling:

- Lov om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven)
- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion (diskrimineringsloven)
- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven)
- Arbeidsmiljøloven, Hovedavtalen og Hovedtariffavtalen

Likestilling i Elverum kommune

Likestillings- og mangfoldsarbeidet i kommunen er tillagt Mangfoldsutvalget. Utvalget er politisk sammensatt med bistand fra administrasjonen. Det har ikke vært noe aktivitet i dette utvalget de siste årene. Det ble våren 2019 startet et arbeid med å vurdere utvalgets mål og hensikt, dette arbeidet er ikke fullført.

Lønn, stillinger og kjønn

Lønnsoppgjøret sentralt innenfor KS området ga i 2022 i snitt en lønnsvekst på 3,84% for ansatte i kapittel 4. Flesteparten, det vil si cirka 80%, av kommunens ansatte er innplassert i dette lønnskapitlet etter Hovedtariffavtalen.

Det ble gjennomført ordinære lokale lønnsforhandlinger for ansatte i kapittel 3 for ledere på enhetsledernivå og avdelingsledernivå, samt for stillinger i kapittel 5 som omfatter rådgivere, ingeniører, jordmødre, leger, psykologer og spesialbibliotekarer. For ledere i kap3 ble resultatet i snitt en lønnsøkning på 3,3% mens det for ansatte i kap5 ble 3,4 %.

Det er ikke nevneverdige forskjeller i lønn mellom kvinner og menn i de ulike forhandlingskapitlene, de forskjellene som er må sees i sammenheng med stillingens kompleksitet og utdanningsnivå.

Tabellene nedenfor viser oversikt over lønn for sektor - og stabssjefer i kapittel 3.4.1, samt gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn i de andre forhandlingskapitlene. Tallene i sistnevnte viser gjennomsnittslønn i 100 % stilling. Lønnsnivået for ledere og akademikere må ses i sammenheng med utdanning, ansvar og kompleksitet i stillingen. De øvrige ansatte i kapittel 4 har som hovedregel sin lønsplassering i henhold til garantilønnstabellen i hovedtariffavtalen. Lønnsforskjeller innen enkelte stillingstyper er knyttet til markedsverdi og ikke kjønn.

Lønn sektor- og stabssjefer (kommunedirektørens ledergruppe):

Stilling	Navn	Årslønn
Kommunedirektør	Kristian Trengereid	1 270 400
Assisterende kommunedirektør	Aasmund Hagen	1 034 000
Økonomisjef	David Sande	969 000
Service- og IKT-sjef	Rune Løchting	847 000
Personalsjef	Hjørdis Midjord	840 000
Eiendomssjef	Kjell Karlsen	950 000
Kultursjef	Line M. Rustad	843 000
Skolesjef	Hjørdis Bjølseth	930 000
Barnehagesjef	Lena Haugseth	895 000
Teknisk sjef	Tor Backe	953 000
Familie- og helsesjef	Vakant/Aino Kristiansen er konstituert	
Pleie- og omsorgssjef	Aino Kristiansen	1 101 000

Sektor- og stabssjefer	Gjennomsnittlig årslønn
Kvinner	921 800
Menn	1 003 900

Forskjellen i lønn mellom kvinner og menn er størst i kommunedirektørens ledergruppe. Som vi ser av oversikten over så tjener kvinnene i ledergruppa 91,8 % av det mennene tjener. Lønn må ses i sammenheng med utdanning, type og størrelse på sektor, ansvar og kompleksitet i stillingen.

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - enhetsledere:

Forhandlingskapittel 3.4.2, enhetsledere/rektorer	Gjennomsnittlig årslønn
Kvinner	698 000
Menn	775 500

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - avdelingsledere:

Forhandlingskapittel 3.4.3, avdelingsledere	Gjennomsnittlig årslønn
Kvinner	637 400
Menn	623 800

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - akademikere:

Forhandlingskapittel 5, akademikere	Gjennomsnittlig lønn inkl. leger	Gjennomsnittlig lønn uten leger
Kvinner	693 900	643 700
Menn	665 500	627 600

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - kapittel 4:

Forhandlingskapittel 4, de fleste ansatte	Gjennomsnittlig årslønn
Kvinner	495 400
Menn	485 700

*Avlastere er ikke med i uttrekket. Disse er fast ansatte, men arbeidet er ikke sidestilt med ordinært arbeid og regulering følger av særavtalen SGS 1030.

Det ble i 2018 utarbeidet en veileder for fastsettelse av lønn. Hensikten er at denne veilederen skal bistå ledere i å fastsette riktig lønn ut ifra prinsippene i hovedtariffavtalen og lokal lønnspolitikk.

Faktorer som utdanningsnivå og erfaring spiller inn på lønnsnivå til kvinner og menn. Lang fartstid vil normalt gi grunnlag for et høyere lønnsnivå, samt at det innenfor visse yrker er utfordringer med å rekruttere kvalifiserte ansatte, noe som kan gi grunnlag for en høyere lønsplassering etter en konkret vurdering. Det er fokus på likelønn i alle typer stillinger i Elverum kommune. For stillinger tilhørende Hovedtariffavtalens kapittel 4 følger vi som hovedregel garantilønnsbestemmelsene i tråd med ansiennitetsstigen.

Lønnspolitikk gjenspeiles i modellen «Lokale forhandlinger - gjennomføringsmodell», som er tuftet på Hovedtariffavtalen, hvor det blant annet fremkommer at lønnspolitikken skal bidra til:

- Motivere til kompetanseutvikling
- Motivere til mer heltid
- Beholde, utvikle og rekruttere
- Sikre kvalitativt gode tjenester
- Fremme og ivareta likestilling mellom kjønnene

Elverum kommune har utarbeidet en overordnet kompetanseplan, og alle sektorer og staber har egne kompetanseplaner som beskriver hvilken kompetanse som trengs videre fremover for å sikre gode, kvalitative tjenester til kommunens innbyggere. Elverum kommune ønsker at kommunens ansatte skal ta

videreutdanning for å heve kompetansen innenfor de områder som er nødvendig. Vi har utarbeidet egne rutiner for gjennomføring av utdanning og hvordan dette kan kompenseres lønnsmessig.

Andel kvinner og menn ansatt i Elverum kommune

Som det framkommer av tabellen under er andelen kvinner høy innenfor alle sektorer med unntak av sektor for Teknikk og miljø og kultursektoren. Elverum kommune skiller seg dermed ikke ut fra kommunesektoren generelt med hensyn til kjønnsfordeling, og det kan konstateres at Elverum kommune er en stor kvinnearbeidsplass. Endringene er marginale fra år til år.

På tross av sterkt søkelys de siste årene på kjønnssegregering i norsk arbeidsliv når det gjelder valg av sektor og yrke, viser tall fra SSB at dette tar tid å endre. I 2008 var det 71 % kvinner og 29 % menn i offentlig sektor, i 2022 viser tallene samlet for alle kommuner at andelen menn kun er 23 %.

Andel kvinner og menn fordelt på sektor og stab:

Sektor/stab	Kvinner		Menn	
	2021	2022	2021	2022
Kommunedirektør/stabene	65 %	63 %	35 %	37 %
Eiendomsstaben	60 %	59 %	40 %	41 %
Teknikk og miljø	18 %	24 %	82 %	76 %
Skole * tidligere rapportert sammen med bhg	76 %	73 %	24 %	27 %
Barnehage * tidligere rapportert sammen skole	96 %	97 %	4 %	3 %
Familie og helse	80 %	79 %	20 %	21 %
Pleie, rehabilitering og omsorg	89 %	87 %	11 %	13 %
Kultur	31 %	35 %	69 %	65 %
NAV	84 %	86 %	16 %	14 %
Totalt	79 %	78 %	21 %	22 %

*Her er kommuneskogen med i totalen, men ligger ikke inne i noen sektor.

Andel kvinner og menn i de ulike forhandlingskapittel (stillingskategorier):

Forhandlingskapittel etter hovedavtalen	Kvinner		Menn	
	2021	2022	2021	2022
3.4.1 Kommunedirektørens ledergruppe	34 %	50 %	66 %	50 %
3.4.2 Enhetsledere og rektorer	66 %	69 %	34 %	31 %
3.4.3 Avdelingsledere	78 %	82 %	22 %	18 %
4. Fagarbeidere, assistenter, pedagoger etc.	81 %	80 %	19 %	20 %
5. Akademikere	53 %	52 %	47 %	48 %

Når det gjelder lederstillinger har Elverum kommune fortsatt et stort flertall med kvinnelige avdelingsledere med 82%, andel kvinnelige enhetsledere har også økt fra 56% i 2020 til 69% i 2022. Kommunedirektørens ledergruppe, som består av sektor- og stabsledere, har i dag 50/50 andel kvinner og menn.

Vi ser at andelen menn er betydelige lavere enn andel kvinner også blant pedagogisk personale. Her er 72% kvinner. Vi mangler fortsatt et bredt nok rekrutteringsgrunnlag for å få flere menn i skole og barnehage (kap. 4). Loven åpner for positiv særbehandling av menn når det er et saklig formål, og når det gjelder stillinger hvor arbeidsoppgavene er rettet inn mot undervisning eller omsorg for barn, som i barnehage og skole, og når menn er underrepresentert.

Som et tiltak for å bedre kjønnsbalansen vil Elverum kommune kunne benytte seg av positiv særbehandling

der dette er tillatt, jfr. likestillingsloven og forskrift. Hensikten vil være å rekruttere flere menn inn i barnehage og grunnskolen. Blant akademikere i kap5 er fordelingen omtrent 50/50 mellom kvinner og menn.

Tiltak for å hindre diskriminering

Vår arbeidsgiverstrategi «Framoverlent sammen», inneholder elementer som påvirker likestillings- og mangfolds arbeidet i kommunen. Arbeidsgiverstrategien gir uttrykk for de handlinger, holdninger og verdier som vi ønsker at våre ledere og ansatte står for og praktiserer hver dag. Det har vært en bred forankring av arbeidet med arbeidsgiverstrategien, både blant ledere, ansatte og tillitsvalgte før den ble vedtatt i kommunestyret 23.11.16.

Arbeidsgiverstrategien uttrykker en felles plattform for å fremme likestilling og mangfold og hindre diskriminering. Arbeidsgiverstrategien skal sammen med nye rutiner for rekruttering/tilsetting, som ble ferdigstilt i 2018, legge grunnlaget for at mangfoldet i Elverum kommunes befolkning gjenspeiles i Elverum kommunes medarbeidere.

Arbeidsgiverstrategien er tema i kommunens lederutviklingsprogram. Hensikten er å reflektere over vår arbeidsgiver politikk, den ansatte i fokus, og hvordan dette kommer til uttrykk gjennom holdninger, verdier og lederatferd som igjen kommer til uttrykk i vår kultur.

Kommunen har ikke statistikk over hvor mange ulike etnisiteter som er representert blant våre ansatte, dette fordi dette ikke ansees som relevant. Man ansettes som følge av kompetanse og egnethet, ikke på bakgrunn av etnisitet.

En partssammensatt arbeidsgruppe har utredet kommunens muligheter for tilrettelegging og tilpasning av arbeidssituasjon i de ulike faser av livet. Elverum kommune ønsker at våre ansatte skal trives og yte sitt beste. Alle beveger vi oss gjennom ulike faser i livet, og hver livsfase medfører ulike behov, krav, begrensninger og muligheter.

Det som skjer underveis i yrkeskarrieren vil kunne påvirke vår produktivitet og hvor lenge vi velger å være yrkesaktive. Arbeidsgruppen ferdigstilte i 2019 et policydokument hvor de personalpolitiske verktøy som kan benyttes for at ansatte i ulike faser skal kunne yte sitt beste er beskrevet.

Heltid/deltid

Elverum kommune har fra Handlings - og økonomiplan 2016 - 2019, vedtatt at kommunen skal ha fokus på heltidskultur. Dette følger av kommunestyrevedtak av 15.12.15, punkt 15. Heltidskultur:

«Elverum kommune prioriterer igangsetting av tiltak og prosjekter som legger bedre til rette for heltidskultur».

Fra 2015 og til dags dato har det vært jobbet med flere prosjekt for å nå målet om en høyere andel heltidsansatte. Det ble fra høsten 2016 til desember 2018 jobbet i en partssammensatt arbeidsgruppe med fokus på å legge til rette for større andel heltidsstillinger primært i sektor for pleie, rehabilitering og omsorg da det er her deltidspromatikken oppleves som størst.

Gjennom dette arbeidet har man også sett på ulike alternative turnusordninger, i den hensikt å vurdere om dette kan føre til større stillinger for flere og på den måten legge bedre til rette for en heltidskultur. Arbeidet så langt har medført en ny lokal retningslinje med formål om å øke antall heltidstiltsatte i tråd med HTA §2.3.1.

Ønske om en sterkere heltidskultur er en overordnet samfunnsutfordring og ikke primært et lokalt problem for Elverum kommune. Det er en utbredt holdning i arbeidstakernes organisasjoner at økt frekvens på helgearbeid ikke er ønskelig. Vi vet at dagens etablerte måte å organisere turnusarbeid på bremser en økning av heltidsstillinger.

Det er blant annet spørsmål om frekvensen av helgearbeid som medfører at turnusen har behov for flere små helsestillinger, ofte på under 20%, for å kunne levere en forsvarlig tjeneste gjennom hele uka. Mulighetene for å øke antall heltidsansatte begrenses av gjeldende turnus- og arbeidstidsordninger.

I 2020 ble partene sentralt enige om å fortsette arbeidet med å øke andelen heltidsansatte. Utvalget skulle se nærmere på ulike arbeidstids- ordninger/måter å organisere arbeidstiden på, og initiere forsøk rundt dette. I

tillegg skulle utvalget vurdere virkemidler som kan bidra til å løse utfordringene rundt helgebemanning.

Rapporten fra utvalget foreligger nå uten en tydelig konklusjon, det er fortsatt helgefrequens som er utfordringen. De to kommunene som er oppgitt som referanser er Ørsta og Sandefjord, hvor Ørsta har en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 77,2 % og Sandefjord på 80,6 % pr 01.12.22. Elverum har på samme tidspunkt en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 80,0 %. Lokalt har vi fokus mot et høyere andel heltidsstillinger i tråd med lokalt vedtatte retningslinjer for en sterkere heltidskultur.

Elverum har ifølge KS sysselsettingsstatistikk gjennomsnitt stillingsstørrelse på 80,0 % pr 01.12.22, dette er på nivå med det vi ser hos våre nabokommuner som vi gjerne sammenligner oss med; Hamar (79,4), Ringsaker (80,0), Løten (80,7) og Stange (82,7). Av de nevnte kommunene er det kun Stange som har løftet seg litt fra 2021.

Kommuner som ofte løftes fram som de som har lyktes med heltidskultur er eksempelvis tidligere Oppegård - nå Nordre Follo (83,9 %) og Vestby (79,8 %). Nordre Follo ligger altså fortsatt noe foran Elverum, mens vi nå har noe høyere gjennomsnittlig stillingsstørrelse enn Vestby.

Utviklingen i gjennomsnittlig stillingsstørrelse i Elverum kommune har gått fra 77,6 % i 2014 til 80,5 % i 2020 med en økning hvert år i perioden unntatt fra 2018-2019 hvor den var stabil. Vi så en liten nedgang i 2021 til 79,9 % før vi i 2022 havnet på 80,0 %. Vi ser av tabellen under her at vi har økt andel hele og store stillinger, men samtidig har vi også økt andel stillinger under 20 %. Dette har sammenheng med turnus og 24/7 drift hvor man er avhengig av antall hoder på helg.

Stillingsstørrelse i %	Kvinner		Menn		Antall stillinger *)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
0 - 19,99 %	82 %	83 %	18 %	17 %	89	144
20 - 39,99 %	76 %	80 %	24 %	20 %	102	118
40 - 59,99 %	90 %	86 %	10 %	14 %	174	186
60 - 79,99 %	87 %	84 %	13 %	16 %	247	262
80 - 99,99 %	94 %	92 %	6 %	8 %	205	211
100 %	75 %	73 %	25 %	27 %	712	913

*) Antall stillinger er ikke samme antall som antall ansatte, da flere ansatte innehar flere stillinger.

Arbeid med etikk og verdigrunnlag

Elverum kommune har arbeidet systematisk med etikk og verdigrunnlag i lang tid og det er de senere årene foretatt en gjennomgang av både de etiske retningslinjene og kommunes antikorrupsjons- arbeid gjennom et antikorrupsjonsprogram. I tillegg inngår korrupsjonsforebygging i styrings- plattformen vår, vårt verdigrunnlag, etiske retningslinjer, arbeidsreglement, varslingsrutiner mv.

Hensikten med programmet er å sørge for at de folkevalgte, ansatte og ledere, har en høy bevissthet vedrørende etikk for å forhindre mislighold og korrupsjon. Programmet anbefaler blant annet tiltak som god internkontroll som ivaretas gjennom bruk av kvalitetssystemet hvor arbeidsprosesser er beskrevet gjennom prosedyrer, retningslinjer og rutiner og tilhørende avvikssystem som er under implementering i hele organisasjonen. Her har vi støtt på noen utfordringer sammen med leverandør av nytt kvalitetssystem og vi jobber fortløpende for å kvalitetssikre dagens system for internkontroll.

Et annet tiltak som anbefales i programmet er å gjennomføre gode og riktige anskaffelser. Dette ivaretas gjennom innkjøpsrådgivere i økonomistaben som bistår organisasjonen med innkjøp og anskaffelser.

Kommunen har gjennom en partssammensatt gruppe utarbeide enkle rutiner som skal gjøre det lett for ansatte å varsle om kritikkverdige forhold. I rutinen fremgår det at Elverum kommune som arbeidsgiver oppfordrer til å varsle om kritikkverdige forhold. Målet med rutinene er å legge til rette for at vi skal ha en

åpen organisasjon og en god ytringskultur i Elverum kommune.

Varsling har vært tema i kommunedirektørens ledergruppe og det har blitt utarbeidet foilserie og dilemmaverktøy som ledere har fått distribuert ut i den hensikt at dette skal tas opp som tema i ansattgrupper i sektorer og staber. Verktøyet ligger tilgjengelig i kvalitetssystemet og brukes i de ulike sektorer og staber.

5.4 Medarbeiderundersøkelse - 10 faktor

Det gjennomføres medarbeiderundersøkelse i hele organisasjonen annet hvert år, sist i november 2022. Ansatte og ledere svarer på 35 påstander der svarene er rangert i 5 kategorier fra svært uenig til svært enig. Påstandene det svares på vil avdekke ulike forhold knyttet til arbeidssituasjon som f.eks. mestring, samarbeid, ledelse og arbeidsmiljø.

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor bygger på forskning om effektiv ledelse og gode virkemidler for å motivere medarbeidere og derigjennom skape gode resultater. Forskningen er koblet opp mot brukernes vurdering av kvaliteten på tjenester. I 2022 var det 1304 ansatte som svarte, det gir en svarprosent på 70,3 %, mot 71 % deltagelse i 2020.

Resultatene fra undersøkelsen i 2022 viser at Elverum kommune ligger på snitt eller over landsgjennomsnittet på alle faktorer. Vi scorer bedre enn gjennomsnittet for kommune-Norge på faktorene «Bruk av kompetanse», «Rolleklarhet» og «Mestringstro», det gjorde vi også i 2020. Så må vi også si at det er varierende score mellom avdelingene, noen ligger over og noen ligger under landsgjennomsnittet i eget område.

Gjennom 2023 og fram mot ny undersøkelse i 2024 vil organisasjonen jobbe avdelingsvis med prioriterte tiltak etter undersøkelsen. Hvilke faktorer man setter fokus på og hvilke tiltak som prioriteres vurderes internt i hver avdeling på bakgrunn av avdelingens resultater. Ledere og medarbeidere har tilgang til gode verktøy i etterarbeidet knyttet til 10-faktor og får bistand fra personalstaben hvis ønskelig.

Det skal gjennomføres ny medarbeiderundersøkelse i november 2024.

6 Handlingsplan 2022 – 2025 – Arbeid og resultater i 2022

6.1 Innledning

Elverum kommune ruller hvert år handlings- og økonomiplan for kommende fireårs periode. Handlings- og økonomiplanen for perioden 2022-2025 ble godkjent av kommunestyret 15. desember 2021. Det første året i planen har navnet *Virksomhetsplan og årsbudsjett*, og er bindende i form av mål og rammer. Dette er grunnlaget for årets virksomhet. Resultater for 2022 per tjenesteområde, finnes under kapitlet «Tjenesteområdenes resultater» (se kapittel 7 – under). Status for investeringsprosjekter finnes i kapittel 9 – se under.

Handlingsplanen beskriver hovedtrekkene i det som planlegges gjennomført for kommende fireårs- periode, **økonomiplanen** er de økonomiske rammene for samme periode. Som nevnt over er det første året bindende og er eksakt og relativt detaljert. De neste tre årene i planen er tentative, og beskriver hvilke mål, rammer, forutsetninger, aktiviteter og utfordringer som ligger til grunn for disse årene.

Kapitlet «Handlingsplan 2022-2025 – arbeid og resultater i 2022» beskriver kort arbeid og resultater i 2022 sammenholdt med ambisjoner i Handlings- og økonomiplan 2022 – 2025. Handlings- og økonomiplanen beskriver også i noen grad samfunnsutvikling som foregår i regi av næringslivet, frivillig sektor og andre offentlige aktører innenfor vår kommune, derfor kommenteres resultater i 2022 også noe i dette perspektivet der det er naturlig.

Kommuneplanen med samfunnsdel og arealdel er den overordnede planen som Elverum kommune styres etter. Kommuneplanens mål og strategier er utdypet i de strategiske planene/temaplaner for ulike fagområder. Disse temaplanene er grunnlaget for prioriteringer i handlings- og økonomiplanen med virksomhetsplan og årsbudsjett. På den måten skapes det «en rød tråd» i planverket.

Handlings- og økonomiplanen for fireårsperioden «samler trådene» og:

1. Tar tak i mål og strategier i kommuneplanen, kommunedelplaner og tema-/sektorplanene (de strategiske planene).
2. Tar tak i føringer for tjenester og samfunnsutvikling som vurderes som nødvendig å håndtere, og som ikke er redegjort for i planverket (uforutsette ting som kommer på, muligheter og utfordringer som gir seg underveis og som ikke er tatt høyde for i planverket).

Planverket i kommunen er utviklet i samsvar med [kommunens planstrategi](#). Denne planstrategien beskriver hvilke planer kommunen må og bør ha for å drive forsvarlig og ivareta kommunens roller:

1. Demokratisk arena
2. Tjenesteproduksjon for befolkningen
3. Forvaltningsmyndighet
4. Samfunnsutvikler
5. Arbeidsgiver

Planverket er strukturert og fordelt på seks samfunnsområder. Disse samfunnsområdene ligger fast over tid, og er de områdene der vi må sørge for å ha tilstrekkelig planverk for å ivareta våre roller (se over) på en forsvarlig måte.

De seks samfunnsområdene er:

1. Klima og energi
2. By- og bygdeutvikling
3. Samferdsel og infrastruktur

4. Verdiskaping og næringsutvikling
5. Natur, kulturmiljø og landskap
6. Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Handlingsdelen i handlings- og økonomiplanen har disse seks samfunnsområdene som inndeling for å beskrive hva som planlegges gjennomført, og i denne delen av årsrapporten rapporterer og kommenterer vi fra 2022 fordelt på samfunnsområdene.

6.2 Klima og energi

Ved inngangen til Handlingsplanperioden 2022-2025 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel og areldel.
- [Strategisk plan – Klima og energi i Elverum 2020-2024](#).
- Særskilte vedtak i kommunestyre og formannskap.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2022 på samfunnsområdet klima og energi, og som er ledd i det mer langsiktige perspektivet fram mot 2025 er særlig (fordelt på innsatsområdene i klima- og energiplanen):

1. Energiproduksjon og distribusjon

Elverum har relativt stor produksjon av fornybar energi i form av bioenergi i fjernvarmeanlegg, på gårdsanlegg og i de enkelte hjem (vedfyring i rentbrennende ovner) samt vannkraftproduksjon i Glomma, grunnvarme i varmepumper og etter hvert stadig flere solcelleanlegg.

Dette utvikles litt og litt år for år, og energiproduksjon for stasjonære formål fullt ut basert på klima-, miljøvennlige og fornybare energikilder er innen rekkevidde. Kommunen veileder i reguleringssaker og byggesaker og der det ellers byr seg muligheter med tanke på konvertering til klimavennlig energiproduksjon.

2022 har med tanke på energipriser vært et uvanlig år med hendelser på den internasjonale arena som har skapt unormalt høye energipriser. Selv om energipriser for framtida er krevende å prognostisere, er det mange faktorer som tyder på at energi for framtida i større grad blir en knapphetsvare, og at energiprisene vil stabilisere seg på et høyere nivå enn før 2022.

Dette medfører lønnsomhet i flere prosjekter hvor fornybar energi er produksjonsgrunnlaget. Dette slår også inn i Elverum som lokalsamfunn med større oppmerksomhet for solenergi, bioenergi og økt vannkraftproduksjon – nye prosjekter og forbedring av eksisterende står for døra for de kommende år.

2. Bærekraftige bygg, oppvarming og energibruk

Elverum har [en fornyet trestrategi](#) (fornyet i 2021) som er veiledende for byggevirksomhet i kommunen. [Trestrategien](#) gir føringer for byggevirksomhet i kommunen, bl.a. med et betydelig klimaperspektiv.

Etter en intensiv investeringsperiode i bygg gjennom flere år, har kommunen i inneværende periode et begrenset investeringsprogram. Det jobbes imidlertid til enhver tid aktivt for å sikre energieffektiv energiforsyning og bruk i kommunale bygg. Som eksempel: Regnskapet for 2022 viser at driftskostnadene til eiendomsdrift for Ydalir skole med idrettshall utgjorde 420 kr/m².

Til sammenligning utgjør driftskostnaden for Søbakken skole 685 kr/m². Energikostnaden (strøm og fjernvarme) for Ydalir skole i 2022 utgjorde 96 kr/m², mens den for Søbakken skole utgjorde 253 kr/m². Dette gjenspeiler at det er lønnsomt å bygge i henhold til krav som innebærer passivhusstandard. Passivhusstandardene NS 3700 og 3701 stiller krav til blant annet varmetap, oppvarmingsbehov, kjølebehov, energibehov til belysning og energiforsyning.

Standardene setter også krav til lekkasjetall, prøvingsprosedyrer, målemetoder og rapportering av energiytelsen ved ferdigstilling. Ydalir skole er for øvrig Breem-Nor sertifisert med klassifisering Very Good.

Miljøsertifiseringen har som mål å motivere til bærekraftig design, og ble lansert i Norge i 2012.

Det har gjennom hele 2022 vært arbeidet i kommunens pilotprosjekt i Ydalir, i særlig grad i regi av kommunens selskap Elverum Vekst AS med datterselskapet Elverum tomteselskap AS. Etter en intensiv periode med klimariktig utbygging av Ydalir skole og barnehage, jobbes det nå med profilering, markedsføring og salg av Ydalirområdet og ferdigregulerte områder, med detaljreguleringsplaner, med avtaleutforming med utbyggere o.a. [Se nærmere omtale av aktivitet og prosjekter her.](#)

3. Transport, anlegg og arealplanlegging

Det har også i 2022 vært arbeidet noe med videre planlegging (tilknyttet byplanen) for å kunne realisere bedre forhold for syklende og gående i byområdet. Egen utredning og plan for sykkeltiltak er grunnlag for byplanen. I byplanen tilstrebes det å legge til rette for et klima- og miljøvennlig og arealeffektivt utbyggingsmønster.

Den vedtatte byplanens føringer ligger nå til grunn for reguleringsplanlegging som til enhver tid pågår. Gjennom 2022 er et fremmet til sammen 12 regulerings saker på større eller mindre utbygginger i kommunen og som i varierende grad har klimaperspektiver i prosjektene.

Kommunen bidrar med gradvis elektrifisering av egen bilpark. Per årsskiftet 2022/2023 er om lag 30% av bilparken elektrifisert, etter planen vil mer enn 50% være elektrifisert i 2025 og 100% i 2030 – det foregår en jevn og planmessig utskifting med konvertering til elbiler. I 2022 har Elverum kommune sammen med 10 øvrige kommuner rundt Mjøsa, fylkeskommunen, transportetatene og Statsforvalteren i Innlandet arbeidet videre for å følge opp den vedtatte felles areal- og transportstrategi for «Mjøsbyen».

Arbeidet er videreført ved at det er forberedt for at kommunen tilslutter seg en 0-vekst mål for personbiltrafikken fram mot 2037, som et ledd i å bidra til å realisere nasjonale klimamål, og som vilkår for at Mjøsbyen-regionen kan posisjonere seg for statlige regionvekstavtaler for samferdselstiltak. [Elverum kommune har tilsluttet seg denne ambisjonen i KS- sak 035/23.](#)

Arbeidet Mjøsbyen-samarbeidet vil være førende for å skape et klimariktig transportmønster fram mot 2040 i den bo- og arbeidsmarkedsregionen som Mjøsbyen-kommunene representerer – se www.mjosbyen.no.

4. Utslipp og opptak av klimagasser fra skog og annen arealbruk.

Karbonbinding i skog, bygg og trekonstruksjoner – langsiktig karbonbinding for å hindre klimagassutslipp til atmosfæren er viktig i klimaarbeidet. Skogen spiller en helt avgjørende rolle i karbonforvaltningen. I Elverum drives det et aktivt skogbruk innenfor miljø- og bærekrafts- standarder som er allmenne for skogforvaltningen i Norge, for å sikre god netto tilvekst i skogene.

Markedene modnes etter hvert mer og mer for moderne trebyggeri som et vesentlig bidrag i klimaarbeidet, dette påvirker også primærskogbruket og skogforvaltningen i den forstand at aktiviteten er jevnt høy.

5. Jordbruk og matproduksjon

I jordbruk og matproduksjon skjer både klimagassutslipp og klimagassbinding gjennom karbonkrets- løpet. Det arbeides kontinuerlig med veiledning for god agronomi blant kommunens jordbrukere.

6. Forbruk, avfall og avløp

Elverum kommune har i samarbeid med de øvrige Sør-Østerdalskommune et godt avfallshåndterings- konsept i regi av Sør- Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap (SØIR). SØIR bidrar til forsvarlig håndtering gjennom stadig forbedring av avfallsgjenvinningen, god kildesortering og reduksjon av avfallsmengdene blant Elverums innbyggere. [Se mer om virksomheter og resultater hos SØIR IKS.](#)

Elverum kommune har i all hovedsak et godt og driftssikkert system og infrastruktur for vann og avløp med tilhørende rensing. Dette har også klimaperspektiv i den forstand at det dreier seg om god ressursanvendelse, gjenvinning og miljøvern. Vann- og avløpssystemet driftes i henhold til egen plan og med en egen langsiktig gebyrfinansiert investeringsplan.

7. Kommunens egen virksomhet

I kommunens egen virksomhet er det tiltakende oppmerksomhet for å bidra i klimaarbeidet gjennom:

- Kommunen skal fortsette å vise vei ved å **bruke tre som byggemateriale i sine bygg**.
- Kommunen tilrettelegger for at det både i kommunens drift og ansatte kan bruke **elbiler og ha tilgang til lademuligheter**.
- Anvende **anskaffelsesspesifikasjoner** som stiller krav som fremmer klima- og miljøeffektive løsninger ved innkjøp og bygg- og anlegg.
- Anvende tilgjengelig teknologi for å redusere behovet for arbeids- og møtereiser. Dette har i Elverum kommune som for øvrig i Norge og globalt blitt gitt et kraftig puff framover gjennom koronaperioden. Teknologien for digitale møter bidrar nå til vesentlig mindre reising og tidsbruk i tilknytning til møter, både internt i kommunen og med eksterne partnere.

8. Klimatilpasning

I tilknytning til beredskapsarbeidet i kommune ble det gjennom 2020 og 2021 gjennomført et arbeid i samarbeid med de øvrige Sør-Østerdalskommunene for å kartlegge klimasårbarhet og legge grunnlaget for oppdaterte planer for å håndtere klimarelaterte hendelser (intens nedbør, flom, vind) på utsatte steder.

Dette arbeidet er sluttrapportert i 2021 med den følge at kunnskap er systematisert, kartmateriale m.m. er oppdatert som grunnlag for å gjennomføre risikoreduserende tiltak samt forberede for å håndtere uønskede klimarelaterte hendelser. I planleggingsarbeidet er det hele tiden oppmerksomhet med tanke på klimatilpasning i bygge- og anleggsinvesteringer og i å holde vannveger åpne for å tåle nedbør.

9. Klimabudsjett og klimaregnskap for Elverum kommune

Da Elverum kommunes Klima- og energiplan ble vedtatt 27.05.2020 vedtok kommunestyret samtidig at: *«Klimabudsjett utarbeides fra og med 2021 som del av det årlige arbeidet med Handlings- og økonomiplan, virksomhetsplan og årsbudsjett. Det skal også utarbeides klimaregnskap som en del av kommunens årsmelding.»*

På dette grunnlaget ble det for 2022 konkretisert tiltak innenfor 2 kategorier i [Handlings- og økonomiplanen 2022 - 2025](#) ut fra om de kan tallfestes eller ikke. Noen tiltak har vært mulig å beregne effekten av, men ikke alle. Det at tiltak vanskelig lar seg utslippsberegne på kommunalt nivå, betyr imidlertid ikke at tiltaket har mindre påvirkning på klimagassutslippene enn de kvantifiserte utslippene. Klimabudsjettet vil forbedres over tid, i takt med kunnskapsutvikling og eventuell kapasitetsstyrking på saksområdet.

Utskifting av kommunens egen bilpark fra fossile biler til el.-biler er det konkrete tiltak som kommunen som organisasjon finner å kunne realisere og som kan kvantifiseres. På dette området følger kommunen en utskiftingsplan fram mot 2030 – da målet er 100% el.-biler. Total gevinst i 2030 er da beregnet å tilsvare 240 tonn CO₂-ekvivalenter i forhold til hva som ville vært situasjonen hvis denne utskiftingen ikke hadde blitt gjennomført. Per utgangen av 2022 er kommunen om lag 30% på veg mot dette målet.

For øvrig lister klimabudsjette for 2022 en rekke tiltak som kan gjennomføres og som har effekt på klimagassutslipp, men som nevnt vanskelig lar seg kvantifisere eksakt på kommunens hånd. Disse tiltakene er – med referanse til kommunens energi- og klimaplan:

- Teste ut fossilfri og mest mulig utslippsfri bygge- og anleggsplass før 2025.
- Tilrettelegging for sykkel og gange.
- I alle innkjøps- og anbudsprosesser skal det vurderes hvilke klima- og miljøkrav som er relevante å stille for den enkelte anskaffelsen.
- Utarbeide strategier og tiltak for gode klimaløsninger i private- og kommunale arelplanforslag.
- Reglementfeste kollektivtransport eller bruk av tjeneste-biler (nullutslippskjøretøy) som foretrukket reisemiddel ved alle tjenestereiser.
- Oppfordre til mest mulig bruk av digitale møter for å redusere reise-/transportvirksomheten. TEAMS til alle med behov før 2023.
- Utforme parkeringsbestemmelser som gir fordeler til null- og lavutslippskjøretøy.
- Etablere god sykkelparkering ved alle offentlige bygg i sentrum.
- Innføre kildesortering av alt avfall fra kommunal drift innen 2023.
- Innføre bærekraftig livssyklusbehandling av IT-produkter gjennom gjenbruk og resirkulering.

- Forankre KEP i Elverum Vekst AS styringsdokumenter med oppfølgingssystemer.
- Forankre KEP i KF Elverum Kommuneskoger styringsdokumenter med oppfølgingssystemer.
- Forankre KEP i SØIRs styringsdokumenter med oppfølgingssystemer.
- Etablere maler og rutiner som ivaretar klimaledelsesaspektet i alle saksfremlegg.
- Landbruksforvaltningen – utarbeide strategier og tiltak som sikrer at en i det daglige arbeidet informerer og veileder om tiltak i landbruket som bidrar til utslippsreduksjon.
- Endre eller forbedre dagens slambehandlingsmetode til en mer miljømessig måte, og slik at utnyttelsen av slamressursen optimaliseres ytterligere.
- Gjennomføre utskifting av ledningsnett i henhold til vann- og avløpsplan.
- Ved fornyelse av avtalene om leveranse av fjernvarme til kommunale bygg stille krav om fossilfri energiproduksjon.
- Stille tidsriktige krav til energieffektive, klimaeffektive- og miljøvennlige bygg som oppdragsgiver i reguleringsplaner der arealformålet er offentlig tjenesteyting og kommunen er tjenesteproducent.
- Utskifting gatelys (LED 216000 kWh/år = 1,75 tonn CO₂e/år).

For de aller fleste av de listede tiltakene er situasjonen den at dette arbeides det med kontinuerlig i kommunens organisasjon – gjennom tilpasninger i den ordinære tjenesteproduksjonen og myndighetsforvaltningen. Samtidig må det erkjennes at **systematisk oppfølging** av klimabudsjettet med et tilsvarende klimaregnskap for kommunen, har en ikke hatt kapasitet til å følge opp i tilstrekkelig grad siden energi- og klimaplanen ble vedtatt.

Det er utsikter til at dette kan forbedres for de kommende år, da en nå igjen i regionalt samarbeid i Sør-Østerdal har egen prosjektleder/rådgiver til å følge opp energi- og klimaarbeidet og energi- og klimaplanene.

6.3 By- og bygdeutvikling

Ved inngangen til Handlingsplanperioden 2022-2025 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.
- Kommunedelplan – arealdelplan Elverum byområde: [«Byplan 2030»](#).
- Et omfattende lovverk og forskrifter – i særlig grad Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter.
- Særskilte vedtak i kommunestyre og formannskap vedrørende regulering og utbygging.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2022 på samfunnsområdet by- og bygdeutvikling, og som er ledd i det mer langsiktige perspektivet fram mot 2025 er særlig:

Arealplanlegging - Byplanlegging - Reguleringsplanlegging – på dette området planlegges det og har vært gjort jevnt mye arbeid gjennom hele 2022. Gjennom 2022 er det fremmet til sammen 12 reguleringsplaner på større eller mindre utbygginger i kommunen. [Disse planene med tilhørende dokumentasjon finnes igjen under formannskapets møteplan gjennom 2022. Vedtatte planer og planer som til enhver tid er på høring kan også finnes igjen her på kommunens hjemmeside.](#)

Gjennom 2022 er et større arbeid forberedt for å gjennomføre revisjon av kommuneplanens arealdel – [et arbeid som vil gå gjennom hele 2023.](#)

Byggesaksbehandling – Denne tjenesteproduksjon er riktig dimensjonert ut fra behovet i kommunen. Den har blitt gjennomført som stabil gebyrfinansiert tjenesteproduksjon i hele 2022 og leverer tjenesten innenfor gitte rammer på tid og økonomi. [Se her for mer info om pågående arbeid og resultater.](#)

Oppfølging av privat og offentlig utbygging – Som følge av både privat og offentlig utbygging i Elverum, er det til enhver tid et antall prosjekter å følge i drøftinger, dialog, forhandlinger m.v. Dette arbeidet gir grunnlag for de forskjellige formene for arealplanlegging og byggesaksbehandling.

Gjennom 2022 er det blant annet arbeidet for å forberede utvikling av Rådhusplassen, [en utbygging som](#)

[etter planen kommer til realisering i 2023.](#)

Elverum Tomteselskap AS er et kommunalt eid selskap med særskilt rolle i tilrettelegging for bygging i Elverum, både for næringsformål og boligformål. Selskapet er datterselskap av Elverum Vekst AS, og inngår som et kommunalt verktøy i det samlede attraktivitetsarbeidet.

I 2022 har kommunens administrasjon og selskapet hatt løpende og tett samarbeid. Utbyggingsområdet Ydalir har, som i tidligere år, hatt særskilt fokus med tilhørende arbeid som følge av deltakelse i forskningsnettverket Zero Emission Neighbourhoods (ZEN).

Se mer info her: <https://fmezen.no/>. Imidlertid har det gjennom 2022 blitt registrert redusert aktivitet i utbyggingen i Ydalir, et fenomen som gjør seg gjeldende i byggebransjen også nasjonalt. Vesentlige usikkerheter som følge av krig i Europa, renteøkning, betydelig økte energikostnader, materialkostnader og byggekostnader generelt har gjort seg gjeldende.

Kommunikasjons- og omdømmearbeid. Det har vært arbeidet på en rekke fronter for å markedsføre Elverumregionen som bosted, arbeidssted og som et sted å besøke både i kommunens virksomhet, i kommunale selskaper og i det private næringslivet. Særlig har nå [Elverum Vekst AS](#) en sentral, operativ rolle i dette arbeidet.

6.4 Samferdsel og infrastruktur

Ved inngangen til handlingsplanperioden 2022-2025 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.
- [Hovedplan vann og avløp](#) – godkjent plan for perioden 2015 – 2024.
- Et omfattende lovverk og forskrifter – i særlig grad Plan- og bygningsloven med forskrifter.
- Særskilte vedtak i egen saker i kommunestyre og formannskapet.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2022 på samfunnsområdet samferdsel og infrastruktur, og som er ledd i det mer langsiktige perspektivet fram mot 2025 er særlig:

Vann og avløp – dette har også i 2022 vært en stabil, gebyrfinansiert tjenesteproduksjon på forvaltning, drift, vedlikehold og utbygging av vann- og avløpssystemer i kommunen i henhold til rullerende strategisk plan (se også oversikt over denne virksomhet i kapittel 7.13 under).

Vegbygging og vegvedlikehold – Elverum kommunes vegnett har gjennomgått relativt betydelig oppgradering de senere år, med hovedvekt på gruslagt bygdevegnett fram til og med 2016. Fra 2017 har byveger og gater blitt prioritert i henhold til en oppsatt plan, og oppgraderinger er under gjennomføring over flere år for gatebelysning.

Gater, veg og park – forvaltning, drift, vedlikehold og utbygging av gater, veier og parker m.v. tilligger sektor for teknikk og miljø. Drift av vegnettet til alle årstider er en betydelig og krevende virksomhet med begrensede ressurser, og inngår som en viktig del av kommunens trafikksikkerhets- arbeid.

Foruten vegbygging og vegvedlikehold, som får særskilt oppmerksomhet som grunnleggende infrastruktur, legges det vekt på å holde parker og uteområder i kommunen i beste mulige skikk. I 2022 har dette også blitt gjennomført bl.a. med en blomsterprakt i byen gjennom sommerhalvåret som årlig års får betydelig og fortjent oppmerksomhet. I løpet av 2022 er både deler av Elveparken mot Glomma og Triangelparken i sentrum oppgradert.

Bredbåndutbygging – i 2022 er videre bredbåndsutbygging forberedt. Det er utviklet planer for å gjennomføre utbygging av bredbånd ytterligere i Elverum (på bygdene) i et samarbeid mellom det offentlige ved kommune og fylkeskommune, bredbåndsselskaper og potensielle abonnenter i de aktuelle geografiske

områder gjennom dugnadsbidrag og egenandeler.

Trafikksikkerhetsplan – på grunnlag av eget kommunestyrevedtak per 23.09.20 i KS-sak 097/20 ble det i henhold til den kommunale planstrategien gjennomført planleggingsarbeid gjennom høsten 2020 for å oppdatere og utvikle kommunens Trafikksikkerhetsplan.

[Planen kom til godkjenning i kommunestyret 26.05 2021](#), og er grunnlaget for kommunens trafikksikkerhetsarbeid fram mot 2025. [Eget trafikksikkerhetsutvalg er etablert](#), som holder sine møter og gir innspill til prioriteringer i trafikksikkerhetsarbeidet.

6.5 Verdiskaping og næringsutvikling

Ved inngangen til handlingsplanperioden 2022 – 2022 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette fokusområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel.
- [Strategisk plan: Attraktivitet for Elverum - 2021- 2026](#).
- [Strategisk plan for internasjonalt arbeid 2018 - 2021](#).
- Særskilte vedtak i kommunestyre og formannskap, i tilknytning til de årlige budsjetter, i tilknytning til enkeltsaker og lignende.

Det operative næringsutviklingsarbeidet for Elverum kommune i 2022 har foregått i regi av Elverum Vekst AS med datterselskapene Elverum Tomteselskap AS; Elverum Kommunale Industribygg AS (EKI AS), EKI Utvikling AS samt Samfunnsutviklingsstaben i kommunen – i nært samarbeid.

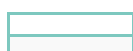
Videre gjennomføres næringsutviklingsarbeid i regi av Terningen Innovasjonspark etablert som en virksomhet i regi av det kommunalt eide selskapet Flerbruksanlegget AS. Arbeid som har blitt gjennomført i 2022 på samfunnsområdet verdiskaping og næringsutvikling, og som er ledd i det mere langsiktige perspektivet fram mot 2025 er særlig:

- Førstelinjetjeneste overfor bedrifter, gründere og nyskapere for å bistå disse med de første vurderinger og hjelpe de videre inn i virkemiddelapparat bestående av det en sjøl har i form av Elverum Vekst AS, Sør-Østerdal Næringshage AS, Kosser Innovasjon, Innovasjon Norge m.fl.
 - Saksforberedelse og utredningsarbeid for å sikre god bruk av næringsfondspenger.
 - Forvaltning og bidrag til utvikling av større og mindre næringsutviklingsinitiativ som er oppe. I 2022 har et knippe initiativ for etablering i Elverum blitt jobbet med, til dels også etablering av virksomheter med større industriell produksjon. I så måte er avtalen som ble gjort mellom Elverum Vekst AS og selskapet Green Mountain om kjøp av næringsareal på Grundsetmoen for etablering av datasenter et av de større næringsutviklingsinitiativ som er etablert for Elverum gjennom de senere år. Sammen med selskapets etablering på Heggvin i Løten/Hamar er dette næringsutviklingsinitiativ som forventes å gi ringvirkninger lokalt og regionalt både med tanke på næringsliv og bosetting.
 - En rekke systematiske bedriftsbesøk i Elverum Veksts regi, med deltakelse fra politisk –og administrativ ledelse i kommunen, noe som har bidratt til flere samarbeidsarenaer mellom bedriftene. Se målekort for dette under kapittel 7.14.
 - Det er gjennomført samlinger mellom bedrifter, Innovasjon Norge med flere for å kople flere virksomheter på Innovasjon Norges ordninger for kompetansebygging, finansiering m.m.
 - Det er gjennomført kurs og samlinger for gründernetttverk.
 - Elverum kommune er fra 2020 medlem i [OsloRegionens Europakontor](#), og det inngår nå som en del av internasjonalt arbeid som kan gi lokal utvikling. Kommunens plan for det internasjonale arbeidet følges opp gjennom arrangement av internasjonal uke m.m. Det er tatt initiativ til å fornye denne planen i egen planprosess gjennom 2023. I 2022 ble internasjonal uke gjennomført med egen «Europadag» med flere arbeidsseminarer som gir grunnlag for oppfølging i egne prosjekter.
- Det er gjennom 2022 og inn i 2023 forberedt og kontrahert flere konkrete prosjektinitiativ som vil føre til at Elverum kommune gjør samarbeidsavtaler med polske kommuner for perioden 2023 – 2024, i tillegg til

pågående samarbeid med baltiske kommuner. Samarbeidet utvikles i samarbeid mellom KS og KS's polske søsterorganisasjon. Samarbeidet er finansiert av Norway Grants-ordningen som er en del av EØS-avtalen. Omfanget av det internasjonale arbeidet har medført at det er funnet grunnlag for å engasjere en egen rådgiver/koordinator for dette arbeidet som er på plass i organisasjonen fra februar 2023.

- I Elverum Kommunale Industribyggs og Elverum Tomteselskaps regi (datterselskaper i Elverum Vekst AS) er det jobbet med gjennomføring av byggeprosjekter og utvikling og salg av næringstomter av betydning for Elverums utvikling.
- I regi av kommunens selskap Flerbruksanlegget AS er det gjennom 2022 arbeidet for å videreutvikle og tilrettelegge Terningen Arena for forventet økt forsvarsaktivitet i Elverum de kommende år. I regi av Terningen innovasjonspark (del av Flerbruksanlegget AS) er det arbeidet i eget prosjekt for å realisere grunnlaget for et nasjonalt senter for krise-, pandemi- og legemiddelberedskap.

Det hører med til næringsutviklingsarbeidet at kommunen bedriver arealplanlegging, bidrar til reguleringsplanlegging og sørger for effektiv byggesaksbehandling. Dette har vært bidragende til etableringer og utvikling i 2022.

6.6 Natur, kulturmiljø og landskap

Ved inngangen til handlingsplanperioden 2022 – 2025 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel.
- Lover og forskrifter som regulerer saksbehandling.
- Særskilt vedtak i kommunestyre og formannskap, i tilknytning til de årlige budsjetter, i tilknytning til enkeltsaker og lignende.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2022 på samfunnsområdet natur, kulturmiljø og landskap, og som er ledd idet mer langsiktige perspektivet fram mot 2025 er særlig:

- Enhet for landbruk og miljø, innenfor sektor for teknikk og miljø, har drevet kontinuerlig forvaltning og tjenesteproduksjon i henhold til omfattende lovverk innenfor jord- og skogsektoren.
- Elverum er preget av store skogarealer – grunneiere i Elverum driver i sum en aktiv skogforvaltning innenfor bærekraftige rammer i henhold til lover og forskrifter.
- Initiativ er tatt gjennom 2022 for å ferdigstille en kulturminneplan, noe som har måttet nedprioriteres gjennom flere år grunnet manglende kapasitet. Det er håp om at dette planarbeidet kan realiseres gjennom 2023.

6.7 Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Ved inngangen til handlingsplanperioden 2022 – 2025 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Strategisk plan: Folkehelsearbeid i Elverum – 2019 – 2023.
- Strategisk plan: Integrering i Elverum – 2015 – 2019.
- NAVs planverk.
- Strategisk plan: Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv – 2014 – 2018.
- Strategiske plan: Helse og omsorg i Elverum 2016 – 2020.
- Strategisk plan: Utdanning i Elverum – 2017 – 2022.
- Strategisk plan: Veteraner i Elverum – 2019 – 2023.

I sum er dette et komplett planverk på samfunnsområdet i henhold til planstrategien. I 2022 har arbeid pågått henhold til kommunestyrevedtak arbeidsprosess for å rullere og fornye helse- og omsorgsplanen, planen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv og planen for utdanning.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2022 på samfunnsområdet helse, livskvalitet og oppvekstmiljø, og som er ledd i det mer langsiktige perspektivet fram mot 2025 er særlig:

- Elverum kommunes bidrag til og innspill til sykehusstrukturen i Det er brukt relativt betydelige ressurser på dette arbeidet, både i regi av egen rådgiver, gjennom innkjøpt konsulentbistand og strategiske samarbeid, bl.a. med Hamar kommune.
- Et omfattende arbeid for å sikre en tilstrekkelig og forsvarlig fastlegeordning i Elverum og etablering av kommunalt legesenter.
- Mottak av i alt cirka 110 flyktninger gjennom 2022, basert på anmodning fra Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet og bekreftet i eget kommunestyrevedtak. Om lag 70 av flyktingene er flyktninger fra Ukraina som følge av den pågående krigen.
- Det årlige arbeidet med utarbeidelse, framlegg og drøfting av tilstandsrapporten for grunnskolen.
- Utarbeidelse av og framlegg av en egen skolestrukturutredning som grunnlag for arbeidet i regi av kommunestyrekomité for utdanning.
- Forberedelse av utbygging ved Elverum Ungdomsskole tilknyttet flytting av ungdomstrinnet fra Hanstad Barne- og Ungdomsskole.
- Det årlige arbeidet handlingsplan for idrett og nærmiljø og forberedelse av -og forvaltning av tippemidler inn til idretts- og aktivitetsanlegg i Elverum.
- På samfunnsområdet helse, livskvalitet og oppvekstmiljø utarbeider kommuneadministrasjonen gjennom året en rekke høringsuttalelser til både regionale (Innlandet fylkeskommune) og nasjonale planer, til foreslåtte lovendringer og forskriftsendringer og til offentlige utredninger m.m.
Dette gjøres for å gi faglige relevante innspill og for å fremme aktuelle lokale og regionale interesser.

En rekke faglige utviklingsinitiativ som pågår på tjenesteområdene pleie og omsorg, helse, barnehage, skole og sosial fortsetter over flere år. Se også omtale under tjenesteområdene i kapittel 7 i denne årsmeldingen.

Jevn kulturproduksjon holder fram på kino, kulturhusarrangementer og bibliotek. Elverum kommune bidrar betydelig både økonomisk og praktisk, i samarbeid med frivillige og øvrige organisasjoner, på en rekke kulturarrangementer som Festspillene i Elverum, Grundsetmartn, Elverumsdager, Jakt- og fiskedager, filmfestival (Movies on War), 17. mai, fotball- og håndballturneringer og så videre.

7 Tjenesteområdenes resultater

7.1 Innledning

I kapittel 7 av årsmeldingen rapporteres det fra virksomheten i Elverum kommune i 2022 på det som er kommunens hovedaktivitet – tjenesteproduksjonen. Kommunen har i størrelsesorden 150 definerte tjenester for å gi Elverums befolkning de tjenester enkeltmennesker og grupper skal ha i henhold til lover, forskrifter samt ambisjoner vi for øvrig har i kommunen i henhold til planer på kort og lang sikt, vedtatt i kommunestyre og formannskap.

Tjenestene er gruppert i tjenesteområder:

1. Politisk styring – folkevalgte
2. Administrasjon
3. Barnehage
4. Skole
5. Barnevern
6. Helse – forebygging og behandling
7. Pleie og omsorg
8. Sosial – tjenestebistand
9. Sosial – økonomisk bistand
10. Kultur og religiøse formål
11. Teknisk forvaltning
12. Teknisk drift
13. Næringsutvikling
14. Fellestjenester

Rapporten fra tjenesteområdene tar utgangspunkt i det som har vært [virksomhetsplan og budsjett for tjenesteproduksjonen for 2022](#).

I virksomhetsplanen for 2022 redegjøres det i følgende underkapitler for hvert tjenesteområde:

- Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet
- Målgrupper for tjenestene
- Utvikling i nøkkeltall
- Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2022
- Organisering av tjenesteproduksjon
- Planlagt utviklingsarbeid i 2022

På dette grunnlaget er det i årsmeldingen rapportert fra hvert tjenesteområde, fordelt på underkapitlene:

- **Fakta** – noen vesentlige faktiske forhold om tjenesteområdet.
- **Mål og resultater i 2022** – målekortet med mål og resultater samt budsjettet økonomisk ramme og regnskap vises, samt at det gis en resultatkommentar.
- **Utviklingsarbeid i 2022 - planlagt og gjennomført** – planer og resultater kommenteres.
- **Utfordringer videre** – en vurdering av kommende utfordringer innenfor tjenesteområdet.

7.2 Politisk styring - folkevalgte

7.2.1 Fakta

Fakta

Innenfor tjenesteområdet er to funksjoner:

- **100 Politisk styring:** Funksjonen inneholder godtgjørelse til folkevalgte og utgifter som følger med møteavvikling, representasjonsutgifter, befaringer/høringer arrangert av folkevalgte organer. Utgifter til valgavvikling føres også her. Utgifter til interkommunale og regionale politiske råd og samarbeidstiltak inngår.
- **110 Kontroll og revisjon:** Funksjonen inneholder utgifter og inntekter til kommunens kontrollutvalg etter kommunelovens § 77 og revisjon etter kommunelovens § 78. Møtegodtgjørelser og andre utgifter til møteavvikling i kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariatet og utgifter til regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon inngår.

7.2.2 Resultater

Resultater 2022

Som det framgår av faktakapitlet over er dette tjenesteområdet til for å registrere de aktiviteter og kostnader som er knyttet til den politiske styring, altså de folkevalgte organer i henhold til lover og forskrifter.

Det kan derfor betraktes som den delen av kommunens ressursbruk som går til å ivareta de demokratiske prosesser og forankringer – herunder valg, samt til styring og nødvendig kontroll og revisjon av virksomheten.

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Korrigert avvik*
Tall i hele tusen				
Politisk styring - folkevalgte	5 767	10 453	7 587	1 819

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Politisk styring har et samlet mindreforbruk på 1,8 millioner kroner. Dette fordeler seg med mindreforbruk på flere poster, men hovedsakelig på godtgjørelser til folkevalgte i kommunestyre, formannskap og komiteer, ordfører og varaordfører med 0,95 millioner kroner.

Dernest er det et mindreforbruk på utgifter til kontrollutvalg, regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjoner med 0,05 millioner kroner; utgiftene til Sør-Østerdal Interkommunale Politiske Råd med 0,4 millioner kroner; vennskapsbysamarbeid med henholdsvis 0,13, juridiske tjenester med 0,05, tilskudd til organisasjoner med 0,1 og gaver ved representasjon med 0,12 millioner kroner.

Erfaring viser at det er vanskelig å budsjettere helt riktig på den samlede godtgjørelse til folkevalgte i alle styrende og rådgivende organer, da dette kan svinge noe fra år til år avhengig av saker og aktivitet, det involverer relativt mange personer og det er en viktig del av det å ivareta lokaldemokratiet. Imidlertid er ikke denne budsjettposten nominelt økt for 2023, da det kan virke som det er overbudsjettet noe for 2022.

7.3 Administrasjon

7.3.1 Fakta

Tjenesteområdet **Administrasjon** omfatter flere funksjoner som administrasjon, forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen og administrasjonslokaler.

Funksjon administrasjon består av:

- **Administrativ ledelse** (kommunedirektør, assisterende kommunedirektør, sektorsjefer, stabsledere, enhetsledere og avdelingsledere). Vedrørende fordeling av andel av lederstilling gjelder følgende: Dersom en administrativ leder yter tjenester for ett eller flere tjenesteområder, og dette utgjør 20 % av stillingen eller mer, skal denne andelen henføres til det aktuelle tjenesteområdet i regnskapet.
- **Stab/støttefunksjoner:** Stabs-/støttefunksjoner knyttet til planlegging, oppfølging og styring av hele kommunen. Dette omfatter blant annet oppgaver knyttet til økonomiforvaltning, personalforvaltning, IKT-drift og utvikling, kommunejurist, utvikling av lokalsamfunn, næringsutvikling, selskapssekretariat m.m. En andel blir henført til aktuelle tjenesteområder i regnskapet.
- **Fellesfunksjoner:** Kommunikasjon og servicekontor, felles journalføring, post- og arkivfunksjon, felles lønns- og regnskapsfunksjon, fakturering og innfordring, felles IKT-drift for hele kommunen, lærlingeordning og beredskap. Fellesutgifter: Kantine, sekretariat for politisk ledelse, bedriftshelsetjeneste for kommunens ansatte, overordnet HMS-arbeid, kontingent til KS, frikjøp av hovedtillitsvalgte, utgifter knyttet til innføring og administrasjon av eiendomsskatt.
- **Funksjon forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen** består av utgifter knyttet til forvaltning av kommunens bygg og eiendom, bl.a. eiendomsforvaltning, eiendomsledelse og administrasjon, forsikringer av bygg og skatter og avgifter knyttet til bygg. Deler av opprinnelig budsjett henføres til riktig tjenesteområde i regnskapet.

Målgrupper for administrasjonstjenestene er i all hovedsak organisasjonsinterne brukere. Administrasjonens funksjon er å bidra til at de funksjoner som er direkte tjenesteproduserende når sine mål gjennom ledelse, administrasjon og tilrettelegging med en rekke fag (jfr. stabene: eiendomsstab, økonomistab, personalstab, service- og IKT-stab, samfunnsutviklingsstab).

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene er alle kommunens planer på overordnet/strategisk nivå.

7.3.2 Mål og resultater

Målekort – Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2022 er vist i virksomhetsplanen for 2022.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2022 og 2021.

120: Økonomi. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2022	Resultat 2022	Resultat 2021
Tilfreds med økonomiske rapporter for å ha god økonomistyring fra Agresso og GAT (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,6	4,2	-
Opplever Økonomistaben som serviceinnstilt (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,6	4,3	-
Forbehold i revisjonsberetning for kommuneregnskapet.	0	0	0

120: Personal. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2022	Resultat 2022	Resultat 2021
Tilfreds med faglige råd i arbeidsgiver- og personalspørsmål (skala fra 1-6, 6 er høyest).	5,0	4,9	4,9
Opplever personalstaben som serviceinnstilt og fleksibel (skala fra 1-6, 6 er høyest).	5,0	4,7	4,7
120: Service- og IKT. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2022	Resultat 2022	Resultat 2021
Dagens inngående og utgående post, mottatt av Dokumentasjonssenteret før kl 12.00, journalført og lagt ut på postlista samme dag. (Indikator = måloppnåelse innen tidsfrist hverdager)	98%	96%	96%

Andel utgående dokumenter ekspedert digitalt.	60%	81%	83%
Svarprosent inngående samtaler til sentralbord	93%	91%	92%
I hvilken grad leser og følger våre innbyggere den informasjon som gis fra kommunen? Interessen for informasjon fra kommunen måles i:			
• Antall sidehenvisninger (klikk) på kommunens hjemmeside, inkludert nettsider for Utdanning.	2 350000	2 765 676	Ikke målt Ikke målt
• Antall følgere på kommunens facebook-side.	8 650	8 950	
Svartid på Facebook - antall minutter innenfor ordinær arbeidstid	15 min	10 min	10 min
120: IKT-drift. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2022	Resultat 2022	Resultat 2021
Opplever responstid ved kontakt med IKT brukerstøtte som tilfredsstillende (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,9	5,0	5,0
Opplever IKT-drift som serviceinnstilte (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,9	5,1	5,2
Oppetid for nettverksinfrastruktur, måles 24/7, unntatt planlagt nedetid.	99,4 %	99,9 %	99,9 %
Oppetid for servere, målt i tiden 07.00 - 23.00, 24/7 (unntatt planlagt nedetid).	99,4 %	99,9 %	99,9 %
Andel husstander med tilbud om høyhastighetsbredbånd i ikke-kommersielle områder i kommunen	82 %	74 %	74 %
120: Personvern, internkontroll. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2022	Resultat 2022	Resultat 2021
Ledere har tilstrekkelig kunnskap til å ivareta personvern og informasjonssikkerhet for brukere, innbyggere og medarbeidere (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,9	4,45	4,54
Gjennomføring av årlig internkontroll for et utvalg av systemer skal sikre at kommunen følger de grunnleggende personvernprinsippene i henhold til personopplysningsloven.	100 %	100 %	Ikke målt
121/130: Eiendomsfunksjoner. Indikatorer på tjenestekvalitet.	Mål 2022	Resultat 2022	Resultat 2021
Opplevelse av driftsteknikers evne til å løse avtalte oppgaver i henhold til gjeldende driftsplan (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,5	4,6	4,7
Opplevelse av renholders evne til å løse avtalte oppgaver i henhold til gjeldende renholdsplan (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,5	4,8	5,0
Opplevelse av oppfølgingen av dine henvendelser til eiendomsstaben (eiendomssjef, enhetsledere og teamledere) (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,5	3,9	4,0
Opplevelse av utførelsen av vedlikehold i henhold til vedtatt vedlikeholdsplan (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,5	3,9	4,0

Opplevelse av at byggeprosjekt er utført i henhold til inngått oppdragsavtale (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,5	3,9	4,0
Opplevelse av Eiendomsstabens samlede leveranser (skala fra 1-6, 6 er høyest).	4,5	3,9	4,1

121/130: Eiendomsfunksjoner. Indikatorer på økonomi.	Mål 2022	Resultat 2022	Resultat 2021
Renholdskostnad - kroner per m ² bruttoareal (sum eide og leide bygg)	<200	215	231
Økonomi i byggeprosjekter innenfor vedtatte investeringsrammer	100%	100%	100%
Framdrift på byggeprosjekter i henhold til entreprisekontrakter.	100%	99%	100%
Korrigerte brutto driftsutgifter til vedlikeholdsaktiviteter i eiendomsforvaltningen i kroner per m ²	>170	91	58
Samlet arealer for administrasjonslokaler i m ² per innbygger	<0,6	0,6	0,6
121/130: Eiendomsfunksjoner. Indikator samfunnsperspektivet.	Mål 2022	Resultat 2022	Resultat 2021
Reduksjon i energiforbruket i kommunale bygg i forhold til referanseåret 2009-2010, korrigert i forhold til utetemperatur, areal og brukstid.	- 21 %	- 21 %	- 22 %

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Korrigert Avvik*
Tall i hele tusen				
Administrasjon	84 220	85 667	88 108	3 888

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar:

Administrasjon har et mindreforbruk på 3,9 millioner kroner. Mindreforbruket fordeler seg på en rekke poster som inngår i tjenesteområdet administrasjon hos nær samtlige sektorer og staber i kommunen.

Mindreforbruket fordeler seg i hovedsak slik:

- Personalstaben: 0,9 millioner kroner i mindreforbruk på en rekke poster; særlig fordelt på redusert bruk av bedriftshelsetjenesten på arbeidsmiljøprosesser og juridisk bistand, mindre forbruk enn budsjettet på velferdstiltak og erkjentlighetsgaver, reduserte lønnskostnader som følge av en vakant rådgiverstilling gjennom det meste av 2022 og en merinntekt på sykemeldingsrefusjon.
- Service- og IKT-staben: 1,9 millioner kroner fordelt på en rekke poster; særlig merinntekter på salg av personvernombudtjenester, en vakant stilling innenfor IKT-drift i 2022, bortfall av planlagt bistandstjeneste til bredbåndsutbygging, sykefravær hvor det ikke er satt inn vikarer, reduserte kostnader knyttet til leie og bruk av multifunksjonsmaskiner, reduserte kostnader knyttet til IT- kommunikasjon og noe mindre kjøp av eksterne tjenester enn planlagt for budsjettåret.
- Økonomistaben: 0,4 millioner kroner i mindreforbruk på flere poster – fordelt sykelønnsrefusjoner, reduserte vikarutgifter og utgifter til overtid samt redusert kostnad som følge av vakante stillinger i perioder.
- Sektor for teknikk og miljø: 0,2 millioner kroner i mindreforbruk på en rekke poster innenfor
- Sektor for barnehage: 0,8 millioner kroner i mindreforbruk – hovedsakelig på reduserte lønnskostnader i forhold til budsjett – særlig på posten lønn til ekstrahjelp.
- Kjørekontor: 1,0 millioner kroner i mindreforbruk som forklares ved manglende budsjettkorrigering gjennom året.
- Felleskostnader: 0,7 millioner kroner i merinntekt som er administrativt påslag ved interkommunale samarbeid.

Så er det et merforbruk på en del poster innenfor tjenesteområdet administrasjon som fordeler seg slik:

- Eiendomsstaben: 0,9 millioner kroner som følge av unormalt høye energinivåer.

- Sektor for skole: 0,3 millioner kroner – i all hovedsak som følge av økte kostnader på lisenser på dataavtaler.
- Sektor for familie og helse: 0,2 millioner kroner – hovedsakelig som et avvik på fastlønnutbetalinger.
- Kommunedirektørkontoret: 0,2 millioner kroner – hovedsakelig på juridisk bistand til håndtering av gamle barnevernssaker og noe på økte lønnskostnader i forhold til budsjett.
- 0,4 millioner kroner på en rekke poster tilhørende tjenesteområdet administrasjon i sektorer og staber.

I eiendomsforvaltningen ble målet om redusert energiforbruk på 21 % relatert til referansenivå nådd, resultat ble en reduksjon på 21 % i 2022. Dette var for øvrig siste året i garantiperioden på 10 år i EPC-prosjektet. Renholdskostnaden er nedadgående til tross for lønns- og prisvekst.

Årsresultatet endte over målsetning, men vedtatt optimalisering av renholdet er gjennomført og vil ha full effekt fra 2023. Videre er det gjennomgående i kommentarene til brukerundersøkelsen at virksomhetene er misfornøyde med at det ikke er økonomisk dekning for nødvendig vedlikehold av kommunens formålsbygg. Resultatet 91 kroner per m² innebærer at vedlikeholdsetterslepet har økt ytterligere fra 2021.

Økt omsatt vedlikehold sammenlignet med 2021 skyldes at det spesielt ble bevilget og forbrukt ekstraordinære midler knyttet til kritisk utbedring av svømmehallen, som i sum utgjorde cirka 4,1 millioner kroner. Gjeldende vedlikeholdsetterslep er likevel anslått til å utgjøre cirka 360 millioner kroner. I tillegg utgjør eldre infrastruktur i bakken en økonomisk utfordring, hvor behovet for rehabilitering/utskifting ikke er kartlagt.

Dette er VA-stikkledninger tillagt eiendomsstaben sitt ansvar, som ikke inngår i selvkost området til teknisk sektor. Dette innebærer at det i kommende budsjettprosesser blir ytterligere behov for å fremme ekstraordinære driftstiltak til gjennomføring av kostbare kritiske vedlikeholdstiltak. Dette for å unngå at bygg må stenges som følge av risiko knyttet til HMS.

Personalstaben blir målt på to indikatorer: «Tilfreds med faglige råd i arbeidsgiver – og personalspørsmål» her fikk staben en score på 4,9 i 2022. Det viser at ledere er tilfredse med faglige råd som gis, denne er lik som i 2021.

På indikatoren «Opplever personalstaben som serviceinnstilt og fleksibel» fikk personalstaben i 2022 en score på 4,7, også denne uendret fra 2021.

Fra januar 2020 til februar 2023 har staben vært underbemannet. Dette på grunn av vakante rådgiverstillinger i tre runder da 3 av 4 rådgivere er nyansatt i perioden.

7.3.3 Utviklingsarbeid i 2022 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2022 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
Service- og IKT-staben	
Etablering av digitaliseringsstrategi for Elverum kommune, som er basert på overordnede styringsdokumenter, lover, forskrifter og kommunes verdier, for å understøtte digital transformasjon i alle organisasjonsledd. (Digital transformasjon betyr å endre de grunnleggende måtene en virksomhet løser oppgavene sine på ved hjelp av teknologi).	Arbeidet med digitaliseringsstrategi for Elverum kommune er påstartet. Strategien vil blant annet bygge på regjeringens og KS' digitaliseringsstrategi «En offentlig sektor», samt kommunens styrings- dokumenter og verdier. For å sikre nødvendig forankring vil det videre arbeidet bli gjennomført i tett samarbeid med kommunedirektørens ledergruppe og i forbindelse med deres kompetansereise gjennom «Kompetanseløft Digital Transformasjon» i regi av Digi Innlandet.

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
Fastsette etablering av nettbaserte tjenester for kommunikasjon med	Service- og IKT-staben arbeider kontinuerlig med å bruke teknologi til å tilby bedre tjenester til innbyggere, næringsdrivende og frivillig sektor, og det tilrettelegges stadig for at kommunikasjon med innbyggere og næringsliv skal skje gjennom nye digitale, nettbaserte tjenester.

<p>Fortsette etablering av nettbaserte tjenester for kommunikasjon med innbyggere, næringsliv og det offentlige.</p>	<p>Disse tjenestene søkes å være trygge, helhetlige, brukervennlige og universelt utformet. Eksempler på slike nye tjenester er nye digitale skjema på kommunens hjemmeside og digitale fellesløsninger som tilbys gjennom KS (f. eks. KS DigiHelsestasjon – en meldingstjeneste mellom helsestasjons- og skolehelsetjenesten og innbygger).</p>
<p>Videreføre oppdatering av infrastruktur og driftssystemer for støtte i tjenesteproduksjonen og til utførelse av effektiv drift. Utnytte skybaserte løsninger der dette er hensiktsmessig.</p>	<p>Kapasitet, dekning og robusthet i infrastrukturen bygges kontinuerlig ut for å kunne møte det pågående digitaliseringsarbeidet.</p> <p>Nye skyløsninger blir stadig tatt i bruk, og dette vil fortsette der det anses hensiktsmessig og hvor det er ressursmessig mulig.</p> <p>Her kan nevnes at nytt journalsystem i skyen for legevakta og Elverum kommunal legesenter, samt skybaserte moduler i KOMTEK (løsning for kommunalteknisk forvaltning) er innført det siste året.</p>
<p>Fortsette arbeidet med å etablere en robust og pålitelig digital infrastruktur og bidra til økt kompetanse på digital sikkerhet i resten av organisasjonen.</p>	<p>Oppdatering av infrastruktur og nye løsninger er etablert for å øke kommunens sikkerhets- og beredskapsnivå knyttet til datasikkerhets-hendelser.</p> <p>Arbeidet inngår som en del av kommunens beredskapsarbeid, og søkes basert på Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) sine grunnprinsipper. Det jobbes med å styrke den interne kompetansen innen IKT-sikkerhet og personvern, blant annet gjennom eksternt samarbeid og bistand.</p>
<p>Innføre samhandlingsverktøyet Microsoft Teams som et tiltak for reduksjon av klimagassutslipp og effektivisering av kommunens møtevirksomhet i form av reduserte behov for reise-/transportvirksomhet.</p>	<p>Microsoft Teams er innført og benyttes i skole og barnehage. Innenfor administrasjon benyttes Teams foreløpig i liten grad.</p> <p>Dette skyldes blant annet høye lisenskostnader for administrative brukere og at et helhetlig konsept for drift og administrasjon av løsningen ennå ikke er på plass.</p> <p>Arbeidet med å etablere Microsoft Teams som en samlet kommunikasjons- og samarbeidsplattform vil måtte fortsette i 2023.</p>
<p>Etablere avtaler for bærekraftig livssyklusbehandling av IKT-produkter gjennom gjenbruk og resirkulering.</p>	<p>Arbeidet er satt på vent inntil Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) sin fellesavtale for statlige og kommunal virksomheter er på plass.</p> <p>Denne forventes å være klar tidlig i 2023.</p>
<p>Innføre NOARK 5 (norsk arkivstandard) godkjent arkivkjerne i alle sak-/arkivsystemer og fagsystemer.</p>	<p>NOARK 5 arkivkjerne sikrer forskriftsmessig arkivering av dokumenter der alle lovpålagte og funksjonelle krav til sporbarhet, tilgangsstyring og sikkerhet er ivarettatt.</p> <p>Fra tidligere har kommunens felles dokumenthåndteringssystem og flere fagsystemer egen NOARK 5-kjerne. I løpet av 2022 er arbeidet med NOARK 5 arkivkjerne for kommunens elektroniske pasientjournalsystem Gerica og journalsystem for helsestasjonen (HsPro) ferdigstilt.</p>

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
<p>Automatisere arbeidsprosesser gjennom utvikling av mer effektive arbeidsflyter for dokumentbehandling for både ansatte og innbyggere. Dette skjer fortrinnsvis ved bruk av eksisterende verktøy og ved å ta i bruk muligheter de ulike fagsystemene tilbyr gjennom nødvendige oppgraderinger.</p>	<p>Dette er et kontinuerlig arbeid der blant annet digitale skjema utvikles og forbedres, og hvor funksjonalitet for automatisk avlevering av dokumentasjon til relevante fagsystemer for arkivering utnyttes.</p> <p>Her kan nevnes at ulike oppdragsavtaler og overgangsskjema fra barneskole til ungdomsskole er digitalisert i 2022.</p> <p>Prosess for nyansettelser i Elverum kommune er ytterligere forbedret. Dette gjennom en effektivisering av arbeidsflyten og håndtering av alle de vesentlige dokumenter som må være på plass ved en ansettelse (arbeidskontrakter, lønnsmelding etc).</p>
	<p>Våre kommunikasjonskanaler, herunder vår nettside og sosiale medier som Facebook, Instagram og Twitter, benyttes for å nå riktig målgruppe med riktig budskap til riktig tid. Det jobbes derfor kontinuerlig med disse for å gjøre språket forståelig, holde informasjonen oppdatert og sørge for at de er brukervennlige.</p> <p>Mot slutten av 2022 er det jobbet intenst med å få på plass en</p>

Videreutvikle bruk av gode kommunikasjonskanaler og markedsføre disse for å nå kommunens målgrupper, både internt og eksternt.	tilgjengelighets- erklæring på våre nettsider. Digitaliserings- direktoratet har satt som krav at alle virksomheter i offentlig sektor plikter å ha på plass tilgjengelighetserklæringer på sine nettstedet innen 1. februar 2023. En tilgjengelighetserklæring er en selvdeklarasjon (egenmelding), der virksomhetene beskriver i hvilken grad nettstedet lever opp til krav knyttet til universell utforming. De som besøker nettstedet, skal også kunne melde fra om mangler rundt tilgjengelighet.
Ferdigstille implementering av opplæringsplan for personvern og informasjonssikkerhet for både ledere og medarbeidere, samt sørge for digitale løsninger hvor ansatte enkelt kan få nødvendig opplæring og oppdatering.	Egne opplæringsplaner er utarbeidet, men det har vært noen utfordringer med distribusjon av informasjon og leksjoner fordelt til dedikerte grupper (f. eks nyansatte/ledere/ordinære medarbeidere ol). Leksjoner er tilgjengelig på intranettsidene, for både ledere og medarbeidere, og det blir sendt egne leksjoner f. eks under sikkerhetsmåneden, ved skolestart. Digital opplæringsinnhold via nytt Kvalitetssystem er ikke tatt i bruk pga. forsinkelser av leveranse.
Fortsette utvikling av system for å imøtekomme krav til personvern som sikrer at kommunen følger de grunnleggende personvernprinsippene i henhold til personopplysningsloven (kommunens plikter og den registrertes rettigheter).	Forsinkelse i innføring av nytt Kvalitetssystem gjør at dette arbeidet også er forsinket, men fortsetter i 2023.
Videreføre prosjekt utbygging av høyhastighets- bredbånd i hele kommunen. Målsetning om 100% dekning i løpet av 2024/2025.	I 2022 ble ingen nye områder bygget ut. Dette skyldes at kostnader i henhold til mottatte tilbud fra utbyggere var for høye og følgelig ikke ble akseptert. Ved årets slutt har 74% av totalt 1778 husstander på bygdene fått tilbud om fibertilknytning. For de resterende er status følgende: - Ny konkurranse for prosjekt Skogen-Rølsåsen- Lykkja-Sørskogbygda Sør-Jømna (totalt ca 300 husstander) lyst ut. Kontrakt med utbygger inngått. Planlagt byggestart er våren 2023 om tilstrekkelig antall innbyggeravtaler blir inngått. - I områder sør i kommunen som grenser mot Våler kommune (Kynnberget/Risberget) er det etablert samarbeid med Våler. - For de gjenstående områdene er det gitt tilsagn om tilskudd fra Innlandet fylkeskommune og konkurranse om utbygging er lyst ut. Ekstra kommunale bevilgninger må påregnes om utbygging skal kunne gjennomføres.

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
Velferdsteknologisk plattform med velferdstekno- logiske produkter og responsløsning er integrerte løsninger i dagens helse- og omsorgstjeneste i hjemmebasert omsorg og institusjon. Service- og IKT-staben skal aktivt bidra med å integrere ytterligere velferdsteknologiske produkter og løsninger som et bidrag til økt mestring, trygghet og kvalitet i tjenesten, samt bidra med at det etableres en driftsmodell som støttefunksjon til utførende tjeneste.	Det er igjennom 2022 etablert løsninger og startet prosjekter som vil bidra til trygghet og mestring for tjenestemottakere av hjemmesykepleien, og til bedre kvalitet i tjenesten både for hjemmesykepleien og deler av institusjonstjenesten. Planlegging av prosesser for integrering av nye løsninger i 2023 er ferdigstilt. Kort status prosjekter: - Innføring av digitale nøkler i boliger for mottakere av hjemmetjenester: Pilot er gjennomført, hovedutrudding er startet og forventes ferdigstilt våren 2023. - Nytt pasientvarslingsanlegg Jotunhaugen sykehjem: Implementering iht plan. Løsningen planlegges satt i drift våren 2023. - Digitale medisindispensere: 12 stk i drift. Foreløpig gevinstkartlegging viser lovende resultater. - Digital hjemmeoppfølging (HDO) gjennom- føres i samarbeid med Valdresregionen og Nord-Gudbrandsdalsregionen. Elverum kommune sitt bidrag i prosjektet er innen Psykisk helse.
Eiendomsstaben	
Implementere nye tekniske spesifikasjoner og prosedyrer for helse- og omsorgstjenester i kommunens renholds strategi, herunder sikre tett	Arbeidet er forsinket på grunn av pandemien, men planlagt slutført i 2023

samarbeid med brukerne av byggene.	2023.
Oppdatere avhendings-/rivningsplan for utdaterte formålsbygg.	Det er gjennomført befaring av aktuelle bygg sammen med kommunestyrekomité for plan og eiendom. Planen oppdateres og fremmes til politisk behandling i løpet av 2023.
Videreføre det kontinuerlige forbedringsarbeidet med LEAN-konseptet for å sikre effektiv ressursbruk og samarbeid både internt i staben og mellom sektorene i kommunen.	Eiendomsstaben har kontinuerlig fokus på helhetlige og kostnadseffektive leveranser, hvor grunnlaget er struktur, planer som grunnlag for effektiv og tilpasset bemanning, samt koordinert gjennomføring og oppfølging. I tillegg standardisering og forenkling i gjennomføring av prosesser. I 2022 har dette medført at bemanningen er redusert med 2 årsverk som følge av naturlig avgang.

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
Oppdatere kvalitetssystemet med manglende prosedyrer og rutiner.	I 2022 har dette arbeidet vært begrenset av manglende tilgang til kvalitetssystemet Risk Manager. Dette som følge av overgang til nytt kvalitetssystem (Samsvar), som er under utvikling av samme leverandør.
Personalstaben	
<p>Personalsjef har sammen med en personalrådgiver gjennomført sertifiseringskurs i NeoPi3 (personlighetsprofil) høsten 2020, dette ble forsinket på grunn av koronavirusutbruddet.</p> <p>Målet er å benytte verktøyet i videre lederutvikling og vi vil gjøre en pilot på kommunedirektørens ledergruppe høsten 2021. Verktøyet skal også kunne benyttes for å komplettere rekrutteringsprosessen ved ansettelse av nye ledere og andre nøkkelpersoner.</p> <p>En ansettelse vil da vurderes ut ifra flere kilder som strukturert intervju, personlighetstest og erfaringsbakgrunn. Dette for i størst mulig grad å sikre rett person på rett plass. Målet er i løpet av 2021/2022 å ta i bruk verktøyet og å sikre nok kompetanse til å tolke resultatene.</p>	<p>Vi har etablert NeoPi3 som grunnlag for dag 5 i kommunens lederutviklingsprogram og i løpet av 2023 vil alle ledergrupper ha fått sin gjennomgang. Her bruker vi verktøyet som grunnlag for utvikling av eget lederskap.</p> <p>I tillegg har vi etablert praksis for at verktøyet brukes i rekrutteringsprosess for stillinger i kap3 (ledere) og kap5 (rådgivere, ingeniører mfl.) da som grunnlag for annengangs intervju.</p> <p>Nå er målet å få sertifisert 2 rådgivere til i løpet av 2023 da det er veldig sårbart at det kun er 2 ansatte som kan bruke verktøyet p.t.</p>
Nærværarbeid: I 2021 hadde vi fokus på å implementere nye rutiner for sykefraværsoppfølging i sektorer og staber, og det har vært et særlig fokus på det forebyggende perspektivet. Dette fokuset skal videreføres i 2022.	Vi har videreført rutiner og praksis for både forebygging og oppfølging. Det jobbes tett mellom arbeidsgiver og NAV både på avdelingsnivå og overordnet gjennom personalstaben. Vi har også tatt i bruk nye virkemidler/ verktøy for å øke nærværsgraden og redusere sykefraværet.
HMS: I 2022 vil fokuset være på å implementere de nyetablerte HMS-utvalg ute i de ulike sektorer og staber i den hensikt å revitalisere arbeid omkring helse, miljø og sikkerhet.	Tilbakemelding gjennom verneombudsapparatet er at lokale HMS/IA-utvalg er nyttige og gode arenaer hvor det blant annet jobbes forebyggende med arbeidsmiljøet.
I henhold til kommunens klima- og energiplan delmål 8.3 vil personalstaben sammen med sektor for kultur som organiserer biladministrasjonen i kommunen utvikle og sikre gode rutiner for bruk av kollektivtransport eller tjenestebiler som foretrukket reisemiddel for å redusere klimagassutslipp ved alle tjenestereiser.	Dette arbeidet har vi ikke klart å prioritere i et år med underbemanning i staben mer eller mindre hele året. Vi følger opp med mål om å få dette på plass i løpet av første halvår 2023.
Økonomistaben	
Videreføre arbeidet med digitalisering og effektivisering av arbeidsprosesser. Målet er å flytte arbeidsressurser fra manuelle oppgaver til kontrolloppgaver for å sikre kvalitet i arbeidet.	<p>Arbeid med digitalisering og effektivisering av arbeidsprosesser er en kontinuerlig prosess.</p> <p>I løpet av 2022 ble det videreutviklet flytskjemaer skjemaer ved skiving og registrering av arbeidsavtaler og lønnsmeldinger. Dette vil være tidsbesparende for sektorer og staber.</p>
Etablere og utvikle prosedyrer og rutiner for å sikre korrekt, rasjonell og effektiv bruk av kommunens personal- og teknologiresurser. I dette ligger det fordeling av oppgaver og roller ved bruk av kommunens HR-systemer (GAT Ressursstyring og Unit4 ERP).	<p>Høsten 2022 ble det opprettet en ny stilling som fagansvarlig for GAT, som i sammen med systemansvarlig for GAT, skal videreutvikle rutiner for bruk av GAT.</p> <p>Det ble satt i gang et arbeid for å se på mulighetene for å innføre kalenderplaner, det vil si årsturnuser. Med kalenderplaner vil behovet for deltidsstillinger kunne reduseres samt en bedre ressursstyring.</p>

7.3.4 Utfordring videre

Service- og IKT-staben opplever disse utfordringene:

- Manglende økonomiske midler for å holde basisprogramvare og kjernesystemer oppdatert. Dette medfører

at nyttig brukerfunksjonalitet ikke kan tilbys, utfordringer med hensyn på effektivisering av arbeidsprosesser og det oppstår forsinkelser i understøttelse av den pågående digitale transformasjonen i kommunen.

- Digital kompetanse er en viktig forutsetning for å kunne utnytte muligheter og hente ut gevinster ved digitalisering. Erfaringsmessig er det et effektiviseringspotensial ved bedre utnyttelse av eksisterende og nye IT-systemer gjennom økt digital kompetanse. Manglende digital kompetanse øker risiko for brukerfeil. Dette er med på å sette krav til digital kompetanse både hos ansatte og ledere i kommunen. Det er derfor behov for å løfte den digitale kompetansen for å imøtekomme disse kravene, og en satsning på digitalisering må komme samtidig med en satsning på kompetanseutvikling.
- Tilstrekkelig med ressurser til å håndtere langsiktige utviklingsoppgaver i tillegg til ordinær drift. Utfordringen er hele tiden å finne den rette balansen mellom utvikling og drift. Ressurser avsatt til utvikling må ofte nedprioritere sine utviklingsoppgaver for å håndtere driftsrelaterte problemstillinger som dukker opp.
- Trusselbildet i det digitale rom er økende. Det er derfor behov for økt fokus på informasjons- sikkerhet og personvern i kommunen, herunder øke kommunens sikkerhets- og beredskapsevner innen datasikkerhetshendelser og datainnbrudd.
- Valgperiodene for Stortings- og sametingsvalg/kommunestyre- og fylkestingsvalg binder opp store deler av Service- og IKT-staben som igjen medfører at kun nødvendige driftsoppgaver blir prioritert i denne perioden, og at utviklingsaktiviteter må settes på vent.

Eiendomsstaben opplever disse utfordringene:

- Verdibevaring av kommunens bygningsmasse utgjør fortsatt den største utfordringen for framtiden. Vedlikeholdsbudsjettet for 2022 utgjorde cirka 13,7 millioner kroner. Dette skal ivareta verdibevaring av kommunens formålsbygg som nå utgjør cirka 144.700 m². Av dette utgjør bygg som burde vært revet eller solgt cirka 5.800 m². Vedlikeholdsetterslepet ble i 2018 kartlagt gjennom tilstandsanalyser av alle formålsbygg, og ble beregnet til å utgjøre cirka 300 millioner kroner. For å unngå vedlikeholdsetterslep er det anbefalt å budsjettere med 170 kroner per m². Dette tilsier at kommunen bør bevilge 23,6 millioner kroner til vedlikehold årlig for å unngå ytterligere forfall i kommunal bygningsmasse som er nødvendig å benytte til tjenesteproduksjon. I 2022 ble det omsatt vedlikehold for 91 kroner per m². Basert på gjennomført tilstandsanalyse, samt underbudsjettering av vedlikeholdet i ettertid, er gjeldende vedlikeholdsetterslep nå anslått til å utgjøre cirka 360 millioner kroner. Dette medfører at det i kommende budsjettprosesser fortsatt blir nødvendig å fremme ekstraordinære driftstiltak for øremerking av vedlikeholdsmidler til kostbare kritiske vedlikeholdstiltak, eksempelvis omlegging av tak med omfattende taklekkasjer over tid. Tilsvarende vil gjelde for tekniske anlegg som for lengst har passert forventet levetid. Tiltakene er nødvendige for å unngå at bygg må stenges som følge av risiko knyttet til HMS, herunder fukt- og råteskader som utvikler seg videre inn i bygningene over tid. Oppsummert er det nå særdeles stor risiko for at større oppdukkende og kritiske behov kan medføre at bygg blir stengt i mangelen av vedlikeholdsmidler. For å kunne opprettholde virksomhet i eksisterende bygningsmasse er det nå avgjørende at vedlikeholdsbudsjettet blir styrket.
- Festeavtalen for Prestegårdsjordet med Opplysningsvesenets fond (OVF) utgjør fortsatt en potensiell økonomisk utfordring da det er uavklart om og når festeavtalen vil bli regulert med virkning fra 2017. Gjeldende årlig festeavgift utgjør 2,5 millioner kroner, og OVF har meddelt at de vil kreve avsnvsrente med virkning fra 1. januar 2017 når regulering er gjennomført.

Personalstabens opplever disse utfordringene:

- 2022 var staben preget av underbemanning gjennom hele av året på grunn av vakant rådgiverstilling fra januar til august og igjen fra september til februar 2023. Dette har medført noe forsinkelse på planlagt revisjonsarbeid med eksisterende rutiner. Vi har de senere årene produsert mange nye retningslinjer og prosedyrer og nå er tiden inne for å kvalitetssikre oppdatering på disse samt sørge for at alt er godt implementert i organisasjonen. Vi fortsetter å holde interne kurs for ledere på bestilling samt utvikle flere e-læringskurs for ledere og ansatte.
- Vi har klart å utvikle dag 5 i kommunens lederutviklingsprogram i 2022. Målet var å rulle ut dag 5 fortløpende fra andre halvår 2022 og pr februar 2023 gjenstår kun PRO og deler av skole/utdanning. Vi

regner med å være gjennom alle ledergruppene før sommerferien

- Ettersom vi har vært underbemannet gjennom nærmest hele 2022 har vi ikke satt i gang nytt kull til lederutviklingsprogrammet, kull 7, som var planlagt med oppstart høsten 2022.

Økonomistaben opplever disse utfordringene:

- Økonomistaben har av naturlige årsaker hatt en del turnover. Rekruttering av nye medarbeidere med riktig kompetanse har vært vanskelig. Det er arbeidssøkers marked, og det er vanskelig å konkurrere på lønn uten å komme i ubalanse med øvrige medarbeidere.

Ved utgangen av 2022 var det fire stillinger under rekruttering, samt at det var to ny medarbeider på vei inn. Vakante stillinger og noe sykefravær har vært, og er, utfordrende. Det å opprettholde tilfredsstillende kvalitet og tidsfrister på alle områder har vært krevende.

7.4 Barnehage

7.4.1 Fakta

Tjenesteområdet barnehage omfatter tjenestene:

- Kommunal barnehagedrift
- Privat barnehagedrift (det vil si kommunens økonomiske bidrag til private barnehager, samt den kommunale tilsynstjenesten overfor private barnehager)
- Styrket spesialpedagogisk opplæring til førskolebarn med særskilte behov
- Tiltak for to-språklige
- Ekstra assistanse og tilsyn/omsorg
- Barnehagelokaler og uteanlegg
- Skyss av barn som har vedtak om dette

I Elverum er det sju private barnehager og sju kommunale barnehager per 31.12.2022.

Målgrupper for tjenestene er alle barn i førskolealder i Elverum kommune.

Kommunens planverk som ligger til grunn for barnehagetjenestene er særlig strategisk plan for utdanning 2017 - 2022.

7.4.2 Mål og resultater

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2022 er vist i virksomhetsplanen for 2022.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**.

2022 er et år barnehagene har ferdigstilt pågående utviklingsarbeid i forbindelse med kultur for læring samtidig som sektoren jobber med å samle informasjon og kunnskap for nye innsatsområder. De kommunale barnehagene har som planlagt gjennomført den nasjonale foreldreundersøkelsen i 2022.

Barnehage: Indikator tjenestekvalitet	Mål		Resultat
	2022		2022
Funksjon 201: Barnehage			
Opprettholde 100 % barnehagedekning jamfør barnehagelovens rett til plass	100 %		100 %
Andel pedagoger i kommunale barnehager skal være 50 % jfr. Strategisk plan	50 %	44,7 %	
Andel fagarbeidere i kommunale barnehager skal være 40 % jfr. Strategisk plan.	35 %	43 %	
Pedagogene har 1:1 pc.	100 %	Ja	
		Prosjekt	

Alle kommunale barnehager gjennomfører 2 Hjerteromsmøter i året (m/foreldre).	2	Prosjekt avsluttet	
Alle barnehagene gjennomgår minst 2 ganger i halvåret temaer i Handlingsplan for inkluderende barnehagemiljø/KFL. (Sett i sammenheng med kompetanseløft)	4	Ja	
Barna i barnehage har tilgang til digitalt utstyr for å nå rammeplanens mål.	Ja	Delvis	
Barn under 6 år i Elverum har minimum 90 min utetid hver dag.	Ja	Ja	
Det systematiske trafikksikkerhetsarbeidet i barnehagen skal sørge for at man opprettholder ervervet status som trafikksikker barnehage.	Ja	Ja	
Retningslinjer mellom enhet for bosetting og introduksjon og barnehage brukes i bosetting og ved barnehageplass.	Ja	Ja	
Indikator på tjenestekvalitet (Prosesskvalitet) i barnehagetjenesten	Resultat 2022		Nasjonalt resultat 2022
Ute- og innemiljø	4.1		4.2
Relasjon mellom barn og voksen	4.5		4.5

Barns trivsel	4.8	4.7
Informasjon	4.3	4.3
Barnets utvikling	4.7	4.6
Medvirkning	4.2	4.3
Henting og levering	4.4	4.4
Tilvenning og skolestart	4.5	4.5
Tilfredshet	4.4	4.5

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde Tall i hele tusen	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2021	*Korrigert avvik
Barnehage	176 317	175 113	176 422	734

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Tjenesteområdet barnehage har hatt mindreforbruk på 0,7 millioner kroner. Eiendomsdrift har et mindreforbruk tilsvarende 1,19 millioner. Av dette utgjør 0,8 millioner mindreforbruk på energikostnader.

Merforbruk skyldes økte refusjoner for redusert foreldrebetaling tilsvarende 0,7 millioner til private barnehager. I tillegg ble det på slutten av 2022 fattet vedtak om ekstra pensjonstilskudd for 4 private barnehager.

Elverum har full barnehagedekning i henhold til loven. Det betyr at det er de barn som har rett til barnehageplass har barnehageplass. Elverum fyller retten til barnehageplass med ett opptak med fastsatt dato 1. mars. I 2022 var det pr 15.12.22 plassert 998 barn (0 - 6 år) totalt i private og kommunale barnehager.

De kommunale barnehagene har i 2022 gjennomført utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse. Gjennomgående er foreldre i Elverumsbarnehagene godt fornøyd med tjenesten de får, men det er forskjeller mellom barnehagene på enkelte områder.

I løpet av 2022 har barnehagene sammen med skole og PP-tjenesten startet opp arbeidet med kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Tiltakene skjer i et regionalt samarbeid mellom kommunene i region Sør-Østerdal og universitet- og høgskolesektoren.

I 2022 fikk 29 barn i alderen 0 - 6 år spesialpedagogisk hjelp etter barnehagelovens § 31. 28 barn ble tildelt ekstra ressurser i forbindelse med tilrettelegging etter barnehagelovens § 37.

Elverumsbarnehagene hadde i 2022, 143 minoritetsspråklige barn i barnehagene. 100 % av disse hadde oppholdstid på 41 timer eller mer, det vil si full plass. Det er i et tidlig-innsats-perspektiv en god indikator med tanke på betydningen av god språkutvikling.

Bemanningsnorm – Barn per ansatt viser til antall barn per årsverk til grunnbemanningen.

Grunnbemanningen er alle ansatte i barnehagen som jobber direkte med hele barnegruppen. Normen er 6 barn per voksen for barn over 3 år. I Elverum er antall barn 5,68 barn per voksen i gjennomsnitt per 15.12.2022.

Pedagognorm – Pedagognormen innebærer at det skal være minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Alle barnehagene i Elverum oppfylte per 15.12.2022 pedagognorm. Snittet er 12,7 barn pr. pedagog (omregnet til store barn hvor barn under 3 år teller dobbelt).

Nasjonale mål om pedagogisk bemanning – Pedagognorm er et krav i forskrift. Andel pedagoger i barnehager er et nasjonalt mål for sektoren og et signal til kommuner om prioritering.

I regjeringens barnehagestrategi *Barnehagen for en ny tid* er det et mål at pedagoger skal utgjøre 60 % av barnehagens bemanning innen 2030. Pr. 31.12.22 er andelen pedagoger i Elverumsbarnehagene 44,7 %.

7.4.3 Utviklingsarbeid i 2022 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2022 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
Delta i utviklingsarbeidet Kultur for Læring. I 2021/2022 arbeider alle barnehagene med kompetansepakken «Inkluderende barnehagemiljø, fritt for krenkelses, utarbeidet av SEPU (Senter for praktiskrettet utdanningsforskning). Arbeidet fortsetter inn i 2022 med kompetansepakker.	Planlagt arbeid er ferdigstilt.
Digitalisering i barnehage. Økt digital kompetanse og bedre effektivitet ved bruk av digitale løsninger og ulike digitaliseringstiltak ønsker vi skal føre til effektivisering og gevinst, spesielt innenfor det administrative arbeidet. Utvikle ny IKT-strategi med fokus på rammeplanens mål.	Alle barnehagene har fått opplæring i bruk av digitalt samspillsverktøy i forbindelse med tverrfaglig samarbeid. Alle barnehagene har tatt i bruk GAT til føring av timer og fravær. Arbeid med IKT-strategi avventes og ses i sammenheng med utarbeidelse av strategisk plan Oppvekst i Elverum.
Oppstart Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering i regionen Sør-Østerdal. Dette er en oppfølging av Meld.St. 6. Satsingen på kompetanse omfatter hele laget rundt barna, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Samtidig skal oppgavene til Stat.ped (statlige spesialpedagogiske støttetjenester) bli tydeligere og mer spisset for barn med varige og omfattende behov.	Alle barnehagene og spesialpedagogisk team har startet opp og følger gruppelederopplæring. Arbeid med organisering av styrket tilbud førskole er pågående.

<p>Hjerterom. En hovedsatsing som bygger på mål fra Strategisk plan for utdanning er utarbeidelse av en sosial handlingsplan for barn og unge i Elverum.</p> <p>Barn og unge i Elverum skal vokse opp i et trygt, inkluderende miljø, og få de utviklingsmulighetene de trenger for å styrke sin personlige vekst, alene og sammen med andre. Høsten 2021 starter barnehagene opp verdiprosjektet «Hjerterom på timeplanen» i alle kommunale og 3 private barnehager.</p>	<p>Prosjektet er avsluttet. Arbeid med inkluderende praksis ivaretas i kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis.</p>
---	--

<p>Fortsette arbeidet med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. Hensikt å styrke tverrfaglig samarbeid og samhandling for å bedre kommunens samlede tjenestetilbud til barn og unge i aldersgruppen 0- 24 år. Etablere samhandlingsmodell for tverrfaglig samhandling sammen med de andre sektorene.</p>	<p>Pågående.</p> <p>Alle barnehager gjennomfører tverrfaglige kontaktmøter mellom barnehage, pp-tjeneste, helsestasjon og barnevern. Alle enhetsledere i barnehager deltar i ledersamlinger i "Laget rundt barn, unge og deres familier".</p>

7.4.4 utfordringer videre

Digitale arbeidsprosesser og samhandling: Vi vil fortsette å ha fokus på å kartlegge arbeidsprosesser innenfor tjenesteområdet for å identifisere muligheter for mer bruk av digitale verktøy som kan bidra til å frigjøre tid fra administrative oppgaver og/eller effektivisere prosessen. I forbindelse med pilot 0- 24 er vi i implementering av digital handlingsveileder og stafettlogg som bedre samhandling mellom barnehage, andre tjenester og foreldre.

Utvikle en IKT-strategi for barnehage med fokus på rammeplanens mål: Det er viktig å se IKT- strategi for barnehager i sammenheng med IKT-strategi for skole for å sikre progresjon i hele utdanningsløpet fra barnehage til skole. I tillegg må kompetansen heves for å være i stand til å nå rammeplanens mål.

Nasjonale føringer og strategier: Tilpasse og utvikle barnehagetjenesten i tråd med nasjonale føringer og strategier. Viktige føringer som må integreres i strategisk plan Oppvekst i Elverum er:

- Program for folkehelsearbeid 2017 - 2027
- Oppvekstreform og endringer i lovverk
- Barnehage for en ny Nasjonal barnehagestrategi mot 2030 (ny i 2023)
- Nasjonale faglige retningslinjer
- Bedre tverrfaglig innsats -BTI-modellen implementeres som ledd i 0 - 24-piloten
- Stortingsmelding 6 og omorganisering styrket tilbud førskole

Sektor for barnehage må prioritere å videreføre arbeidet med å ruste ledere i å stå i endrings- og utviklingsarbeid, samt få til effektiv ressursutnyttelse og god ledelse av tjenestene.

Andel pedagoger i barnehagene: Det er et nasjonalt mål at andelen ansatte i barnehager som er

pedagoger skal opp på 60 % (Barnehage for en ny tid. Nasjonal barnehagestrategi mot 2030). Per 15.12.2022 er andelen pedagoger i Elverumsbarnehagene på 44,7 %.

7.5 Skole

7.5.1 Fakta

Tjenesteområdet skole omfatter tjenestene: grunnskole, skolefritidstilbud, voksenopplæring, skolelokaler, skoleskyss, kulturskole samt pedagogisk-psykologisk tjeneste (interkommunal).

Målgrupper for tjenestene er:

- Grunnskoletjenesten til alle barn og unge i Elverum i alderen 6 – 16 år.
- Skolefritidstilbudet for barn på 1. – 4. trinn i grunnskolen, samt på 5. – 7. trinn for barn med spesielle behov.
- Voksne med rettigheter i henhold til introduksjonsloven og voksenopplæringsloven.
- PP-tjenesten for tilrettelegging for elever med spesielle behov.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene som gis er særlig strategisk plan for utdanning 2017-2022. Det er igangsatt arbeid med ny strategisk plan som skal gjelde fra høsten 2023. Skoletjenestene i Elverum gis i én ungdomsskole, én kombinert barne- og ungdomsskole, en spesialskole, 7 barneskoler, et læringscenter (voksenopplæring) og en egen PP-tjeneste.

7.5.2 Mål og resultater

Målekort – Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2022 er vist i virksomhetsplanen for 2022.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene på tjenesteområdet skole nås, særlig i henhold til i strategisk plan «Utdanning i Elverum 2017 – 2022». Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2021 og 2022.

Skole: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2022	Resultat 2021	Resultat 2022
Nasjonale prøver 5. trinn: Leseferdighet – andel elever på nivå 1	<17 %	27 %	22 %
Nasjonale prøver 5. trinn: Engelsk – andel elever på nivå 1	<17 %	21,7 %	28 %
Nasjonale prøver 5. trinn: Regneferdighet – andel elever på nivå 1	<15 %	26,5%	29 %
Nasjonale prøver 8. trinn: Regneferdighet- andel elever på nivå 1 og 2	<20 %	30,6 %	30 %
Nasjonale prøver 8. trinn: Leseferdighet – andel elever på nivå 1 og 2	<20 %	23,1 %	28 %
Nasjonale prøver 8. trinn: Engelsk – andel elever på nivå 1 og 2	<15 %	26,9 %	29 %
Nasjonale prøver 9. trinn: Leseferdighet – andel elever på nivå 1 og 2	<15 %	12,8 %	16 %
Nasjonale prøver 9. trinn: Regneferdighet – andel elever på nivå 1 og 2	<15 %	18,1 %	19 %
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	43	44,6	43,7
Andelen elever som får spesialundervisning i henhold til § 5.1	8,0 %	7,7 %	7,22 %
PC tetthet 1. – 7. trinn, antall elever pr. pc (nytt mål)	1,5	1	1
PC tetthet 8.- 10- trinn, antall elever pr. PC (nytt mål)	1,5	1	1

--	--	--	--

Kulturskolen: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2022	Resultat 2021	Resultat 2022
Kulturskolen skal sammen med kultursektor arrangere felles forestillinger der elever og lærere deltar sammen med ansatte i kultursektor.	3	1	3
Elverum Læringscenter: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2022	Resultat 2021	Resultat 2022
Antall elever som oppnår Norskprøven A2 Nivå (muntlig)	90 %	90 %	89 %
Antall elever som fullfører grunnskole for voksne	100 %	100 %	100 %

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde (Tall i hele tusen)	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Korrigert avvik
Skole	318 405	295 590	312 645	- 2 481

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinært drift

Resultatkommentar

Skole har et merforbruk på 2,48 millioner kroner. 732 000 kroner er knyttet til økte energikostnader. Resten er knyttet til mottak av flyktninger og økt elevtall, spesielt på Frydenlund. Skolen har måttet øke lærerårsverk med en kostnad på rett over 1 million kroner. I tillegg har skolene et merforbruk på 681 000 kroner til spesialundervisning.

Nasjonale prøver - Elverumsskolen har mål om at andelen av elever på nivå 1 på 5. trinn ikke skal overstige 17 %. Andelen på nivå 1 og 2 på 8. trinn skal ikke overstige 20 % i lesing og regning, og ikke overstige 15 % i engelsk. Vi har svakere resultater, både i lesing, regning og engelsk på 5., 8. og 9. trinn enn hva som er målsatt.

Grunnskolepoeng - Grunnskolepoengene for 2022 er på 43,7 poeng. Dette er bedre enn hva som er målsatt.

Andel elever som får spesialundervisning- Elverum har 0,78 %-poeng færre elever som mottar spesialundervisning enn hva som er målsatt. Elverum har nå samme andel elever som mottar spesialundervisning som landet for øvrig.

Kulturskolen - Målet om tre forestillinger ble i 2022 gjennomført.

Elverum læringscenter samarbeider godt og tett med Enhet for bosetting og introduksjon og NAV, for å få til en god integrering av flyktninger som kommer til Elverum. I 2022 ble det en stor økning av flyktninger på grunn av krigen i Ukraina. Elevene som kommer fra Ukraina har grunnskole fra før, men trenger norskopplæring for raskt å komme inn i det norske samfunnet. Derfor er det en større økning på norskavdelingen enn grunnskoleavdelingen på Elverum læringscenter. Ved utgangen av 2022 var det 69 deltakere på introduksjonsprogrammet.

7.5.3 Utviklingsarbeid i 2022 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2022 har det vært gjennomført utviklingsarbeid. Resultatene fra utviklingsarbeidet er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
Fortsette faggruppearbeidet for implementering av nye fagplaner i Fagfornyelsen.	Dette er gjennomført.
Hjerterom er et viktig verktøy i det kontinuerlige arbeidet med Fagfornyelsens overordnede del. Lokalt vil skoler og barnehager samarbeide.	Hjerterom er avviklet, men skolene jobber videre med tiltak rettet mot elevenes psykososiale miljø.
Oppstart av regionalt kompetanseløft for spesialpedagogikk med fokus på inkludering er en oppfølging av Meld. St. 6 (2019–2020) "Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO". Her blir PPT viktige bidragsyttere. Målet er å sikre at kompetansen øker hos de som er tett på de elevene som har behov for spesialpedagogisk hjelp.	Dette arbeidet er i gang, og det er gjennomført ulike aktiviteter for å øke kompetanse. Det er foreløpig i hovedsak på et overordnet nivå, men planen er å starte implementeringen inn på skolene i løpet av høsten 2023.
Prosjekt KOKS (Kompetanseheving i kroppsøving i Sør- Østerdal) i samarbeid med Høgskolen i Innlandet, skal ha fokus på kompetanseheving hos kroppsøvingslærere. Prosjektet favner alle grunnskolene i regionen og har også en forskningsdel.	Dette prosjektet er godt i gang, og videreføres i samarbeid med Høgskolen i Innlandet.
Utvikle ny IKT-strategi med fokus på økt kompetanse og variert undervisning.	Dette arbeidet er ikke kommet i gang på grunn av kapasitet.
Barnevernsreformen som innføres fra 2022 vil medføre endringer for hele oppvekstfeltet. Dette må ses i sammenheng med kommunens samlede tjenestetilbud til barn og unge i aldersgruppa 0-24 år og det pågående arbeidet på dette feltet. Skole vil særlig ha fokus på forebygging, tverrfaglig samhandling og skole-hjem samarbeidet.	Arbeidet er i gang. Vi deltar i BTI- implementeringsgruppe og på fellesdager. Det er startet en opplæring for pilotering.
Kulturskolen: Arbeide videre med utfordringene fra rapporten «Fremtidens kulturskole – kulturskole 3.0». Kulturskolen skal være en ressurs i hele kommunen, og bidra til utvikling av både nye fag og arenaer.	Kulturskolen i Elverum er med i et regionalt samarbeid om utvikling av fordypnings- programmet; Kulturaksen. P.t. er Kulturaksen musikk og Kulturaksen visuelle kunsthøgskole i gang. Dette er en viktig del av å oppfylle ambisjonene i rammeplanen som fremtidens kulturskole bygger på. I tillegg arbeider vi med å gjøre små endringer i ressursbruk i retning av etterspørsel. Eksempel er økt stilling til visuelle kunsthøgskole, og teater (her har vi fått inn en ny lærer i en liten stilling). I tillegg arbeides det aktivt for å utvikle fagområdene for gruppen som trenger særlig tilrettelegging.
Kulturskolen: Utvikle prosjektet «Digg It All» – å gjøre kulturskolen tilgjengelig for alle i Elverum kommune ved hjelp av digitale verktøy. Ikke som en erstatning for møtet mellom elev og lærer, men som supplement som setter oss i stand til å nå flere elever med flere og enda bedre tilbud.	Elverum kulturskole arbeider med følgende i dette utviklingsarbeidet: a) Økt kompetanse og bruk av strømming av alle våre produksjoner/konserter/ forestillinger. Dette er viktig for å nå ut til flere mennesker, og også å dokumentere resultater som igjen danner grunnlag for utvikling for både lærere og elever. Vurdering for læring. b) Vi har et prøveprosjekt med bruk av enkelte apper som støtter

	spesifikke lærings-områder. Det første faget er motorisk oppøving for gitarelever. Noen elever får en økt med app -oppgaver (ipad) m gitar før ordiner spilletime, noe som gir bedre resultat uten ekstra lærerressurs.
--	---

	c) Vi er koblet på et forskningsprosjekt sammen med Hamar kulturskole som handler om en superhurtig datalinje for samspill-undervisning uten latency (p.t. er den nede i 0,03 sekunder) Dette prosjektet har et langt perspektiv, og bruken av denne teknologien rammer mange flere enn bare kulturskolen. For oss kan det handle om lærerutveksling- oppfølging av elever som ikke kan møte fysisk -selvstendige kunstneriske prosjekter o.s.v.
Elverum læringscenter og enhet for bosetting- og introduksjon skal særlig følge opp: Kunnskaps- departementets handlingsplan (2021-2024) «Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold».	Dette følges opp.

7.5.4 Utfordringer videre

Trange økonomiske rammer i skolene er en utfordring. Skolene opplever å ha et svært lite handlingsrom, noe som gjør det vanskelig å sette inn gode tiltak i saker knyttet til elever. Det kan både være skolemiljø saker og saker knyttet til enkeltelever. Reduksjonen av årsverk på kommunalt nivå har ført til at støtte av kommunal oppfølging/utviklingsarbeid, samt støtte ut i enhetene, blir vesentlig redusert.

Et tap av støttefunksjoner gir dårligere omdømme, og rekruttering blir vanskelig. Spesielt til skolelederstillinger er det per i dag utfordringer i rekrutteringen. Kommunen må ofte lyse ut stillingene flere ganger.

Disse utfordringene gir risiko for at elever som blir utsatt for mobbing/krenkende adferd ikke blir fanget opp og får hjelp da systemet ikke er på plass. Ved svært stram økonomi er mulighetene for faglig utvikling også redusert. Det øker risikoen for at skolene ikke har tilstrekkelig arenaer og muligheter for faglig kompetanseheving.

7.6 Barnevern

7.6.1 Fakta

Tjenesteområdet barnevern omfatter tjenestene barneverntjeneste:

- Barneverntiltak i familien.
- Barneverntiltak utenfor familien.
- Tjenesten for enslige mindreårige flyktninger.

Barneverntjenestene produseres i hovedsak innenfor kommunens sektor for familie- og helse. Barnevernet er videre delt inn i et undersøkelses-, tiltaks- og omsorgsteam. I omsorgsteamet ligger oppfølging av biologisk

familie, fosterhjemmene og barna som er plassert.

Barn og familier som trenger hjelp skal få hjelp som virker til rett tid. De skal møte et samarbeidende barnevern som gir reell mulighet til medvirkning, og skal gis styrket rettssikkerhet. Det skal være god kvalitet i saksbehandling og oppfølging med rask behandling og gode beslutninger. Det skal gi likeverdige tjenester og forutsigbarhet for barn og familier.

Bosetting og underhold av enslige mindreårige flyktninger inngår i tjenesteområdet barnevern. Tjenesten leveres av avdeling EMF (Enslige mindreårige flyktninger) i enheten bosetting og introduksjon i sektor for skole. Avdelingen har 10,5 årsverk. Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger er i regnskapet ført her sammen med drift.

Målgrupper for tjenestene er innbyggere i Elverum som i samsvar med lov og forskrift har:

- Barn med behov for bistand i familien for ikke å oppleve videre omsorgssvikt.
- Barn som etter barneverntjenesteloven har behov for nytt bosted /familie.
- Enslige mindreårige flyktninger.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene som gis er særlig strategisk plan for Helse og omsorg i Elverum 2016 – 2020, strategisk plan for integrering i Elverum 2015 – 2019 og deler av Kommuneplanens samfunnsdel.

7.6.2 Mål og resultater

Målekort – Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2022 er vist i virksomhetsplanen for 2022.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i målekortet og resultatene for 2021 og 2022.

Barnevern: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2021	Mål 2022	Resultat 2022
Funksjon 244: Barneverntjenesten.			
Andel henlagte undersøkelsessaker med oppfølging fra andre enheter i kommunen	NY	80 %	72 %

Funksjon 251: Barneverntiltak i familien			
Andel familier om blir anbefalt hjelpetiltak, men som ikke ønsker hjelpetiltak fra barnevernet.	NY	25%	23 %
Barn med frivillige hjelpetiltak som skal ha utarbeidet tiltaksplan som evalueres.	27 %	100 %	57 %

Funksjon 252: Barneverntiltak utenfor familien			
Andel lovpålagte tilsyn i fosterhjem.	88 %	100 %	73 %
Oppfølging av fosterhjem i tråd med lovkrav slik at fosterhjemmene opplever at de er i			

stand til å ivareta omsorgsoppgaven.	77 %	100 %	72 %
Andel barn som er i fosterhjem som har oppfølgingsplan for ettervern innen fylte 18 år	88 %	100%	85 %
Funksjon 285: Tjenester utenfor ordinært kommunalt tjenesteområdet			
Andel enslige mindreårige flyktninger i utdanning eller arbeid etter fylte 20 år	100 %	100 %	100 %
Antall enslige mindreårige flyktninger som bosettes	4	3	8

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde (Tall i hele tusen)	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Korrigert avvik*
Barnevern	72 256	52 850	62 772	-9 439

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinært drift.

Resultatkommentar

Barnevern har et samlet merforbruk på 9,4 millioner kroner. Tjenesteområdet har hatt stort sykefravær og har måttet leie inn eksterne både til saksbehandling og til kjøp av tiltak i og utenfor hjemmet med ca. 2,9 millioner kroner utover budsjett. Det har vært 4 nye plasseringer i fosterhjem, og samlet har utbetaling til fosterhjem vært ca. 1,9 millioner mer enn budsjettet. Det har gjennom året vært krevende saker som krever spesielle tiltak og akutt plasseringer gjennom året.

Plassering i statlig institusjon har høyere pris etter barnevernreformen og gir samlet et merforbruk på ca. 1,9 millioner kroner. Det har vært større behov for bruk av sakkyndige i utredninger og vurderinger av omsorgsovertakelse enn tidligere som har medført et merforbruk på ca. 1,7 millioner kroner. Det har vært økte utgifter knyttet til drift av bolig for enslige mindreårige i Hamarvegen for ca. 1 million kroner mer enn budsjett.

Høyt sykefravær i barneverntjenesten er en av årsakene til at flere av målene ikke er nådd i 2022.

Etter noen år med lave bosettingstall for enslige mindreårige, bosatte vi i 2022 åtte ungdommer. Pr. 30.12.2022 var det totalt 20 enslige mindreårige i kommunen som er innenfor integreringsperioden på 5 år. 5 av disse bodde i Hamarvegen bofellesskap.

Resten bor på hybel med tilsyn og andre boformer. Oppfølgingen innbefatter jevnlig kontakt og miljøterapi i form av telefon og hjemmebesøk. Dette utføres i tråd med den enkeltes oppfølgingsplan. Ungdommene tar ofte kontakt, ser på Hamarvegen som sitt hjem og kommer ofte på besøk dit.

7.6.3 Utviklingsarbeid i 2022 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2022 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
Tiltak for å imøtekomme barnevernsreform/oppvekstreform	Barneverntjenesten arbeider sammen med andre enheter både i enkeltsaker og på systemnivå. Det er blant annet påbegynt arbeid med å

tiltak for å imøtekomme barneverntjenestens oppvekstrolle.	utarbeide handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.
Fortsette å utvikle det tverrfaglige samarbeidet med andre enheter i kommunen for å forbedre forebyggende arbeid, for å redusere saker til overtagelse av omsorg.	Det er iverksatt tverrfaglig kontaktmøter med barnehager, forebyggende enhet og barnevern for å styrke samarbeidet og det forebyggende arbeidet.
Fortsette å videreutvikle bruk av fagsystem og Digi- barnevern for gode styringsdata.	Anbudsprosess påstartet, og barneverntjenesten vil få nytt fagsystem i løpet av 2023 som vil bidra til å sikre gode styringsdata.
Videreutvikle og implementere prosedyre «nærnettverk» som tiltak i barnevernet i Elverum kommune – jamfør lovendring i forbindelse med barnevernreformen.	Barneverntjenesten jobber fortløpende for å videreutvikle og implementere prosedyre «nærnettverk». I alle saker der barn blir flyttet vurderes det om plassering i familie eller nære nettverk er en mulighet.
Utvikle tilbud om tiltak i kommunen i henhold til endringer i Lov om barneverntjenester – barnevernreformen.	Arbeid med å utarbeide handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer er igangsatt.
Delta i interkommunalt samarbeid for å bedre kvaliteten på barnevernets akuttarbeid i alle faser.	Barneverntjenesten deltar i det interkommunale samarbeidet om barnevernvakta.
Utarbeide plan for hvordan barneverntjenesten skal imøtekomme krav om helhetlig ansvar og oppfølging av fosterhjem.	Det skal utarbeides ny plan i forbindelse med konklusjon etter tilsyn fra Statsforvalteren.
Utvikle spesialiserte hjelpetiltak til utsatte barn og familier.	Det er på grunn av kapasitetsutfordringer ikke utviklet nye spesialiserte hjelpetiltak til utsatte barn og familier, og denne tjenesten må kjøpes fra eksterne ved behov.
Utvikle plan for kompetanseutvikling.	Kompetanseplan for sektoren er revidert for 2022.
Fortsette arbeidet med tidlig innsats og tverrfaglig samhandling. Hensikt er å styrke tverrfaglig samarbeid og samhandling for å bedre kommunens samlede tjenestetilbud til barn og unge i aldersgruppen 0 – 24 år. Etablere samhandlingsmodell.	Barneverntjenesten har faste møter med aktører: barnehage, Politiet, forebyggende enhet, NAV, skole, PPT og BUP for å styrke det forebyggende arbeidet.

7.6.4 utfordringer videre

Barnevernreformen trådte i kraft 2022, og kommunen har fått et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Nye nasjonale føringer for fagsystemer, arbeidsmetoder, kompetansekrav og oppfølging i barnevernet skal innføres.

Kommunen kommer ofte for sent inn med forebyggende fokus og lavterskeltiltak, og må jobbe for å komme tidligere inn for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Dette betyr at vi må sikre bedre samhandling for å gi helhetlige tjenester tidligere. Det var en nedgang i antall meldinger i 2021, men antall meldinger har økt i 2022.

7.7 Helse - forebygging og behandling

7.7.1 Fakta

Tjenesteområdet **Helse - forebygging og behandling** omfatter tjenestene:

- helsesykepleier - smittevern og vaksinasjonsprogram
- helsestasjonstjeneste til barn mellom 0 - 5 år og jordmortjeneste
- skolehelsetjeneste - for barn 6 - 20 år med tilstedetid på alle grunnskoler og videregående skoler og tilbud til høgskolestudenter
- psykisk helsearbeid i helsestasjon for gutter, ungdom 0 - 24 år og skolehelsetjenesten
- miljørettet helsevern - interkommunal tjeneste i Sør-Østerdal
- samfunnsmedisinske tjenester og smittevern - tjeneste med kommuneoverleger, helsestasjonslege og kommunepsykologer; frisklivssentralen - forebyggende helsearbeid til utsatte grupper
- tiltaksteam barn, unge og familier med familieveiledning og tiltak overfor utsatte barn og unge
- NOK (SMISO Elverum) - Senter mot incest og seksuelle overgrep - et lavterskel tilbud og hvor Elverum er vertskommune; krisesenter - interkommunal tjeneste som utøves fra Krisesenteret i Hamar
- tilskudd til private og interkommunale tiltak - tilskudd til Møteplassen
- transporttjenester for eldre og yrkes- og utviklingshemmede til og fra dagaktiviteter/dagopphold
- aktivitet og kulturaktiviteter for funksjonshemmede - Sundsvoll dagaktivitetssenter
- støttekontakter - fritidsaktiviteter med bistand
- avtaleleger - kommunens avtaler med fastleger; interkommunal legevakt (Åsnes, Våler, Åmot og Elverum)
- turnusleger; tilsynsleger - i sykehjem, på helsestasjon og legetjenester på KAD-plasser (kommunale akutte døgnplasser) for somatikk og psykiatri
- fysioterapitjeneste - tilskudd til drift av private fysioterapitjenester; kommunal logopedtjeneste
- Ungdommens hus og Hernes fritidsklubb - tjenesten er for alle i alder 10 - 20 år, i tjenesten inngår gruppeaktiviteter, ferieklubb/åpen hall, Ungdommens kulturmønstring og andre enkeltarrangementer.

Målgrupper for tjenestene som gis innenfor tjenesteområdet er innbyggere i Elverum som i samsvar med lov og forskrift, har rett til eller behov for, en eller flere av de aktuelle tjenestene. Målgruppen for helse- og omsorgstjenestene er personer i alle aldre med akutt skade eller sykdom, personer med kronisk sykdom eller funksjonssvikt samt barn og unge. Tjenestene gis i hjemmet, på alle aktuelle samtalearenaer som skole, barnehage, helsestasjon, Ungdommens hus og Hernes fritidsklubb, samt som oppfølging ut i kommunene eller som tilbud på arenaer vi stiller til disposisjon for de vi er i interkommunalt samarbeid med.

Kommunens planverk som i særlig grad er styrende for tjenesteproduksjon innenfor tjenesteområdet er Kommuneplanens samfunnsdel - særskilt kapitlet om Livskvalitet og velferd og de strategiske planene Helse og omsorg i Elverum 2016 - 2020, Folkehelsearbeid i Elverum 2019 - 2023, Integrering i Elverum 2015 - 2019, Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Elverum - 2014 - 2018, en legeplan og en fysioterapiplan.

7.7.2 Mål og resultater

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2022 er vist i virksomhetsplanen for 2022.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2021 og 2022.

Helse - forebygging og behandling: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2021	Mål 2022	Resultat 2022
Funksjon 231: Aktivitetstilbud til barn og unge.			
Antall besøk Ungdommens hus	5292	10000	12257
Åpne dager Ungdommens hus	220	220	271

Ferieklubb, totalt antall deltagere på aktiviteter	177	400	1550
Funksjon 232: Forebygging - helsestasjons- og skolehelsetjeneste.			
Andel 4 årskontroller gjennomført i barnehager	95 %	90 %	95 %
Antall gruppetiltak/ veiledning / informasjon utover fast program i skolehelsetjenesten gruppe-nivå (skole)	138	100	119
Antall gruppetiltak utover fastlagt program helsestasjon 0 - 5 år	2	2	2
Gjennomført målretta brukerundersøkelse som viser effekt av igangsatte tiltak	1	3	4
Funksjon 233: Annet forebyggende helsearbeid			
Tilse 25 % av tilsynsobjektene som skal ha regelmessig tilsyn hvert år	NY	25 %	0 %
Stedlig tilsyn i alle 5 kommuner minst en gang pr halvår (antall tilsyn)	NY	10	7
Brukertilfredshet - Forebyggende tjenester - barn 0-5 år (skala 1-6)	NY	5,3	Ikke målt
Andel av gravide, samt de som har født i løpet av siste 6 måneder som deltar i fysisk aktivitet ved Frisklivssentralen.	17 %	20 %	44 %
Antall individuelle samtaler på Frisklivssentralen per måned	NY	20	10
Funksjon 234: Aktivisering og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede			
Antall personer med nedsatt funksjonsevne som mottar aktivitetstilbud på dagsenter.	15	18	16
Funksjon 241: Diagnose, behandling, re-/habilitering			
Antall klagesaker i legevakt - mindre enn	4	Mindre enn 5	3

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Korrigert avvik*
Tall i hele tusen				
Helse - forebygging og behandling	112 306	79 860	95 779	-11 259

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Helse har et samlet merforbruk på 11,3 millioner kroner. Avviket skyldes i hovedsak innleie av vikarer for å sikre at innbyggere har hatt tilgang på fastlegetjenester på Elverum helsesenter AS og Elverum kommunale legesenter. Det er også et lite merforbruk på legevakt for bruk av innleie og overtid ved sykefravær.

Gjennom hele året har mange ressurser vært omdisponert til arbeid med vaksinerings, og også mottak av flyktninger. Året har også vært preget av arbeid med å etablere Elverum kommunale legesenter. Mye av utviklingsarbeidet er i gang igjen etter noe lavere kapasitet under pandemien.

7.7.3 Utviklingsarbeid i 2022 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2022 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
Videreutvikle mestringstilbud og arbeid ved frisklivssentralen i henhold til føringer for folkehelsearbeid.	Med begrensede ansattressurser er Frisklivssentralens viktigste mål å opprettholde basistilbudet som er støtte til endring av levevaner, med fokus på fysisk aktivitet, kosthold og tobakk. Det har vært ulike tilbud gjennom året; frisklivresept, gruppetrening og arbeid med ulike prosjekter (Sterk og stødig, Det utadvendte Revmatismesykehuset) samt ulike kurs (mestringskurs for kreftrammede, og kurs i depresjonsmestring).
Lavterskeltilbudene Fritt Fram, Åpen hall og Feriekubb i Ungdommens hus utvikles for bedre å treffe målgruppa barn fra lavinntektsfamilier, jamfør FN's bærekraft mål.	Kultursektor har jobbet mer med kommunikasjon bredt ut til målgruppa barn og unge i Elverum. Kunnskap om tilbud forankres godt i NAV, barnevern, helsestasjon, skole og barnehager. Arbeidet med laget rundt barnet bidrar til mer kunnskap. Vi mottok tilskuddsmidler fra Sparebankstiftelsen og Gjensidigstiftelsen som har gjort at vi kunne opprettholde flere gratis tilbud.
Styrke, utvikle og skape arenaer for god dialog og samhandling i det forebyggende og helsefremmende arbeidet mellom forebyggende enhet, bolig og introduksjon, barnehager og skoler, foreldre/ foresatte og andre aktuelle samarbeidspartnere på tvers av enheter og sektorer.	BTI (bedre tidlig innsats) modellen er besluttet som modell for å få god samhandling på tvers av enheter og sektorer i kommunen. Det arbeides med utvikling av modellen og implementeringen har startet.
Vurdere behov for organisasjonsendring vedrørende arbeid mot barn og unge.	Det jobbes for å bedre samhandling på tvers for å sikre helhetlige tjenester, men ikke konkret med endring i organisering av tjenestene.
Være bidragsyttere inn i prosjektet hjerterom på timeplanen som driftes sammen med utdanning.	Hjerterom på timeplanen ble besluttet avsluttet i kommunen sommeren 2022.
Pilot 0-24 – ansvarlig for utarbeiding av samarbeidsmodeller og tiltak for tverrfaglig samarbeid på tvers av sektorer.	Gjennom piloten er det iverksatt enkelte tiltak.
Avklare metoder for tidlig kartlegging og igangsetting av lavterskeltiltak barn, unge og familier.	Tverrfaglige kontaktmøter er igangsatt i alle barnehager som bidrar til tettere tverrfaglig samhandling mellom tjenestene.
Handlingsplan fastlegetjenesten.	Arbeidet med handlingsplan for fastlegetjenesten ble påbegynt høsten 2021. Dette arbeidet stoppet opp i 2022 på grunn av redusert kapasitet i ledelse og stab. Etablering av kommunalt legesenter har krevd store ressurser, og sammen med ubesatte stillinger har dette medført at arbeid med handlingsplan for fastlegetjenesten har blitt nedprioritert.

7.7.4 utfordringer videre

Vi erfarer at det å få til en god tverrfaglig samhandling er krevende. Felles forståelse, helhet og koordinert tilnærming, ansvar og ansvarfordeling er alle krevende faktorer i dette arbeidet. Vi har fortsatt som hovedmål å komme tidligere inn, jobbe mer forebyggende og helsefremmende for å styrke barn og unge sin psykiske helse. Gjennom 2022 er det etablert et felles fora som samler alle ledere og rådgivere som jobber rundt barn og unge: Laget rundt barnet. Dette er ment som en felles arena for utviklingsarbeid for målgruppen.

Gjennom 2022 er samarbeidet mellom forebyggende enhet, skoler og barnehager utviklet gjennom felles arbeid i pilotprosjektet 0-24.

Det er utfordringer på flere områder:

- Flere barn og unge har utfordringer (skolefravær, selvskading, lettere-moderate psykiske plager, rus) og kommunen har behov for flere tiltak.
- Sammensatte utfordringer (psykisk uhelse) hos gravide og småbarnsforeldre og behov for foreldrestøttende tiltak på ulike nivåer.
- Økende antall personer med behov for tilrettelagte aktiviteter og fritidsaktiviteter, spesielt innenfor området psykisk helse og rus.
- Behov for lavterskeltiltak barn, unge og familier for tidlig kartlegging og igangsetting av tiltak.

I tillegg er de økonomiske rammer er det en utfordring følge nødvendig digital utvikling – blant annet i legevakt, forebyggende enhet og barnevern. Det er utfordringer med rus og psykisk helse hos flere barn og unge, og det er økt behov knyttet til oppfølging av flere flyktninger. Det er startet arbeid med å utarbeide handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Dette arbeidet fortsetter inn i 2023 og vil gi en oversikt over hvordan vi skal jobbe sammen på tvers av enheter og sektorer for å gi gode tjenester til barn, unge og deres familier i Elverum kommune.

7.8 Pleie og omsorg

7.8.1 Fakta

Tjenesteområdet Pleie og omsorg omfatter tjenestene:

- Pleie og omsorg i institusjon – omfatter også langtids-, rehabiliterings- og andre korttids- og avlastningsopphold
- drift av kjøkken i institusjon
- dagopphold og aktivitet
- transporttjenester
- hjemmetjenester – herunder helsehjelp og psykiskhelsetjeneste, matutkjøring, trygghetsalarm, avlastning utenfor institusjon, omsorgsstønning, opplæring, lavterskel tjenester for rus og psykisk helse, heldøgns bemannet omsorgsbolig
- hjemmehjelp – praktisk bistand – daglige gjøremål
- brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
- innsatsteam rehabilitering
- formidling av tekniske hjelpemidler fra NAV i tillegg til at kommunen har eget lager for korttidsutlån
- akutthjelp helse- og omsorgstjenesten
- renhold, drift og vedlikehold av institusjonslokaler

Målgrupper for tjenestene som gis innenfor tjenesteområdet er innbyggere i Elverum som, i henhold til

særskilt vedtak og i samsvar med lov og forskrift, har rett til en eller flere av de aktuelle tjenestene. Målgruppen for helse- og omsorgstjenestene er personer i alle aldre med akutt skade eller sykdom, personer med kronisk sykdom eller funksjonssvikt og personer med pleie- og omsorgsbehov som de selv ikke kan mestre.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene som gis er de strategiske planene Helse og omsorg i Elverum 2016 – 2020, Folkehelsearbeid i Elverum 2019 – 2022 og Integrering i Elverum 2015 – 2019. Helse- og omsorgstjenestene er lovpålagte og i stor grad regulert av lovverk, forskrifter og veiledere.

7.8.2 Mål og resultater

Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2022 er vist i virksomhetsplanen for 2022. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2021 og 2022.

Pleie og omsorg: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2021	Mål 2022	Resultat 2022
Indikatorer felles for tjenesteområdet			
Overordnet internrevisjon – gjennomført	Nei	Ja	Ja
Lokal internrevisjon pr. avdeling – gjennomført (29 avdelinger)	11	27	18
Andel saker med fristbrudd etter forvaltningsloven	2	0 %	3 %
Indikatorer for helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (funksjon 254)			
Antall mottakere av hjemmebaserte tjenester som har velferdsteknologiske tiltak (tiltakene digitalt tilsyn og lokaliseringsteknologi)	20	150	18
Antall mottakere dagaktivitet for hjemmeboende personer med demens	64	73	54
Antall hele plasser dagaktivitet hjemmeboende personer med demens (1 plass = 5 dager/uke)	13,6 plasser	21 plasser	16 plasser
Andel brukere i henhold til prosedyre som er ernæringskartlagt hjemmebaserte tjenester	90 %	100 %	90 %
Andel nye tjenestemottakere og de som er i risikogruppe i bofellesskap med gjennomført ernæringskartlegging.	100 %	100 %	100 %

Andel tjenestemottakere i bofellesskap som har fått tilbud om brukersamtale 1 gang per år	100 %	100 %	100 %
Antall dager ventetid på poliklinisk oppfølging, psykisk helsetjeneste	110	30	34
Indikatorer for helse- og omsorgstjenester i institusjon			
Andel pasienter institusjon med ernæringskartlegging utført i henhold til prosedyre	100 %	100%	100 %
Andel pårørende institusjon som har fått tilbud om deltagelse på individuelle møter	100 %	100%	100 %
Andel pasienter med utført fallkartlegging	100 %	100%	97 %
Andel pasienter med langtidsvedtak med utført legemiddelgjennomgang	100 %	100%	93 %

Antall plasser i skjermet enhet for personer med demens	39	39	35
Brukerundersøkelser tjenesteområde pleie og omsorg (Gjennomføres i hovedsak annet hvert år)			
Brukerundersøkelse sykehjem (forenklet underundersøkelse, skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best). «Resultat for brukere (totalvurdering).»	Måles ikke	1,9	1,9
Pårørendeundersøkelse sykehjem (skala 1-6, 6 er best). «Resultat for brukerne - pårørende (totalvurdering).»	Måles ikke	4,9	Feil undersøkelse sendt ut
Brukerundersøkelse hjemmebaserte tjenester (forenklet, skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best. «Alt i alt, jeg er fornøyd med den hjemmesykepleien jeg får.»	2.0	Måles ikke	Måles ikke
Pårørendeundersøkelser tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne (skala 1-6, 6 er best). «Alt i alt, jeg er fornøyd med den tjeneste som bruker får.»	4,9	Måles ikke	Måles ikke
Brukerundersøkelse matombringning institusjon (skala 1-6, hvor 6 er best). «Alt i alt hvor fornøyd er du med tjenesten.»	6	Måles ikke	Undersøkelse utgår
Brukerundersøkelse matombringning hjemmeboende (skala 1-6, hvor 6 er best). «Alt i alt hvor fornøyd er du med tjenesten.»	Måles ikke	5	5,6
Brukerundersøkelse ergo- og fysioterapitjenesten (skala 1-6, hvor 6 er best). «Helhetsvurdering».	Måles ikke	5	4,9

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Korrigert avvik*
Tall i hele tusen				
Pleie og omsorg	515 563	418 824	468 080	-24 560

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Pleie og omsorg har et merforbruk på 24,6 millioner kroner som skyldes flere forhold. Det er merforbruk på 2 millioner til brukerstyrt personlig assistanse som følge av at kommunen har fått 4 nye brukere i 2022. Det har tidvis vært ventetid for å få korttids plass på sykehjem og som følge av dette har vi måttet betale for flere UK-døgn (utskrivningsklare pasienter fra sykehus) enn budsjettet med et merforbruk på ca. 1 millioner kroner.

Videre har pleie og omsorg et stort merforbruk på innleie av vikarer på 7,2 millioner, og kjøp av vikartjenester (særlig gjennom sommerferieavviklingen) med 4,3 millioner utover budsjett. Som følge av at det er vanskelig å få tak i vikarer har tjenesteområdet et merforbruk på overtid med nær 4 millioner kroner. Generelt har prisøkning på drivstoff, varer og tjenester medført merforbruk. Det ble 1 million høyere inntekt enn budsjettet på betaling av opphold i institusjon.

Sykefraværet var høyt, særlig første halvdel av 2022, noe som har medført en krevende bemanningssituasjon med stort behov for ekstra innleie. Sommerferieavviklingen har vært spesiell med mindre tilgang på sommerferievikarer. Driften har i stor grad normalisert seg etter pandemien, og mye av utviklingsarbeidet er i fokus igjen.

7.8.3 Utviklingsarbeid i 2022 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2022 har det vært gjennomført utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid 2022	Gjennomføring - kommentar
<p>Kontinuerlig forbedring: Fortsette forbedringsarbeidet gjennom LEAN, kontinuerlig forbedring og utvikling av en varig forbedringskultur</p> <p>- lærende organisasjon.</p>	<p>Flere avdelinger i sektoren har gjennomført kulturanalyse og bruker LEAN metoder i forbedringsarbeidet på avdelingen. LEAN er også metoden i det nasjonale nettverket TØRN som gjennomføres på Moen sykehjem.</p> <p>Sektoren har hatt en ledersamling i 2022 med deling og læring av forbedringsarbeid på tvers av avdelinger.</p>
<p>Pasientsikkerhet: Styrke pasientsikkerheten med spesielt fokus på tidlig oppdagelse av forverret tilstand og opplæring av instruktører.</p>	<p>Flere ansatte har tatt ProAkt-kurs. Vi driver fortsatt med innføring og opplæring i avdelingene – dette er et kontinuerlig arbeid.</p>
<p>Demensomsorg: Arbeide med flyt og koordinering i demensomsorgen internt i kommunen. Utvikle aktivitetstilbudet til hjemmeboende personer med demenssykdom. Arbeide for at Elverum skal være et demensvennlig samfunn.</p>	<p>Sektoren deltar i læringsnettverket «Rett tiltak til rett tid» sammen med andre kommuner i Innlandet. Fokusområder i arbeidet er å spre informasjon og utarbeidelse av ny nettside, utarbeidelse av en kompetansesliste innen demens samt pårørendearbeid. Det er gjennomført flere kurs innen demensvennlig samfunn.</p>
<p>Pårørendearbeid: Systematisere arbeidet med pårørendearbeid i hele sektoren.</p>	<p>Institusjon og hjemmetjenesten jobber med implementering av forhåndssamtaler. Arbeidet med å systematisere pårørendearbeidet i hele sektoren vil pågå ut over i 2023. Rus- og psykisk helsetjeneste deltar i et interkommunalt samarbeid med fire pårørendesamlinger i året.</p>
<p>Frivillighet: Styrke og utvikle samarbeidet med frivilligheten.</p>	<p>Sektoren jobber sammen med frivilligheten på mange områder. Deltok på Frivillighetsbørsen, og inngikk ny avtaler om samarbeid med Frivillighetssentralen og Leiret fotball.</p>
<p>Leve hele livet: Implementere vedtatte tiltak i tråd med reformen.</p>	<p>Arbeidet med å implementere og jobbe med tiltakene gjennomføres i tråd med handlingsplanen.</p>
<p>Velferdsteknologi: Fortsette arbeidet med å innføre velferdsteknologi som en del av helse- og omsorgstjenesten. Videreutvikle digitale løsninger ved Elverum sentralkjøkken for å kunne gi brukere mulighet til større valgfrihet når det gjelder mat.</p>	<p>I hjemmetjenesten er arbeidet med implementering av E-lås pågående. Det er også innført 12 stk. elektroniske medisindispensere hos hjemmeboende brukere.</p> <p>I institusjonstjenesten er nytt signalanlegg etablert på Lyngholtet sykehjem. Rus- og psykisk helse deltar i prosjekt digital hjemmeoppfølging med utprøving av assistert selvhjelp.</p> <p>Innkjøpskonkurranse for ny digital løsning ved Elverum sentralkjøkken er ferdigstilt. Oppstart av implementering av nytt virksomhetssystem høsten 2023.</p>

<p>Psykisk helse- og rustjeneste: Implementere FACT- prosjektet (Flexible Assertive Community Treatment) med oppstart i drift fra høst 2021. Teamet skal tilby både kommunale- og spesialisthelsetjenester, og gi alle tjenester som brukeren har behov for, drive oppsøkende virksomhet med fokus på brukerens mestring, fungering og integrering i lokalsamfunnet.</p>	<p>Fact-team hadde oppstart i august 2022. Dette er et prosjekt som skal evalueres og vurderes for implementering i ordinær drift fra 2025. Kommunen har avgitt tre årsverk til prosjektet.</p>
<p>Videreutvikle mestringstilbud og brukerinvolvering innen rus- og psykisk helsetjeneste.</p>	<p>Vi fortsetter med RPH (Rask psykisk helsetjeneste). Tilbudet implementeres gradvis i ordinær drift fra og med 2023. Det er stort press på tjenestene.</p> <p>GRIP (lavterskel aktivitet for rusavhengige) jobber gjennom 2022 med økende antall gjester. De har også vært en del involvert i tiltak mot ungdom. Det har vært noe ekstra innsats for å gi et bedret tilbud til de kvinnelige gjestene. GRIP implementeres gradvis i ordinær drift fra og med 2023.</p> <p>Rådgivende enhet for russaker er opprettet fra juni 2022. Enheten skal følge opp personer dømt til særreaksjon.</p>

7.8.4 utfordringer videre

Helse og omsorgstjenester – Fram til 2040 vil antallet personer over 80 år i distriktene nesten doble seg. Flere eldre vil øke utgifts- og sysselsettingsbehovet til pleie- og omsorgssektoren. Færre personer i yrkesaktiv alder vil gjøre at det blir færre tilgjengelige ressurser i form av skatteinntekter og arbeidskraft. Norge vil mangle 28 000 sykepleiere og 18 000 helsefagarbeidere i 2035. Elverum kommune erfarer allerede i dag utfordringer ved rekruttering av sykepleiere.

Vi må legge til rette for robuste fagmiljøer hvor knappe ressurser kan benyttes der det er behov for å sikre faglige forsvarlige tjenester til pasienter og brukerne med behov for helse- og omsorgstjenester. Det vil være behov for ny oppgavefordeling, å øke antall institusjonsplasser, øke kapasiteten i hjemmebaserte tjenester og i rus- og psykisk helsetjeneste. Med stadig flere oppgaver og større forventninger til hva kommunen skal sørge for, er dette en av de største utfordringene for tjenesteområdet fremover.

Hjemmebaserte tjenester – Det er store variasjoner i antall oppdrag som tjenesten skal gi til brukerne. Antall tjenestemottakere er forventet å øke fremover som følge av demografi, og vi må planlegge for hvordan dette skal løses – både personalressurser og lokaler for personalbase. Avdeling Nord og Sør er to store avdelinger, og ved økning i tjenestebehov må en tredje avdeling opprettes.

Rus og psykisk helsetjeneste hadde en økning i antall henvendelser i 2022, spesielt innen poliklinisk virksomhet, men også helse- og omsorgstjenester. Økningen har vedvart de fem siste årene. Det er vanskeligere å få brukere innlagt i psykisk helsevern, og de som er innlagte kommer raskere tilbake til kommunen. Det betyr at tjenestene fra kommunen må dekke en større del av totalinnsatsen for brukerne.

Pakkeforløp er innført innen psykisk helsevern og rusfeltet. Dette øker behovet for koordinerte tjenester og pålegger også kommunene større ansvar. Dette merarbeidet er en utfordring for tjenestene som allerede er under sterkt press.

Vi har fortsatt for få tilrettelagte boliger for særlig ressurskrevende brukere, personer i aktiv rus og de som forsøker å få en rusfri tilværelse.

Dagaktivitet for hjemmeboende med demenssykdom – 1. januar 2020 ble det lovpålagt å sikre nødvendig aktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demenssykdom. Det er behov for å styrke denne tjenesten fremover, for å sikre at hjemmeboende med demenssykdom kan bo lengre hjemme, samt at pårørende kan få avlastning. Det er ønskelig å både variere aktivitetene, og vurdere utvidet åpningstid.

Institusjonstjenesten – det har tidvis vært stort press på korttidsplassene. Dette har medført bruk av UK-døgn. Den største utfordringen knyttet til institusjonstjenesten er at det ikke er tilstrekkelig stor andel plasser som er tilpasset pasienter med demenssykdom. Denne målgruppen trenger mindre bogrupper tilrettelagt for god balanse mellom aktivitet og hvile. Det er også økende press på tilbud innen alderspsykiatri.

Institusjonstjenesten har i perioder pasienter med komplekse og sammensatte lidelser, hvor det tidvis er behov for å styrke bemanningen for å sikre forsvarlige tjenester og også forsvarlig arbeidsmiljø for ansatte. Grunnbemanningen er lav, som igjen medfører behov for ekstra innleie for å sikre forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Antall UK (utskrivningsklare pasienter) hvor kommunen har måttet betale døgnpris var i 2021 høyere enn de siste årene, noe som har vedvart gjennom 2022. Hvordan kommunen skal sikre tilstrekkelig plasser/boliger med døgnomsorg fremover for å møte økende andel eldre er en stor utfordring.

Vi ser også økende utfordringer med å få tak i kvalifisert personell, spesielt vikariater for sykepleiere, vi må derfor se på organisering av arbeidet, og hvordan vi kan sikre forsvarlige tjenester fremover hvis det som forventet blir knapphet på helsepersonell. Dette krever at vi må jobbe med hvem som utfører de ulike oppgavene, og lete etter andre måter å benytte sårbar kompetanse.

Interkommunal akutt døgnplass – tjenesten ble flyttet fra legevakt til sengepost 2 på Helsehuset i januar 2021. Beleggsprosenten på psykisk og somatisk akutt døgnplass er fortsatt lav, men har økt fra 27 % i 2021 til 44 % i 2022. Plassene har også i stor grad blitt benyttet til UK-pasienter i 2022 (180 døgn).

Fellestjenesten – enheten har flere seniorer, og er således sårbar med tanke på kompetanse. Det må legges til rette for gode overganger for å sikre kompetanseoverføring for å ivareta viktig arbeidsoppgaver.

Tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne – Det er ingen ledig kapasitet til nye brukere i bofellesskap. Det er økende behov for avlastningstilbud for barn og unge. Vestly avlastning har kapasitetsutfordringer, og Vestlytoppen på Jotunhaugen har vært i bruk gjennom hele 2022. Det er planlagt å bygge bofellesskap med 8 døgnbemannede leiligheter og 4 omsorgsboliger i Ydalir med byggestart i 2023.

7.9 Sosial - tjenestebistand

7.9.1 Fakta

Tjenestemråde sosial - tjenestebistand omfatter tjenestene sosial rådgiving og veiledning:

- administrasjon og støttefunksjoner vedrørende bosetting og introduksjonsordningen
- skjenkekontroll
- gjeldsrådgiving
- økonomirådgiving, rusomsorg og oppfølging i midlertidig bolig
- boligforvaltning – ivaretagelse av eierinteresser og forpliktelser knyttet til kommunens ulike boligtyper som: omsorgsboliger, boliger i bofellesskap og øvrige kommunalt disponerte boliger samt to prosjekter i boligsosialt utviklingsprogram
- kommunale sysselsettingstiltak og kommunale lavterskel sysselsettingstiltak
- forvaltning, drift og vedlikehold av kommunalt disponerte boliger

Målgrupper for tjenestene er innbyggere i Elverum som har behov for:

- Råd, veiledning, midlertidig bolig, oppfølging relatert til rus, gjeldsrådgiving og økonomisk bistand.
- Omsorgsboliger og boliger til vanskeligstilte som har behov for kommunal bolig.
- Jobb eller aktivitet, for de mellom 18 og 67 år og har vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene som gis er Kommuneplanens samfunnsdel – særskilt kapitlet om Livskvalitet og velferd, strategisk plan: Helse- og omsorg i Elverum 2016 – 2020, strategisk plan: Integrering i Elverum 2015 – 2019, alkoholpolitiske handlingsplan 2020 – 2024, Folkehelsearbeid i Elverum 2019 – 2023.

Tjenestene innenfor tjenesteområdet gis av NAV, enhet for bosetting og introduksjon, boligsosialt team i Service- og IKT staben, sektor for kultur som ivaretar sysselsettingstiltak for brukere, eiendomsstaben som bidrar med forvaltning, drift og vedlikehold av kommunalt disponerte boliger og sektor for pleie, rehabilitering og omsorg som ivaretar sysselsettingstiltak for utviklingshemmede og som ivaretar rusomsorg.

7.9.2 Mål og resultater

Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2022 er vist i virksomhetsplanen for 2021. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2021 og 2022.

	Resultat 2021	Mål 2022	Resultat 2022
Sosial tjenestebistand: Indikatorer på tjenestekvalitet			
Funksjon 242: Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid			
Antall avsluttede gjeldsrådgivningssaker per måned	10	10	10
Andel gjeldsrådgivningssaker som fører til avtale	91%	80 %	70 %
Andel flyktninger som følges opp av minoritetsveileder og som skal være i arbeidsrettede tiltak eller utdanning	93 %	90 %	90 %
Andel av helt nye brukere som søker, og som har mottatt, sosialhjelp, skal være kartlagt i henhold til kartleggingsmal i en fells samtale med «makker» i markeds- eller oppfølgingsavdelingen i NAV	62 %	90 %	62 %
Andel av søknad om sosialhjelp som er digitale	46 %	70 %	44 %
Andel av ungdommer under 25 år som er i målgruppen skal henvises til aktivitet for sosialhjelp	Ingen måling	80 %	73 %
Funksjon 243: Tilbud til personer med rusproblemer			
Andel av de som følges opp av ruskonsulent skal være i behandling på institusjon, LAR, kriminalomsorgen eller annet	65 %	50 %	72,5 %
Funksjon 265: Kommunalt disponerte boliger			

Gjennomsnittlig botid for brukere i midlertidig bolig (måles i antall dager).	53*	<30	22
Minimum driftskostnader til vedlikehold av boliger per år – kr per m ²	68	170	51
Funksjon 273: Kommunale sysselsettingstiltak			

Antall personer med nedsatt funksjonsevne som mottar tilrettelagt arbeidstilbud i Askeladden eller Vedsentralen per år.	29	30	30
Antall deltakere på arbeidstrening/arbeidsmarkedstiltak i Jobbsentralen per uke.	3	6	5

*Gjennomsnittstallet er høyere enn tertial-tallene. Dette skyldes at i tertialrapporteringen er tallene produsert månedsvis, men for året i sin helhet. 22 unike brukere har bodd i midlertidig bolig i 2021.

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Korrigert avvik*
Tall i hele tusen				
Sosial tjenestebistand	14 071	10 084	14 084	41

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Sosial - tjenestebistand har ikke noe vesentlig økonomisk avvik på tjenestene.

Råd, veiledning og forebyggende arbeid – Målet om at andel gjeldsrådgivningssaker som fører til avtale på 80%, har resultat på 70 %. Hovedårsaken til dette er at brukere som ønsker gjeldsrådgivning ikke evner å møte til avtalte møter og trekker seg fra samarbeidet med NAV. Målet om at 90 % av alle nye brukere som søker sosialhjelp skal kartlegges ved bruk av kartleggings-mal og i samarbeid med "makker" i annen avdeling er ikke nådd. Årsresultatet er på 62 %.

Vi har hatt fokus på dette og ser at vi har hatt god økning gjennom året, men at gjennomsnittet fortsatt er lavt. Målet om at 70 % av alle søknader om sosialhjelp skal være digitale er heller ikke nådd. Dette til tross for at det er blitt gjennomført ulike tiltak som blant annet utsendelse av infoskriv til alle aktive brukere på hvordan man søker digitalt.

NAV og Elverum læringscenter fortsetter å gi veiledning til brukerne får å øke deres digitale kompetanse. Andel av ungdommer under 25 år som er i målgruppen skal henvises til aktivitet for sosialhjelp har resultat på 73 % og målsetning om 80 %. Vi erfarer at det med noen ungdommer tar litt lenger tid å kartlegge deres behov og å komme i god nok relasjon og dialog for å henviser til aktivitet.

Tilbud til personer med rusproblemer – Andelen av rusmisbrukere som er i behandling og som følges opp av ruskonsulentene er 72,5 mot måltall 50 %.

Kommunalt disponerte boliger/boligsosialt arbeid – Tidligere inngått intensjonsavtaler med private utbyggere om tilvisningsrett for 30 boenheter. De første 5 leilighetene ble tilgjengelig og tildelt i 2021. Oppføring av resterende boliger er forsinket, og det er uavklart om disse vil bli bygd.

Det vurderes derfor en ny utlysning i 2023 for å sikre kommunen tilgang på flere tilvisningsboliger. Dette vil gi grunnlag for å redusere kommunens egneide boligmasse.

7.9.3 Utviklingsarbeid i 2022 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2022 har det vært gjennomført utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
----------------------------------	---------------------------

<p>Å øke antall tilrettelagte arbeidsplasser, slik at kommunen er i stand til å møte framtidige behov. Arbeidsoppgavene knyttet til disse arbeidsplassene, må være varierte og oppleves som meningsfulle, slik at de kan tilpasses den enkeltes funksjonsnivå og ønsker.</p>	<p>Kommunens tilrettelagte arbeidsplasser bør være samlet under felles ledelse, være samlokalisert der hvor dette er hensiktsmessig, og det bør etableres samarbeid med Frivillighetssentralen. Det er vedtatt å bygge om gamle helsestasjonen og samlokalisere tjenestene fra Sundsvoll og Askeladden. Det er i år ikke vært mulig å øke antall arbeidsplasser på Askeladden grunnet plassmangel.</p>
<p>Å avhende uhensiktsmessig boliger for å sikre optimal utnyttelse av boligporteføljen. Parallelt med dette inngås tilvisningsavtaler med private utleiere som vil øke mulighetene for avhending.</p>	<p>Avhending av uhensiktsmessige boliger gjøres fortløpende i ordinær drift i eiendomsstaben. I 2022 ble det solgt 5 boliger med en samlet netto inntekt pålydende cirka 4,75 millioner kroner.</p>
<p>Arbeid med å skaffe hensiktsmessige tomter/småhusbebyggelse for etablering av forsterka boliger for de som er i aktiv rus med helseutfordringer og stort bistandsbehov, et samarbeid mellom eiendomsstaben, PRO, boligsosialt team og NAV.</p>	<p>Arbeidet er krevende da det ikke er registrert hensiktsmessige tomter for lokalisering og etablering av slike boliger. Utfordringen er at «ingen» ønsker denne type virksomhet etablert i sentrumsnære boligområder.</p>
<p>Videreføre arbeidet med å utvikle rutiner for samarbeid mellom enhet for psykisk helse, enhet for bosetting og introduksjon, NAV, boligsosialt team og eiendomsstaben, herunder gjennomføring av regelmessig tilsyn knyttet til BOFA.</p>	<p>I 2022 har arbeidet bestått i revisjon av gjeldende boligflyt prosedyre, som er overbygningen til det boligsosiale arbeidet. I boligflyt prosedyren henvises det til detaljerte rutiner, som blant annet vil omhandle bo oppfølging (BOFA). Utviklingsarbeidet fortsetter i 2023 med fokus på forbedret samhandling mellom virksomhetene for å forhindre utkastelser/bosted-løshet.</p>
<p>Prioritere utadrettet virksomhet og besøk i videregående skoler for å forebygge utvikling av rusmisbruk blant ungdom.</p>	<p>Rus- og psykisk helsetjeneste har deltatt på flere foreldremøter og på samarbeidsmøter om denne målgruppen.</p> <p>I tillegg var erfaringskonsulentene på noen oppdrag med tre ungdommer på ungdomsskolen.</p>
<p>Forbedret samhandling mellom eiendom, økonomi, boligsosialt team, PRO og NAV rundt rutiner/boligflytprosedyre ved boligtildeling for økt kontroll på boevne (forsikring, brann med mer), økonomi, bo-veiledning, for derigjennom å forhindre utkastelser/bostedløshet. Vurdere endring av sammensetning i boligtildelingsmøtet, hvor ledernivået er representert.</p>	<p>Boligtildelingsmøte avholdes annen hver uke, hvor berørte virksomheter er representert for å sikre koordinering av tjenester i tilknytning til tildeling av bolig. I tillegg er det etablert et boligsosialt koordineringsforum som ledes av eiendomssjefen. Forumet har til hensikt å sikre koordinering mellom virksomhetene på et overordnet og strategisk nivå, hvor overordnede prosedyrer forankres som grunnlag for utarbeidelse av mer detaljerte rutiner.</p> <p>Den største utfordringen er for øvrig knyttet til bo- oppfølging. Målet er å få til mer helhetlig oppfølging gjennom for eksempel etablering av et tverrfaglig oppfølgingsteam ledet av eiendomsstaben, som er utleier av boligene, og således har hjemmel til å gjennomføre tilsyn i den enkelte bolig. Utfordringen er spesielt ressursituasjonen innen enhet for psykisk helse, som i utgangspunktet kun har bemanning knyttet til vedtak som gir grunnlag for refusjons-inntekter.</p>
<p>Vurdere etablering av mindre boliger for ønlige for å sikre</p>	<p>Dette er vurdert med konklusjon om at tiltaket ikke er realistisk da det ikke er</p>

evaluere etablering av mindre boliger for enslige, for å sikre reduserte boligkostnader/ sosialhjelpsbudsjettet og økt motivasjon for å eie egen bolig.

tilgang til 1-roms leiligheter. Erfaringen er videre at det ikke fungerer med samlokalisering i større boenheter, hvor den enkelte leietakere disponerer eget soverom.

7.9.4 Utfordringer videre

NAV er bekymret for kapasitet til å bistå innbyggere med økonomiske vanskeligheter, gitt samfunnets utfordringer med økte renter, økte strømpriser og øvrige prisøkninger. Tre gjelds- og økonomirådgivere leverte tjenesten i 2022. Disse avsluttet 123 saker i 2022 som er 10 % økning fra 2021. NAV har redusert bemanning til to gjelds- og økonomirådgivere fra 2023, som vil redusere vår kapasitet og øke ventetid for å få bistand.

Kommunalt disponerte boliger/boligsosialt arbeid – Brukere som av ulike grunner blir bostedsløse utgjør en utfordring. I mange tilfeller er årsaken til bostedsløshet forbundet med manglende boevne. Dette innebærer spesielt skadeverk og husleierestanser, som medfører tvangsfravikelse i henhold til husleielovens bestemmelser. For kommunen er utfordringen begrensede muligheter og ressurser til å skaffe midlertidig botilbud med tilstrekkelig oppfølging.

Investeringsprosjektet “Boliger for vanskeligstilte” ligger nå an til byggestart i løpet av 2023 etter at reguleringsplanen ble godkjent i 2022. Formålet med prosjektet er å sikre NAV tilgang til 6 mindre robuste boenheter som skal benyttes til å løse midlertidige boligbehov. Dette skal erstatte eksisterende tilbud om midlertidig bolig i Grønlivegen. NAV har 0,5 årsverk til administrering og oppfølging av tilbudet, og samarbeider tett med psykisk helse i arbeidet.

Det er fortsatt utfordrende økonomisk sett å avsette tilstrekkelig midler til vedlikehold av den kommunale boligporteføljen. Vedlikeholdsbudsjettet i 2022 utgjorde cirka 2 millioner kroner. Arbeidet med å registrere tilstanden i kommunens boligportefølje er et kontinuerlig arbeid.

Gjeldende status gir imidlertid et konkret grunnlag for vedlikeholdsplanlegging samt utarbeidelse av avhendingsplan for u hensiktsmessige boliger. Vedlikeholdsetterslepet i kommunale boliger er nå estimert til cirka 30 millioner kroner hensyntatt salg av boliger i løpet av 2022.

Vedlikeholdsbudsjettet er for øvrig marginalt, og medfører at flere av boligene ikke er utleiebare på grunn av uforholdsmessig stort utbedrings- og vedlikeholdsbehov. Ved utgangen av 2022 disponerer kommunen 428 boenheter til utleie. Samlet boligareal, inklusive boenheter som benyttes til personalbaser, utgjør 35.319 m². For å unngå ytterligere etterslep bør årlig vedlikeholdsbudsjett økes til cirka 6 millioner kroner.

Tilrettelagte arbeidsplasser for personer med utviklingshemming – Askeladden tekstilverksted. Størrelse og utforming av dagens lokaler legger begrensninger på utviklingen av nye tilrettelagte arbeidsplasser. Det er stadig nye brukere som har behov for tilrettelagte arbeidsplasser, men lokalene begrenser antall nye som kan få innvilget plass. Dette medfører at vi må yte tjenester til disse på en annen arena en til en. Dette kan gi både større økonomiske utgifter for kommunen og et dårligere tilpasset tilbud for tjenestemottakeren.

Det er vedtatt ombygging i 2023, av lokaler i Skogvegen 3 (gamle helsestasjonen) slik at tilbudet fra Askeladden og Sundsvoll kan samlokaliseres.

7.10 Sosial - økonomisk bistand

7.10.1 Fakta

Tjenesteområde sosial - økonomisk bistand omfatter tjenestene:

- mottak, bosetting og biveiledning og introduksjonsprogrammet for flyktninger og innvandrere
- kvalifiseringsprogrammet (KVP)
- økonomisk sosialhjelp inkludert utgifter i forbindelse med bosetting av flyktninger samt videreformidling av

tilskudd gitt av Husbanken som kan gis til vanskeligstilte

Målgrupper for tjenestene er:

- Alle bosatte flyktninger innenfor fem-årsperioden, også enslige mindreårige flyktninger.
- Personer som deltar i kvalifiseringsprogrammet i regi av NAV.
- Personer som trenger råd og veiledning, midlertidig bolig og økonomisk bistand.
- Vanskeligstilte i egen eid bolig som kan søke tilskudd via kommunen for å opprettholde muligheten for å bo i egen bolig.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene er Kommuneplanens samfunnsdel – særskilt kapitlet om Livskvalitet og velferd, strategisk plan: Helse- og omsorg i Elverum 2016 – 2020, strategisk plan: Integrasjon i Elverum 2015 – 2019.

7.10.2 Mål og resultater i 2022

Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2022 er vist i virksomhetsplanen for 2022. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2021 og 2022.

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2021	Mål 2022	Resultat 2022
Funksjon 275: Introduksjonsordningen			
Antall deltagere på introduksjonsprogrammet (varighet cirka 2 år)	40	23	69
Andel flyktninger som starter på utdanning eller jobb etter avsluttet program. Grunnskole for voksne er inkludert	64 %	50 %	50 %
Andel flyktninger som starter på utdanning eller jobb fem år etter bosetting (ferdig med integreringsfase) Grunnskole voksne inkludert	86 %	80 %	82 %
Antall flyktninger som bosettes + familiegjenforente	18	20	112
Andel av flyktninger som ved utgangen av 5 års perioden skal være økonomiske selvhjulpne eller kun ha supplerende sosialhjelp	71 %	70 %	75 %
Andel deltakere som hadde deltidsjobb ved siden av introduksjonsprogrammet	10 %	20 %	8 %*
Andel deltakere som hadde betalt arbeid som en del av introduksjonsprogrammet	7,5 %	10 %	6 %*
Funksjon 276: Kvalifiseringsordningen			
Andel deltagere som avslutter i KVP og som skal gå over i arbeid eller utdanning	69 %	70 %	85 %
Andel av deltagerne i KVP via NAV som skal være i arbeidsrettede tiltak (tiltak i regi av NAV stat, aktivitetsplikt eller utdanning)	95 %	80 %	100 %
Funksjon 281: Ytelse til livsopphold			
Andel av de som avsluttes i aktivitet for sosialhjelp som skal ha kommet over i jobb, utdanning eller statlige/kommunale tiltak	Ingen måling	85 %	83 %
283: Boligformål			
Antall husstander fra kommunal leid til egen eid bolig per år.	2	8	5
Startlån – andel barnefamilier som får hjelp til egen bolig av totalt brukte startlånsmidler	55 %	60 %	70 %

*Ca. 50 % av deltakerne i 2022 startet introduksjonsprogrammet sent på året, slik at det har vært for liten tid til å få tilknytning til arbeidslivet.

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Korrigert avvik*
Tall i 1.000 kroner				
Sosial - økonomisk bistand	57 671	48 414	56 359	-1 289

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinært drift.

Resultatkommentar

Sosial - økonomisk bistand har et samlet merforbruk på 1,3 millioner kroner. Merforbruket skyldes økte strømpriser for våre brukere, økte kostnader økonomisk sosialhjelp i NAV og Elverum læringscenter i forbindelse med økt mottak av flyktninger og regjeringens julegave i form av 1 000 kroner pr person som mottar økonomisk sosialhjelp.

Bosetting av flyktninger og introduksjonsprogrammet

Enhet for bosetting og introduksjon samarbeider tett med resten av tjenesteapparatet for å sikre gode og bærekraftige tjenester for bosatte flyktninger. Krigen i Ukraina har i 2022 ført til stor økning av flyktninger til Elverum kommune. Totalt ble det bosatt 112 personer. Tjenesteapparatet har omstilt seg raskt og samarbeidet godt slik at alle flyktningene har fått tilfredsstillende bolig, helsehjelp, økonomisk hjelp og oppfølging.

Det har også vært en stor økning av deltakere på introduksjonsprogrammet. Dette blir ivaretatt med et tett samarbeid mellom Bosetting og introduksjon, Elverum Læringscenter og NAV. Dette sikrer at både det faglige og det økonomiske perspektivet blir ivaretatt vedrørende den enkeltes integreringsplan og framdrift.

Ved utgangen av 2022 var det 69 deltakere på introduksjonsprogrammet.

Kvalifiseringsordningen (KVP). Det er hele 85 % av de som har gjennomført programmet som er kommet over i arbeid eller utdanning, noe som er godt over målet. KVP har benyttet både lønnstilskudd og kompetansehevende tiltak som en suksessfaktor. 100 % av de som deltok i programmet var i arbeidsrettede tiltak i 2022.

Ytelse til livsopphold

Det har vært en økning i antall hovedpersoner som mottar sosialhjelp gjennom 2022:

ÅR	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES
2012	161	196	205	167	179	211	143	186	165	188	219	178
2013	170	201	238	204	214	195	198	193	180	224	251	211
2014	210	233	224	227	259	231	248	233	242	252	208	274
2015	247	243	236	239	211	264	259	217	285	276	243	260
2016	213	283	277	290	281	291	283	301	275	234	271	277
2017	225	281	315	281	267	317	245	297	301	249	290	320
2018	248	314	319	324	271	336	243	296	214	314	310	293
2019	251	304	311	302	280	269	289	282	254	302	294	264
2020	272	269	254	290	270	220	278	208	281	267	211	274
2021	199	248	259	228	200	231	264	210	265	243	241	241
2022	200	232	241	268	223	295	273	303	304	273	327	323

Tabell: Antall hovedpersoner per måned med utbetaling av sosialhjelp i Elverum.

Årsaken til økningen skyldes betydelig økning i mottak av flyktninger og økte utgifter i samfunnet, som medfører økt behov for økonomisk sosialhjelp hos innbyggerne. Vi arbeider «tett på» brukere som har vært langvarige mottakere av økonomisk sosialhjelp. Dette medførte at 58 brukere ble veiledet over til andre ytelser, arbeid eller utdanning i 2022. Uten denne satsningen ville antall personer med utbetaling av økonomisk sosialhjelp vært 381 i desember 2022. Den økonomiske besparelsen er beregnet til 5 033 878 kroner i 2022.

År	2019	2020	2021	2022
Gjennomsnitt per måned	283	258	234	272

Tabell: Antall hovedpersoner i gjennomsnitt per måned med utbetaling av sosialhjelp de 4 siste år i Elverum.

I 2022 har det vært en økning av ungdommer som har behov for økonomisk sosialhjelp til sammenligning med tidligere år:

År	2019	2020	2021	2022
Gjennomsnitt per måned	44	44	37	59

Tabell: Antall ungdommer under 25 år i gjennomsnitt per måned som har mottatt økonomisk sosialhjelp.

Det har vært en mindre økning av antall ungdommer som mottar økonomisk sosialhjelp som hovedytelse:

År	2019	2020	2021	2022
Gjennomsnitt per måned	23	27	20	24

Tabell: Antall ungdommer under 25 år i gjennomsnitt per måned som har mottatt økonomisk sosialhjelp som hovedytelse.

Selv om det har vært økning i antall ungdommer som har økonomisk sosialhjelp i 2022, ser vi at den største økningen er blant ungdom som trenger økonomisk sosialhjelp i tillegg til annen ytelse. Det kan være statlige ytelser, lønnsinntekt, studielån eller annet.

I 2022 startet vi en utvidet kartlegging av antall barn som har foreldre som mottar økonomisk sosialhjelp. I starten av året var det registrert 237 barn, mens i slutten av året telte vi 333 barn (under 18 år).

Boligformål

Fem husstander som leide kommunal bolig fikk kjøpt egen bolig i løpet av 2022. Flere kommunale leietakere søkte om startlån for kjøp av egen bolig, men deres økonomiske situasjonen tilsa ikke startlån enda.

Barnefamilier blir prioritert i vurdering av startlånsmidler. Andel barnefamilier av totale startlånsmottakere var 70 %, noe som er 10 % over årets målsetning. Årsaken til at andelen barnefamilier var så stor kan være at enslige med uføretrygd ikke lenger har økonomi til å kjøpe egen bolig, hovedsakelig grunnet høyere rente og økte forbruksutgifter.

7.10.3 Utviklingsarbeid i 2022 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2022 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

--	--

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
Øke bruk av aktivitetsplikt, bruk av lønnstilskudd i ordinært arbeid, bruk av utdanningstiltak og økt samhandling med videregående skole.	Det er etablert et godt samarbeid med Ungdomsteamet i NAV og Elvis. Agena leverer tilbud til aktivitetsplikt gjennom «Vekstverkstedet» fra 01.09.22.
«Prosjekt 2020» er en ekstraordinær innsats med tettere oppfølging som avklarer langtidsmottagere av sosialhjelp mot statlige ytelser eller arbeid der hvor dette er mulig.	Prosjektet er avsluttet og videreføres i ordinær drift og omtales «Tett på». Satsningen er økt med 1 medarbeider fra 2. halvår 2023, med et godt innsparingspotensial.

Organisasjonsutvikling i NAV Elverum, gjennom ABW-løsning og ny organisering med etablering av fagressursstilling for blant annet å sikre faglig høy kvalitet og etterlevelse av internkontrollen.	Partnerskapet i NAV Elverum har ikke kommet i mål med etablering av ABW-løsning (aktivitetsbasert arbeidsplass) som vil gi økt samhandling i kontoret. Kontoret er organisert i flere team på tvers av avdelinger/fagområder med mål om økt samhandling på tvers av nevnte. Faglederstilling er etablert og igangsatt.
Styrke bemanning gjeldsrådgivning og økonomisk forvaltning for å redusere bruk av økonomisk sosialhjelp.	I tjenestegjennomgangen 2022 ble en stilling fjernet, da frivillig forvaltning ikke er en lovpålagt oppgave.
Benytte etableringstilskudd for å styrke økonomien for flere barnefamilier slik at de kan få startlån - «Eie først».	2 barnefamilier fikk etableringstilskudd for å muliggjøre boligkjøp.

7.10.4 utfordringer videre

Det er økende antall sosialhjelpsmottakere i Elverum kommune, og derigjennom en økning i andel personer under 18 år i husholdninger med lavinntekt. I statistikk fra Bufdir finner vi høy andel av barnefattigdom i innvandrershusholdninger, på 61 % i Elverum kommune, hvor landet i sin helhet har 44 %.

Det er forventninger til at flyktingene fra Ukraina skal være selvforsørget innen ett år (hurtigsporet). Vi ser at språkferdigheter er en utfordring for å nå målet, og det er utfordringer med å få på plass tilstrekkelig med språkpraksisplasser for målgruppa.

7.11 Kultur og religiøse formål

7.11.1 Fakta

Tjenesteområdet Kultur og religiøse formål omfatter tjenestene:

- kino- og kulturhus
- idrett og nærmiljø, kommunale idrettsbygg- og idrettsanlegg og flerbrukshall
- folkebibliotek
- tilskudd til frivillige lag og foreninger, museer og kunstformidling og støtte til den norske kirke

Målgrupper for tjenestene innenfor tjenesteområdet er alle kommunens innbyggere som benytter seg av kulturelle eller religiøse tjenester. Kulturaktiviteter og tjenester som tilbys i bibliotek, kino, museer og idrettsanlegg er åpent for alle og lett tilgjengelig. Også idrettslag, frivillige lag og foreninger er samarbeidspartnere og målgrupper for tjenesten. Målgruppen for religiøse formål er alle som sokner til den norske kirke.

Kommunens planverk som gjelder for tjenesteområdet er særlig Kommuneplanens samfunnsdel med sine mål og strategier og hvor tjenesteproduksjon innenfor tjenesteområdet på mange områder bidrar til å oppfylle mål. Strategisk plan: «Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Elverum - 2014 - 2018» er også viktig underlag for tjenesteproduksjonen.

Tjenestene innenfor tjenesteområdet produseres i hovedsak innenfor sektor for kultur. I tillegg til drift av egne anlegg er driftsorganisasjonen til Elverumshallen leid inn av TAIK for å håndtere daglig drift av idrettshallen på Terningen Arena. Tjenestene som hører under religiøse formål ivaretas av Den norske kirke med tilskudd fra kommunen.

I 2022 har den samlede tjenesteproduksjonen på tjenesteområdet tilsvart 20,2 årsverk, fordelt på gjennomsnittlig cirka 50 medarbeidere gjennom året, heri inkludert timelønne og vikarer.

Arbeidsstyrken på tjenesteområdet er fordelt på yrkesgrupper som bibliotekarer, produsent, sekretærer, servicemedarbeidere, kinomaskinist, lys- og lydteknikere, assistenter, badebetjenter og arbeidsledere.

7.11.2 Mål og resultater

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2022 er vist i virksomhetsplanen. Virksomhetsplanen inneholder et særskilt målekort med indikatorer. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i dette målekortet - mål og resultater.

Kultur og religiøse formål: Indikator tjenestekvalitet			Resultat 2021	Mål 2022	Resultat 2022
Funksjon 370: Bibliotek.					
Utlån per innbygger			2,2	3	2,3
Utlån av bøker/media for barn			22455	30 000	25 034
Antall besøkende per år			47037	80 000	57 025
Totalt antall arrangementer			28	130	138
Antall arrangementer for barn/unge			3	25	52
Funksjon 373: Kino					
Antall besøkende på kino - barn			5910	6000	4595
Antall besøkende på kino - fra 11 år og oppover			23820	42000	30724
377: Kunstformidling					
Antall besøkende på kulturarrangementer for voksne			2856	5000	3415
Antall besøkende på kulturarrangementer for barn			1836	5000	3444

380: Idrett					
--------------------	--	--	--	--	--

Antall veiledninger for søknad på spillemidler		80	80
Antall stormøter med informasjon til idrettsråd, samfunnshus og grendehus	2	3	1
Antall styremøter i Elverum Idrettsråd		10	11
381: Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg			
Antall besøkende per år i Elverumshallen	300000	300000	300000
Totalt antall brukere Svømmehallen	47 407	75000	55728
Svømmehallen - antall besøkende på fellesbad	10 264	15000	11191

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Korrigert avvik*
Tall i 1.000 kroner				
Kultur- og religiøse formål	50 369	46 061	52 412	2 160

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinært drift.

Resultatkommentar

Tjenesteområdet kultur og religiøse formål har et mindreforbruk på 2,16 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes blant annet at 0,7 millioner kroner i leiekostnader er feilaktig budsjettert tjenesteområdet, noe som er rettet opp for kommende budsjettår.

Idrettshallene gikk bedre enn forventet etter koronapandemien og Elverum kulturhus fikk statlig kompensasjon etter søknad som følge av koronapandemien våren 2022.

Tjenesteområdet har et stort spenn i tjenester som gis. Noe er gratistilbud, noe er subsidiert av kommunen, noe er tilskuddsmidler/støtte og noen områder er markedsstyrt. Resultatene for 2022 viser at tjenestene leverer godt til tross for ettervirkning av koronapandemiens utfordringer og at tjenesteområdets aktiviteter har vært viktige i disse spesielle årene.

Elverum bibliotek hadde et tilnærmet normalår i forhold til arrangementer i 2022. Elverum kino og kulturhus nådde ikke mål for besøk i 2022 som følge av noe koronarestriksjoner på starten av året og mindre produksjon i koronaperioden medførte mindre tilgang til film og produksjoner i 2022. 2022 var nok et krevende år for filmbransjen og kulturlivet generelt.

Besøket i idrettshallene var som et normalår, svømmehallen nådde ikke mål for besøk i 2022 som følge av noe koronarestriksjoner på starten av året.

Driftsåret 2022 har vært preget av ettervirkninger etter koronarestriksjoner, spesielt på starten av året, dette vises ved lavere besøk på tjenesteområdets tilbud. Dette har også hatt konsekvenser på å nå forventet inntektskrav spesielt på kulturhus og kino da tilbudet om film og kulturproduksjoner ikke var tilbake til et normalår. Elverum kulturhus søkte og fikk kompensert noe av inntektstapet.

7.11.3 Utviklingsarbeid i 2022 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2022 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under.

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
Utarbeide en strategisk plan for kulturarbeidet i Elverum og bidra til	

Utarbeide en strategisk plan for kulturalarbeid i Elverum og bidra til kulturminneplan, i eventuelt 2023.	Arbeidet ble startet opp og jobbes videre med i 2023
Utrede felles bookingsystem for kommunens utleielokaler og idrettsanlegg.	Utredet vår/sommer 2022, kontrakt inngått med leverandør av «Bookup» høsten 2022. Løsningen er planlagt lansert første uka etter påske 2023, med idrettsanleggene som første utleieobjekter i system. Ytterligere objekter planlegges lagt til fortløpende høsten 2023.

Utrede og utvikle et tilbud for studenter på kino, bibliotek, ungdommens hus og svømmehallen.	Svømmehallen: Har hatt noe dialog med studentrepresentanter, men det resulterte ikke i noe konkret utover egen studentpris. Kino: har en avtale med studentorganisasjon med studentfilm i kinoen, kino og pizza for 100 kr. Bibliotek har jevn flyt av studenter gjennom året som benytter seg av tilbudet.
Fokusering på skeiv ungdom med prosjektsøknader fra biblioteket og deltagelse i Pride arrangement i Elverum sammen med frivilligheten.	Det ble gjennomført Pride arrangementer i våre tjenester i samarbeid med Elverum Pride.
Tilrettelegge for at alle innbyggere kan delta på arrangementer som bidrar til psykisk og fysisk god helse. Kulturarrangementer bidrar til friskere folk, økt besøk og godt omdømme.	Kino og kulturhus har utarbeidet salkart med oversikt over plasser så publikum kan velge sine plasser ut fra behov. Summen av alle arrangementer gjennom hele året er viktige bidrag inn i folkehelsearbeidet i kommunen. Markering av verdensdagen for psykisk helse ble gjennomført med stands ute på rådhusplassen av biblioteket.
Bidra strategisk til hvordan kommunen samarbeider med frivilligheten med å avklarer forventninger til hverandre i Frivillighetens år 2022.	Gjennomført Frivillighetsbørs i samarbeid med Frivillighetssentralen, Møteplassen, Elverum Vekst og Musikkrådet. Børsen bidro til å etablere kontakt mellom ulike lag og organisasjoner og mellom lag/organisasjoner og kommunale tjenester.

7.11.4 utfordringer videre

Kulturtjenestene er i hovedsak kritisk lavt bemannet. 1 årsverk i administrasjonen, rådgiver, ble ikke erstattet i forbindelse med pensjonsavgang og satt på vent ut 2023 som følge av kommunens økonomiske situasjon. En stor andel ansatte er å regne for nøkkelpersonell, og fravær av enkeltpersoner kan skape store utfordringer, både for å nå mål og skape faglig forsvarlige tjenesteleveranser.

Elverum bibliotek har lav bemanning og lavt mediebudsjett sammenlignet med andre kommuner i Innlandet. Elverum Kulturhus er i en markedsstyrt bransje noe som kan være en stor utfordring.

Svømmehallens mangelfulle bygningstekniske standard utgjør en risiko for at anlegget må stenges på kort

varsel. En stenging vil få dramatiske konsekvenser for kommunens evne til å sikre svømme- opplæring i grunnskolen, det vil være kritisk for eksistensgrunnlaget til Elverum Svømming, det vil skape store utfordringer for Høgskolen, og det vil skape generell støy blant kommunens innbyggere som benytter seg av anlegget.

7.12 Teknisk forvaltning

7.12.1 Fakta

Tjenesteområdet **Teknisk forvaltning** omfatter tjenestene:

- arealplanlegging
- kart- og oppmåling
- bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utslippstillatelser
- veterinærvakt
- landbruksforvaltning
- fiske- og viltforvaltning og viltfondet
- eiendomsskattekontoret

Målgrupper for tjenestene er de som i tråd med lovverket har rett til en eller flere av de aktuelle tjenestene.

De vanligste målgruppene for tjenestene etter særlovgivningen er: Utbyggere (private og profesjonelleaktører); aktører i landbruket samt grunneiere/eiendomsbesittere, og brukere av kart og geografiske informasjonstjenester (GIS) som kommunen forvalter og tilbyr, så vel publikumsrettet som profesjonsrettet.

Kommunens planverk; tjenesteområdet er i særlig grad et lovpålagt forvaltningsorgan og i mindre grad styrtav strategiske planer. Men forvaltningen må utføres i tråd med kommunens planverk hvor alle juridisk bindende planer skal hensyntas (reguleringsplaner m/bestemmelser), og hvor planer gitt innenfor de fleste samfunnsområdene operasjonaliseres gjennom vedtak i tjenesteområdet.

Tjenesteområdet forestår blant annet utarbeidelsen av Kommuneplanens arealdel/arealdelplaner (Byplan f.eks.), og plan for klima og energi i Elverum.

7.12.2 Mål og resultater i 2022

Målekort – Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2022 er vist i virksomhetsplanen for 2022.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene og resultatene som ble oppnådd i 2021 og 2022.

Teknisk forvaltning: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2022	Resultat 2022	Resultat 2021
Alle funksjoner			
Antall saker omgjort av Statsforvalter på grunn av saksbehandlingsfeil.	0	0	0
Funksjon 301: Plansaksbehandling.			
Andel 1. gangsbehandling max 12 uker etter mottatt komplett planmateriale.	100 %	100 %	100 %
Andel planer registrert i planbasen innen 8 dager etter planvedtak	100 %	60 %	80 %
Funksjon 302: Bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utslippstillatelser.			

Andel gjennomførte tilsyn i % av gitte ferdigattester (eventuelt brukstillatelse) på nye boligbygg, næringsbygg, publikumsbygg og offentlige bygg.	50%	62 %	59 %
Andel overskridelser av saksbehandlingstid som medfører nedsettelse av gebyr.	0%	0,8 %	0 %
Andel «3-ukerssaker» ferdigbehandlet innen 16 dager (Saker som etter lov skal avgjøres innen 3 uker)	75 %	75,7 %	79 %
Andel «3-ukerssaker» ferdigbehandlet innen 3 uker	90 %	94,1%	97 %
Matrikkelføring, andel saker innenfor 5-dagers fristen	90 %	93 %	85 %
Funksjon 303: Kart og oppmåling.			
Andel plassering av tiltak innen 5 dager.	100 %	100 %	100 %
Andel eksisterende eiendommer i eiendomsbasen.	98 %	96,4 %	96 %
Andel oversittelse av frist etter forskrift, Matrikkeloven § 18 3 (16 uker)	0 %	0 %	0 %
Funksjon 329: Landbruksforvaltning.			
Andel ferdigbehandlede lovsaker innen 8 uker.	80 %	85 %	73%

Andel nærings saker sendt overordnet myndighet uten mangler.	100 %	100 %	100 %
Andel skogfundsaker som behandles innen 1 uke	85 %	84 %	92 %
Andel nærings- og økonomisaker behandlet innen 3 uker	80 %	85 %	90 %
Gjennomføre tilsyn og oppfølging av private avløpsanlegg med meldtavvik.	100 %	66 %	75 %
Gjennomføre kontroll av tilskudd til jord- og skogbrukstiltak innen fastsatte frister og antall.	100 %	99 %	100 %
Foryngelser som 3 år etter hogst skal tilfredsstillende LMD standard til økt plantetetthet (jf KEP delmål 4.1)	90%	78 %	-
Utslipp CO2-ekvivalenter i snitt per dekar dyrka jord reduseres til: (jf KEP delmål 5.2)	0,136	<i>Ikke målt</i>	-

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under (tall i 1000 kr):

Tjenesteområde	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Korrigert avvik*
Tall i hele tusen				
Teknisk forvaltning	7 996	7 144	8 960	964

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Tjenesteområdet har netto positivt avvik på 0,96 millioner kroner. Avviket skyldes merinntekter (gebyrinntekter og salgsinntekter) på cirka 0,5 millioner kroner og ubrukte lønnsmidler i forbindelse med vakanser, ubrukt vikarlønn og generelt mindreforbruk på i alt cirka 0,5 millioner kroner.

Tjenesteområdet har i stor grad god måloppnåelse, men målet på enkelte indikatorer er ikke nådd – i det alt vesentligste på grunn av kapasitetsutfordringer og stor saksmengde.

7.12.3 Utviklingsarbeid i 2022 – planlagt og gjennomført

I virksomhetsplanen for 2022 ble det presentert utviklingsarbeid som ble planlagt gjennomført i virksomhetsåret, tabellen under viser status på dette:

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
Innarbeide klimatilpasning i retningslinjer, kvalitetssystem etc. for relevante fagområder/funksjoner	Ikke prioritert, bl.a. på grunn av kapasitet, og at oppgaven er utfordrende både tematisk og arbeidsmessig.
Oppstart av arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel.	Utført i tråd med plan.
Utarbeide og få vedtatt strategi for tilsyn og ulovlighets- oppfølging etter plan- og bygningsloven § 25-1.	Ikke prioritert, bl.a. på grunn av kapasitet og det forhold at selve tilsynsvirksomheten fungerer godt.
Fortsette innfasingen av ny GIS løsning.	Utført i tråd med plan.
Starte arbeidet med å utarbeide strategier og tiltak for gode klimaløsninger i private- og kommunale arealplanforslag i samsvar med PBL §3-1.g), jf. §1-1.	Ikke prioritert, bl.a. på grunn av kapasitet, og at oppgaven er utfordrende både tematisk og arbeidsmessig.

Utviklingsarbeidet i 2022 har i større grad rettet seg mot internkontrollarbeid, evnen til å drive vesentlig utviklingsarbeid utover det har vært overvurdert da løpende drift må ha prioritet.

7.12.4 Utfordringer videre

Utfordringene er som tidligere stram økonomi og ressursknapphet, løpende drift tar det meste av tiden. Gitt en slank organisasjon med knappe administrative ressurser er det kun tid til «hverdagsutvikling» og ikke større utviklingsoppgaver/prosjekter. Det må etableres nøkternhet i forhold til evnen et så vidt lite tjenesteområde har til å gjennomføre større utviklingsoppgaver uten å få sentral hjelp til dette.

Tjenesten opplever også betydelige utfordringer når det gjelder å være konkurransedyktige opp mot privat næringsliv og nærliggende kommuner på lønn/betingelser.

Administrering av Eiendomsskatteoppgavene har for høy risiko knyttet til kontinuitetssikring.

En stor andel ansatte er å regne for nøkkelpersonell, og fravær av enkeltpersoner kan skape store utfordringer, både for å nå mål og skape faglig forsvarlige tjenesteleveranser.

7.13 Teknisk drift

7.13.1 Fakta

Tjenesteområdet **Teknisk drift** omfatter tjenestene:

- parkeringsordning
- kommunale veger
- rekreasjon i tettsted (parker mv.)
- utrykning brann og ulykker – forvaltes av Midt-Hedmark Brann og Redningsvesen IKS
- beredskapssenter – forvaltes av Midt-Hedmark Brann og Redningsvesen IKS
- produksjon og distribusjon av vann
- avløpsrensing
- avløpsnett/innsamling av avløpsvann
- gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall – forvaltes av Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS

Målgrupper for tjenestene er alle kommunens innbyggere, samt alle brukere av kommunale veger, parker og plasser, og alle som er tilknyttet og bruker offentlig vann og avløp.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene er i særlig grad den strategiske planen «Hovedplan vann og avløp – 2015 – 2024». Øvrige sentrale planer i virksomheten er «Trafikksikkerhetsplan 2021- 2025», «Byplan for Elverum kommune» og Kommuneplanens arealdel/arealdelplaner/ områdeplaner, dessuten de mer generelt rettede planene for Energi- og klimaarbeid og Folkehelsearbeid.

7.13.2 Mål og resultater 2022

Målekort – Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2022 er vist i virksomhetsplanen for 2022.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene og resultatene som ble oppnådd i 2021 og 2022.

	Mål 2022	Resultat 2022	Resultat 2021
Teknisk forvaltning: Indikator tjenestekvalitet			
Funksjon 332 og 335: Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og Rekreasjon i tettsted.			
Andel behandlede feilmeldinger i Gemini melding etter 4 uker	100 %	100 %	100 %
Antall definerte trafikkfarlige punkter.	14	13	-
%-andel av antall km veger, gang- og sykkelveier med tilfredsstillende belysning med tanke barn og unges sikkerhet (100 % i 2025)	65 %	65 %	-

Funksjon: 340, 345, 350, 353: Produksjon og distribusjon av vann, Avløpsnett, Avløpsrensing og innsamling av avløpsvann.			
Kommunale kloakkrenseanlegg, avvik fra krav	0	0	0
Ingen skal være uten vann i mer enn 6 timer	100 %	100 %	100 %
Plassering i tilstandsvurderingen BedreVA (innenfor de -% beste)	10 %	*)	30 %

Avvik fra drikkevannsforskriftene.	0	0	0
Folkehelsebarometeret; God drikkevannsforsyning - Elverum signifikant bedre enn landet som helhet	JA	JA	-

*) resultatene for 2022 ikke tilgjengelig ved avsluttet redaksjon

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under (tall i 1000 kr):

Tjenesteområde (Tall i hele tusen)	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Korrigert avvik*
Teknisk drift	26 088	16 933	21 796	-4 292

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Teknisk drift har et merforbruk på cirka 4,3 millioner kroner. Hovedårsaken er særlig den store økningen i energikostnader fra VA-sektoren på grunn av prisøkningen, samt økt husleiebelastning på grunn av renteoppgangen i 2022. Tjenesteområdet har god måloppnåelse på indikatorene i målekortet.

7.13.3 Utviklingsarbeid i 2022 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2022 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
Videreutvikle rutiner, prosedyrer, datafangst og tiltak relatert til trafikksikkerhetsarbeid i tråd med føringer gitt i strategisk plan: «Trafikksikkerhet i Elverum – 2021 – 2025».	Oppstartet, men mye gjenstår – videreføres i 2023.
Innarbeide klimatilpasning i retningslinjer, kvalitetssystem etc. for relevante fagområder/funksjoner.	Ikke prioritert, bl.a. på grunn av kapasitet, og at oppgaven er utfordrende både tematisk og arbeidsmessig.
Gjennomføre utskifting av ledningsnett i henhold til Hovedplan for vann- og avløp.	Gjennomført i henhold til plan.
Utforme parkeringsbestemmelser som gir fordeler til null- og lavutslippskjøretøy	Utført – jfr. gebyrregulativet
Tilpasse virksomheten til ny vinterdriftsform.	Gjennomført i henhold til plan.
Videreføre arbeidet for opplag/behandling av avløpsslam produsert ved kommunens renseanlegg hos Nedre Romerike Avløpsselskap IKS. (Jf Klima- og energiplan delmål 7 strategi 8.)	Pågår som planlagt, utviklingen følges nøye.

7.13.4 Utfordringer videre

Selvkostområdene i tjenesteområdet teknisk drift leverer tjenester med god kvalitet, men gebyrnivåene utfordres fremover av prisstigning på energi og kapital. Det pågår også en større organisatorisk omlegging av tjenesten, og sammenholdt med pågående store oppgaver som ny Hovedplan VA, ny gebyrforskrift VA, nytt slambehandlingsanlegg og tanker om fremtidig nytt renseanlegg blir det svært høy aktivitet i årene fremover.

Sammenholdt med mangel på fagfolk i dette markedet, våre utfordringer når det gjelder å være konkurransedyktige opp mot privat næringsliv og nærliggende kommuner på lønn/betingelser, og at vi heller ikke kan drive rekrutteringsarbeid på samme måte som næringslivet gjør, er det betydelige utfordringer innen dette fagfeltet både for oss og en rekke andre kommuner.

Tjeneste/funksjon 332 og 335 er også organisatorisk lagt om, og avhengighetene av årlige investeringsmidler er redusert. Men nye utfordringer oppstår etter omleggingen, bl.a. knyttet til vinterberedskap, forsterket av uforutsette omstendigheter. Som tidligere er stram økonomi og ressursknapphet en vedvarende tilstand. Det er utfordrende for administrasjonen alene å etablere forståelse hos innbyggerne for dette. Gitt en slank organisasjon med knappe administrative ressurser er det også svært begrenset rom til å drive utviklingsarbeid utover «hverdagsutvikling» uten å få sentral hjelp til dette i tjenesten veg/park/anlegg.

I dette tjenesteområdet også er en stor andel ansatte å regne som nøkkelpersonell, og fravær av enkeltpersoner kan skape store utfordringer, både for å nå mål og skape faglig forsvarlige tjenesteleveranser.

7.13.5 Rapportering vann- og avløpsinvesteringer 2022

Tiltak/prosjekter 2022	Millioner kroner eks. mva.	Kommentar
Eksisterende ledningsnett		
Rehab - Grindalsmoen	1	Rehabilitering av gamle ledninger
Rehab -Tømmervegen	0,5	Rehabilitering av gamle ledninger
Rehab - Gaarderløkka	8	Rehabilitering av gamle ledninger
Rehabilitering Finne Grønnsveg	3	Istandsetting og oppussing etter tidligere rehabiliteringer, og rehabilitering av siste ledningstrekk på Hanstad
Gamle Trysilveg	0,5	Omlegging v/Ydalir
Bureisevegen	0,5	Omlegging i forbindelse med vannlekkasje
Rehab vannledning mellom Henrik Ibsen og Grøndalsbakken	0,3	
Diverse mindre rehabiliteringer + oppussing etter tidligere anlegg + asfaltering/kompletteringer	0,3	Kumutskifting i Marie Hamsunsveg, istandsetting av gang og sykkelveg, salg av renseanlegget Sørskogbygda
Sum	14,1	
Utvidelse av forsyningsområdet/nyanlegg		
Nytt ledningsanlegg mot Strandbygda	5,7	Utvidelse iht. hovedplan
Nytt ledningsanlegg mot Sørskogbygda	4	Tilknytning av Kirkekretsen til Elverum vannverk, ifm. sanering av Kirkekretsen vannverk samt nedleggelse av renseanlegg
Hamarvegen	0,5	

P 109 – Grindalen	0,5	
Østjordet	0,8	
Sum	11,5	
Total sum	25,6	Nyanlegg og rehabiliteringer

Investeringene i vann- og avløpsanlegg pågår kontinuerlig i henhold til vedtatt Hovedplan VA 2015 – 2024. For å opprettholde standard og funksjonalitet til disse anleggene, og i tillegg være forberedt på kommende klimaendringer, er denne årlige investeringsrammen i planen i gjennomsnitt satt til 25 millioner kroner. Regnskapet for 2022 viser en totalinvestering på ca 25,6 millioner kroner, avviket skyldes uforutsatt høy prisstigning.

Kombinasjonen av økt klimabelastning og slitasje/elde på deler av infrastrukturen peker i retning av intensivert rehabilitering i årene fremover. Dette vil bli adressert i kommende revisjon av Hovedplan VA.

7.14 Næringsutvikling

7.14.1 Fakta

Tjenesteområdet næringsutvikling er i økonomisk omfang et lite tjenesteområde og omfatter tjenestene: kommunal næringsvirksomhet som i denne sammenheng er utbyttet kommunen erverver fra KF Elverum kommuneskoger, samt tjenesten tilrettelegging og bistand for næringslivet.

Målgruppe for tjenestene er næringsutøvere og næringsutviklere i Elverum via enkelttiltak og flere forskjellige fellesprosjekter gjennom 2022, i særlig grad i regi av det kommunalt heleide selskapet Elverum Vekst AS.

Kommunalt planverk som i særlig grad har vært styrende for tjenesteproduksjon innenfor tjenesteområdet er:

- [Kommuneplanen \(areal- og samfunnsdel\).](#)
- [Strategisk plan: Attraktivitet for Elverum – næring – bosted – besøk – 2021 – 2026](#)
- [Strategisk plan: Klima og energi i Elverum – 2020 – 2024](#)
- [Strategisk plan: Internasjonalt arbeid i Elverum 2018 – 2021](#)

7.14.2 Mål og resultater i 2022

Målekort – Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2022 er vist i virksomhetsplanen for 2022. Virksomhetsplanen inneholder et eget **målekort med indikatorer**. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2022.

Næringsutvikling: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2021	Mål 2022	Resultat 2022
Funksjon 340: Tilrettelegging og bistand for næringslivet.			
Antall gjennomførte eksterne arrangementer/møter.	35	15	35
Antall gjennomførte systematiske bedriftsbesøk	34	30	31
Antall konkrete næringsutviklingsinitiativ/prosjekter i arbeid	14	15	15

Telemarksforsknings indeks for bostedsattraktivitet*	Ny indikator i 2022	100	Resultat i løpet av 2023
Telemarksforsknings indeks for næringsattraktivitet*	Ny indikator i 2022	150	Resultat i løpet av 2023
Nærings-NM. Rangering i regi av NHO*	Ny indikator i 2022	200	Resultat i løpet av 2023
Kommune-NM - Rangering i regi av NHO*	Ny indikator i 2022	130	Resultat i løpet av 2023
Kommunebarometeret - Rangering i Kommunal Rapport*	Ny indikator i 2022	75	68

Økonomisk ramme (budsjettet) for tjenesteproduksjonen på tjenesteområdet næringsutvikling og økonomisk resultat for 2022 vises i tabellen under.

Tjenesteområde	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regulert budsjett 2022	Korrigert avvik
Tall i hele tusen				
Næringsutvikling	8 760	4 770	8 012	-748

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Næringsutvikling har et merforbruk på 0,75 millioner kroner. Cirka 0,55 millioner kroner av dette er kostnader som er akkumulert gjennom 2022 som forberedelse til gjennomføring av prosjekter innenfor det internasjonale arbeidet, av dette skulle 150.000 kroner vært viderefakturert, hvilket blir gjort i 2023. Restkostnaden på 400.000 kroner arbeides det for å dekke inn i 2023 og 2024, da prosjekter som var planlagt oppstartet i 2022 kommer i gang og gjennomføres med tilhørende inntekter.

Resterende merforbruk på tjenesteområdet på 0,2 millioner kroner oppstår som følge av kommunens bidrag til Mjøsbyen-samarbeidet på cirka 0,1 millioner kroner for 2022, noe som ved feil ikke var budsjettet, samt 0,1 millioner kroner som fordeler seg på merkostnader på flere pågående næringsutviklingsinitiativ som får støtte.

Ressursene på tjenesteområdet går i hovedsak til medfinansiering av prosjekter og tiltak og grunnfinansiering av kommunens selskap Elverum Vekst AS. Dette reguleres i en egen oppdrags- avtale mellom Elverum kommune og Elverum Vekst AS. [Se forøvrig rapporter og årsmelding fra selskapet.](#)

Elverum kommune bidrar videre med næringsutviklingsmidler til forsvarskoordinatoren i Sør- Østerdal sammen med Åmot kommune og Innlandet fylkeskommune, et mangeårig bidrag for å bidra til forvaltningen av Elverum kommunes rolle og muligheter som vertskapskommune for betydelige og økende tilstedeværelse fra Forsvaret. Vi har også et mangeårig samarbeid med Høgskolen i Innlandet og Åmot kommune i prosjektet sivilt-militært samarbeid, og som har bidratt gjennom årene til studier, konferanser og utvikling av forretningsvirksomhet innenfor området samfunnssikkerhet.

Denne avtalen ble fornyet for nye 3 år fra 2021. Derneft bidrar kommunen med driftsmidler til HelselNN, Finnskogen Natur- og kulturpark, medlemskap i OsloRegionens Europa- kontor som ledd i utviklingen av det internasjonale arbeidet, Visit Innlandet som regionalt markedsføringsorgan for reiselivet, Zero Emission Neighbourhood-programmet (ZEN) som ledd i utviklingen av bydelen Ydalir, bidrag til filmfestivalen Movies on War, Klima- og energisamarbeid i Sør-Østerdal og Turistinformasjonen i Elverum. I sum bidras det til disse

tiltakene med til sammen cirka 2,5 millioner kroner. Det foreligger rapporter fra alle disse tiltakene som viser regnskap og resultater.

Aktiviteten innenfor næringsutviklingen i Elverum vurderes som relativt høy, tatt i betraktning de svært begrensede ressursene en har innenfor området. Indikatorene som er etablert i målekortet søker å sette fokus på indikatorer en kan følge med på over tid for å måle kvantitet og kvalitet i det samlede attraktivtetsarbeidet, herunder næringsutviklingen. Det er krevende å skape resultater på kort sikt innenfor området, en må holde på over tid, og ha tro på at det vil gi resultater over tid.

Således trengs til enhver tid å ha et visst antall prosjekter i arbeid, da noen vil gi ønskede resultater, andre ikke. Elverum Vekst AS arbeider som eksempel gjennom året med en rekke prosjekter og initiativ, alt fra å bidra til å berge virksomhet som står i fare for avvikling i Elverum (Nortura) til å legge grunnlag for ny virksomhet – jfr. avtale under inngåelse med selskapet Green Mountain for kjøp av et større næringsareal på Grundsetmoen med tilhørende bygging av datasenter.

Gjennom 2022 er det gitt bevilgninger til ny virksomhet og utvikling av eksisterende virksomhet gjennom bevilgninger fra kommunens næringsfond, herunder blant annet bidrag til etablering av [Elverum Næringsforening](#). Det har stor betydning for den samlede utviklingen av Elverums attraktivitet at denne foreningen er etablert som et samlingspunkt, en samarbeidspartner og et talerør for næringslivet i kommunen.

7.14.3 Utviklingsarbeid i 2022 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2021 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid i 2022	Gjennomføring - kommentar
<p>Videreutvikle det samlede attraktivtetsarbeidet for Elverum ved å koordinere og samarbeide enda bedre mellom de aktører i kommunen som bidrar til næringsattraktivitet, bostedsattraktivitet og besøksattraktivitet.</p> <p>I særlig grad vil dette for 2022 dreie seg om å operasjonalisere den strategiske planen for Attraktivitet for Elverum – 2021 – 2026, som ble vedtatt i kommunestyret i september 2021, i et samarbeid mellom kommunens driftsorganisasjon, folkevalgte organer og kommunens selskap Elverum Vekst AS.</p>	<p>Dette arbeidet pågår kontinuerlig. Elverum Vekst AS er en vesentlig operatør i dette arbeidet i samarbeid med kommunens aktuelle tjenesteproduksjon. Det er gjennomført en rekke utviklings- og samarbeidsprosesser gjennom året som bidrar til å styrke kommunens attraktivitet som involverer kommunens ressurser og medarbeidere, Elverum Vekst sine medarbeidere, representanter fra næringsliv og frivillig sektor.</p> <p>Det vises også til årsmelding fra Elverum Vekst AS. Aktuelle gjennomførte utviklingsprosesser er: Mjøsbyen-samarbeidet, Zero Emission Neighbourhood (Ydalir), forsvarskoordinator- arbeidet, det internasjonalt rettede arbeidet (jfr. bl.a. medlemskapet i OsloRegionens Europakontor) m.m.</p>

7.14.4 utfordringer videre

Utfordringen videre er som for tidligere å fortsette å arbeide for samkjøre attraktivtetsarbeidet effektivt innenfor den selskapsstrukturen som nå er skapt, med det perspektiv å styrke Elverums samlede attraktivitet for både bosetting, næringsutvikling og besøk.

Dette henger tett sammen, og krever koordinert innsats mot riktige målgrupper over tid, og at vi gjennomfører de initiativene som gir størst effekt i nært samarbeid mellom Elverum Vekst, kommunen, næringslivet koordinert av den nystiftede Elverum Næringsforening, Terningen Innovasjonspark, Klosser Innovasjon, Sør-Østerdal Næringshage og frivillige organisasjoner.

I så måte er det forventning til at den strategiske planen for Attraktivitet for Elverum, som ble godkjent av kommunestyret i september 2021 vil være et verktøy som bidrar til å forene kreftene, sette fokus, og bidra til målrettet arbeid over tid for å styrke Elverums posisjon som bosted, som sted for næringsutøvelse og sted å

besøke.

Elverum har noen særskilte utfordringer de kommende år – knyttet til:

- å opprettholde og øke befolkningsveksten – da kommunen trenger det og har rom for det – jfr. særskilt store investeringer som er gjort innenfor barnehage, skole, helse og tilrettelegging for boligbygging de senere år.
- å opprettholde størst mulig aktivitet ved sykehuset i Elverum – den struktureringsprosess som foregår i sykehuset Innlandet.
- å styrke industriell produksjon, basert på de virksomheter som er i Elverum og på de utfordringer og muligheter det tiltrengte «grønne skiftet» krever og gir.

8 Beredskap

8.1 Beredskapsdokumentasjon

Elverum kommune har på lik linje med øvrige kommuner et definert beredskapsansvar i henhold til lover og forskrifter. Det innebærer å kunne håndtere uønskede hendelser som måtte oppstå innenfor kommunens grenser og som krever ledelse, organisering og ressurser som ikke finner sin løsning innenfor den ordinære driftsorganisasjonen, altså at kriseledelsen samles og at krisestab eventuelt må etableres.

For å være forberedt på å håndtere uønskede hendelser kreves analyser, planer, tiltakskort, øving m.m. Den samlede beredskapsdokumentasjonen er i så måte viktig. Gjennom 2020, 2021 og 2022 er det nedlagt et betydelig arbeid for å videreutvikle og forbedre kommunens beredskaps- dokumentasjon.

En omfattende risiko- og sårbarhetsanalyse er utarbeidet og ble godkjent i kommunestyret i desember 2021, i [KS-sak 145/21](#), en godkjenning slik lov og forskrift krever. ROS- analysen er basert på 12 mulige uønskede hendelser som med varierende grader av sannsynlighet vil kunne inntreffe i Elverum.

På basis av disse analysene er det utarbeidet beredskapsplanverk for å håndtere hendelsene hvis slike hendelser eller liknende skulle oppstå. Dette planverket ferdigstilles i løpet av første halvår 2023. Da vil Elverum ha oppdatert beredskapsdokumentasjon i henhold til lover og forskrift.

8.2 Beredskapsdager

Elverum kommune har gjennom flere år arrangert beredskapsdager gjennom 2 dager medio januar. Dette er et fast innslag i kommunens årshjul for styring. Disse dagene har alle ledere i kommunen samt folkevalgte med beredskapsansvar, kommunens beredskapsråd og kriseledelse som målgruppe.

Hensikten er å sette kommunens beredskapsansvar på dagsorden med oppfrisking, oppdatering, arbeid og øving. I 2022 ble beredskapsdagene gjennomført 18. og 19. januar.

Beredskapsdagene får gjennomgående gode tilbakemeldinger fra deltakerne. Beredskapsdagene ble særlig brukt til å arbeide med den dokumentasjonen som er utviklet – se kapittel 8.1 over.

8.3 Koronapandemien

Koronapandemien preget Elverum kommune sterkt, på lik linje med alle kommuner i Norge, gjennom både 2020 og 2021. I løpet av første halvår 2022 ble denne beredskapen avvirket, og en vendte gradvis tilbake til en normalsituasjon i samfunnet og kommuneorganisasjonen.

Håndtering av epidemi/pandemi er å håndtere en av de uønskede hendelsene som inngår i kommunens ROS-analyse for uønskede hendelser – se kapittel 8.1. over.

8.4 Beredskapsråd

I løpet av 2022 er kommunens beredskapsråd fornyet, revitalisert og komplettert. Elverum beredskapsråd

består nå av cirka 20 representanter fra kommunal politisk og administrativ ledelse, fra politiet, brann og redningsvesen, Sivilforsvaret, energiforsyning, Forsvaret - HV og lokal forsvarsledelse, Statens Vegvesen og frivillige organisasjoner med beredskapsformål.

Beredskapsrådet har fått oppdatert mandat og har nå en fast møteplan med møter 2 ganger i året. Beredskapsrådet er rådgivende organ for kommunens beredskapsarbeid.

9 Investeringsprosjekter

I tabelloppsettet under følger en oversikt over Elverum kommunes investeringsprosjekter per utgangen av 2022, med en kommentar på status i hvert enkelt prosjekt. Fyldigere omtale av de enkelte investeringsprosjektene finnes i Handlings- og økonomiplanen for de enkelte år, og for noen i særskilte saker som har vært oppe i formannskap og kommunestyre.

Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Avvik	Kommentar
Fra bevilgningsoversikt:	88 926	106 529	-17 603	
Investeringer i varige driftsmidler	81 890	101 962	-20 071	
12 boenheter for unge med nedsatt funksjonsnivå (Vestad Omsorgsboliger)	3 018	8 000	-4 982	Prosjektet er noe forsinket og rebudsjettert for 2023 med bakgrunn i gjennomført anbudskonkurranse, jf. KS-sak 127/22.
Boliger til vanskeligstilte	235	500	-265	Reguleringsplanen er vedtatt. Det jobbes med konkurransegrunnlaget. Prosjektet er rebudsjettert og videreføres i 2023.
Kjøp av kommunale boliger 2022	3 336	7 000	-3 664	Det ble kun kjøpt 1 bolig i 2022 på grunn av mangel på tilbudte boliger i markedet. Prosjektet er rebudsjettert for 2023.
Oppgradering av rådhusplassen	281	281	0	
IT investeringer 2022	1 537	2 150	-613	Mindreforbruk skyldes redusert behov for anskaffelse av IKT-infrastruktur i budsjettåret, samt forsinkelse i noen innføringsprosjekter
IT investeringer 2022 - velferdsteknologi	166	1 500	-1 334	Forsinket fremdrift for flere prosjekter. Aktiviteter replanlagt og ubrukne midler må overføres til 2023.
IT investering 2022 Digi Helsestasjon/VSA/DP	173	173	0	Prosjektet er ikke gjennomført i 2022
Oppgradering av HR/Personalsystem (GAT og Unit4 ERP)	257	257	0	Prosjektet er utsatt
IKT i skole 2022	548	3 150	-2 602	
Ydalir skole Newton rom	616	0	616	
Utbygging og ombygging EUS	3 080	4 000	-921	Forsinket framdrift. Tiltaket er iverksatt og ubrukne midler må overføres til 2023.

Oppgradering Elverum kapell	359	2 238	-1 879	Forsinket framdrift innebærer at ubrukte midler må overføres til 2023.
Sørskogbygda kirkegård – kirkegårdsplan	28	28	0	Prosjektet er påbegynt, og er forventet slutført i løpet av 1. halvår 2023.
Virksomhetssystem sentralkjøkken	0	375	-375	Prosjektet utsatt til 2023
Utskifting signalanlegg Sætre og Jotunhaugen	243	2 350	-2 107	
Kombidampovn ved sentralkjøkkenet	206	250	-44	
Kjøp av Deconx smittvernmaskiner	300	300	0	Smittevern maskiner er anskaffet.
Ettermontering av sprinkleranlegg Søndre Nyborg	787	6 378	-5 591	Forsinket framdrift. Tiltaket er iverksatt og ubrukte midler må overføres/budsjetteres i 2023. Prosjektet ferdigstilles innen 1. halvår 2023.
Tiltak for å hindre plastholdig granulat utenfor fotballbaner	95	20	75	Prosjektet er rebudsjettert og videreføres i 2023.
Personalbase Sandmoen	5 195	5 000	195	Prosjektet er ferdigstilt. Merkostnaden skyldes større prisoppgang enn forutsatt.
Omkostninger ved salg av eiendom	310	0	310	Ikke budsjetterte utgifter
Kjøp av biler – jevn utskifting 2022	4 918	5 500	-582	

Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Avvik	Kommentar
Maskiner (teknikk og miljø)	495	436	59	Større prisoppgang enn forutsatt på en maskin.
Driftsmaskiner eiendom	189	200	-11	Anskaffelsen er gjennomført.
Smestadtoppen	3 588	3 588	0	Prosjektet finansieres av refusjon fra private
Gatelysinvesteringer	6 568	5 951	617	Kostnadsavviket skyldes i hovedsak uforutsett stor prisoppgang på varer og tjenester.
Utbygging Grindalsmoen vest	3 056	3 022	34	Anleggsbidragsmodell +/- 0
Digitalisering av vegelementer	88	88	0	
Innregulering av 3 stk G/S veger, langs samleveger sentrumsnært	1 066	925	142	Kostnadsavviket skyldes i hovedsak større kompleksitet i planarbeidet enn antatt.
Eiendomsinngrep 2022	14	100	-86	Liten aktivitet
GPS mottaker Geodata 2022	357	358	-2	KS 053/22

Hovedplan VA – alle anlegg	25 582	25 000	582	Større prisoppgang enn forventet
Gate, veg og park	14 193	12 494	1 699	Avviket skyldes i hovedsak uforutsett stor prisoppgang på varer og tjenester gjennom året.
Rehabilitering av bruer	313	349	-36	Lavere kostnad enn forutsatt
Makeskifte mellom E. Rogstadkjærnet og KF Elverum kommuneskog	692	0	692	KS-sak
Tilskudd til andres investeringer	2 468	0	2 468	
Hovedplan VA – alle anlegg	96	0	96	
Justeringsmoms Grundsetmoen, Ydalir, Olav Sætersveg, Øvre Sagåa	2 372	0	2 372	
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4 567	4 567		
Egenkapitalinnskudd EKP	2 521	2 521	0	Innbetaling av årlig egenkapitalinnskudd
Egenkapitalinnskudd KLP	2 046	2 046	0	Innbetaling av årlig egenkapitalinnskudd
Totalsum	88 926	106 529	-17 603	

Tabell: Investeringsprosjekter i Elverum kommune, status ved årsskiftet 2022/2023.

10 Tjenesteområder under tilsyn

Tabellen under viser registrerte avvik/pålegg for Elverum kommune som følge av tilsyn/revisjoner, frist for lukking av avvik samt utbedringstiltak, slik status er ved utgangen av 2022. Denne oversikten oppdateres i henhold til framdrift i arbeidet og rapporteres ved tertial og årsslutt.

Tjeneste/tilsynsområde	Avvik/pålegg	Frist lukking	Tiltak
Sektor for familie og helse			
Statsforvalter i Innlandet: Nasjonalt tilsyn av barn i fosterhjem.	<p>Tilsyn gjennomført 30.10. – 04.11.22. Elverum kommune har ikke et styringssystem som sikrer at barneverntjenestens oppfølging av barn i fosterhjem er forsvarlig.</p> <p>Planlegging av oppfølging, gjennomføring, medvirkning og dokumentasjon av barnevernfaglige vurderinger er ikke i henhold til lov og forskrift.</p>	<p>Svar sendt 28.02.2023 med plan for lukking av lovbrudd.</p> <p>Dialogmøte med Statsforvalteren om planen er avtalt til april 2023.</p>	Få på plass internkontrollsystem for barneverntjenesten.
Sektor for barnehage			
Barnehage og PPT/barnehageloven § 31-35	<p>Etterlevelseskontroll/tilsyn. Tema for kontroll: Sakkyndig vurdering, vedtak om -og gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp.</p> <p>Utarbeide sakkyndig vurdering: 7 korrigeringer av 12 mulige korreksjonspunkter.</p> <p>Fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp: 5 korrigeringer av 18 mulige korreksjonspunkter.</p> <p>Gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp: 1 korrigering av 7 mulige korreksjonspunkter.</p>	15.11.2022	<p>Sluttrapport fra Statsforvalteren mottatt 15.09.22, kommunestyrekomité for utdanning er orientert om avvik 21.09.22.</p> <p>Tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none"> § Saksbehandlingsplan. § Endringer i innhold/ vektlegging/ dokumentasjon i sakkyndig rapport. § Kompetansetiltak/ veiledning. § Endret mal for vedtak. § Endringer i innhold vedtak § Internkontrollrutine. § Endringer i maler og innhold korrigerer flere korreksjonspunkter. <p>Avvik og tilsyn er lukket.</p>
Eiendomsstaben			
MHBR har gjennomført et			

<p>branntilsyn ved Hanstad skole etter å ha mottatt en bekymringsmelding.</p> <p>Dette har resultert i en avviksrapport uten at det er gitt pålegg om utbedring med angitt frist.</p>	<p>Avvik 3: Krav til bruk av byggverket og rutiner for å sikre at kravene blir overholdt. Funn under tilsynet avdekket at krav og rutiner må etableres.</p>	<p>Tilbakemelding er gitt til MHBR innen frist for tilbakemelding.</p>	<p>Avvik 3:</p> <p>Rektor svarer ut dette avviket.</p> <p>Eiendomsstaben utarbeider rutiner for opplæring i bruk av bygg. Arbeidet pågår.</p>
---	--	--	--

	<p>Avvik 4: Etablering av grunnleggende systematisk internkontroll innen det brannforebyggende sikkerhetsarbeid i virksomheten.</p> <p>Ansvarlig for virksomheten har ikke sørget for at det systematiske forebyggende brannsikkerhetsarbeid er dokumentert.</p>	<p>Frist for å lukke avvikene er utsatt på ubestemt tid på grunn av Covid19.</p>	<p>Avvik 4:</p> <p>Rutiner lages for hvert tjenesteområde. Maler lagres i kvalitetssystemet. Dokumentasjon lagres i FDV-verktøyet Facilit, der MHBR har lesetilgang for kontroll.</p> <p>Eiendomsstaben har lukket sin del av avviket, men det gjenstår å utarbeide rutiner og dokumentere brannsikkerhetsarbeid for rektor. Arbeidet pågår.</p>
<p>MHBR har gjennomført branntilsyn ved 4 sykehjem. Helsehuset, Jotunhaugen, Sætre og Lyngholtet. Det ble funnet til sammen 2 avvik og noen anmerkninger.</p> <p>Anmerkningene var allerede registrert og dokumentert i kommunens egne internkontrollsystemer og blir behandlet og lukket fortløpende.</p>	<p>Avvik 1:</p> <p>Sætre alders- og sykehjem. Eier har ikke sørget for at branncellebegrensende konstruksjoner i byggverket fungerer som tiltenkt. Manglende branntetting i branncellebegrensende konstruksjoner. Eier må sørge for å kartlegge omfanget, for deretter budsjettere og gjennomføre branntetting.</p>	<p>Ingen frist for lukking av avvik, men svar på tilsyns-rapporter sendes MHBR. Lukkede avvik er tatt ut av denne tabellen, avvik det arbeides med er listet.</p>	<p>Avvik 1:</p> <p>Kartlegging av omfanget utføres høsten 2022 som grunnlag prioritering i kommende vedlikeholdsplaner.</p> <p>Avvik lukket.</p>
<p>Sivilforsvaret gjennomførte 23.11.2022 tilsyn ved offentlig tilfluktsrom på kjøpesenteret AMFI.</p>	<p>Kommunen skal føre kontroll på offentlige tilfluktsrom.</p> <p>Registrerte bygningsmessige avvik skal lukkes av byggeier jfr. tinglyst avtale fra 1978.</p>	<p>01.02.2025</p>	<p>Kontrolloppgave legges inn i internkontroll- systemet til eiendoms- staben. Avvik lukket.</p>

Tabell: Registrerte pålegg for Elverum kommune som følge av tilsyn - status per utgangen av 2022.

11 Oppfølging: Politiske vedtak – Handlings- og økonomiplan 2022-2025

11.1 Oppfølging av politiske vedtak

Dette kapitlet redegjør for oppfølging og gjennomføring av vedtak som gjøres gjennom året i formannskapet og kommunestyret, og som er i prosess ved årsskiftet. Det rapporteres vedrørende status i disse vedtakene i tertialrapportene gjennom året og ved årsslutt. Vedtakene har forskjellig karakter, blant annet ved at noen står til gjennomføring over flere år. I det følgende rapporteres en tabellarisk status på de aktuelle vedtak (FSK=Formannskapet, KS=Kommunestyret).

Vedtaks- punkt og dato	Beskrivelse	Ansvarlig	Kommentar / rapportering
KS 038/14 07.05.14.	Kommunedelplan for kultur- minner og kulturmiljøer i Elverum.	Line M. Rustad	Planprogram ble vedtatt i kommune- styret i oktober 2014. Planarbeidet har vært stilt i bero grunnet mangel på kapasitet og personell med kompetanse. Det er tatt initiativ for å videreføre og avslutte dette arbeidet i 2023 i tilknytning til arbeidet med rullering av kommuneplanens arealdel.
KS 108/16 28.09.16.	Salg av eiendom (Nysted).	Kjell Karlsen	Saken omfatter å utrede hvilke utviklingsmuligheter eiendommen Nysted kan ha i et byutviklings- perspektiv. Arbeidet er satt på vent i påvente av utarbeidelse av kulturminneplan for sentrumsområdet. Leieavtalen med Elverum kunstforening er forlenget fram til 2031.
KS 063/18 30.05.18.	Oppfølging av forvaltnings- rapport integrering av flyktninger.	Hjørdis Bjølseth	Elverum kommune skal utarbeide en plan for inkludering, noe som er inn- arbeidet i planstrategien. Arbeidet er så langt ikke prioritert iverksatt på grunn av manglende kapasitet.
KS 162/18 13.12.18 KS 077/19 19.06.19	Ny svømmehall - status og videre prosess	Kristian Trengereid	Flerbruksanlegget AS sitt arbeid pågår i samarbeid med valgt utviklingspartner.
KS 167/18 13.12.18	Trafikksituasjonen Hanstad syd, spørsmål om utbedringstiltak	Tor Backe	Kommunestyret vedtok i sak 071/22 22.06.2022 å gå inn for utbedring med flere mindre tiltak i stedet for bygging av forbindelsen mellom Grøndalsbakken og Henrik Ibsensveg. Statens vegvesen har startet gjennomføring av noen tiltak, resterende tiltak gjennomføres i 2023.
KS 043/19 03.04.19	Utrede skolefritidsordningen i Elverum kommune.	Hjørdis Bjølseth	Dette arbeidet er nå i gang, SFO- ledernetverket er i gang med utredningen.
FSK 147/20 30.09.20	Planprogram for tilsving mellom Røros- og Solørbanen - 1. gangs behandling.	Tor Backe	Planen ble vedtatt 24.02.22. Klagebehandling pågår fortsatt.
KS 030/20 25.03.20	Planstrategi Elverum kommune 2019 - 2023	Aasmund Hagen	Kommunestyret har vedtatt med hjemmel i Plan- og bygningslovens §10 å utarbeide planstrategi for Elverum kommune for perioden 2019 - 2023. Arbeidet er forsinket relatert til oppsatt plan, på grunn av

			merarbeid med koronasituasjonen, og er fortsatt ikke iverksatt grunnet manglende kapasitet.
--	--	--	---

FSK 041/20 18.03.20	Hanstad, plan overordnet vegsystem	Tor Backe	Statens vegvesen orienterte formannskapet om alternative tiltak til bygging av vegforbindelsen mellom Henrik Ibsensveg og Grøndalsbakken den 15.06.22. Statens vegvesen har startet gjennomføring av noen tiltak, resterende tiltak gjennomføres i 2023. Ny vurdering vil bli gjort av administrasjonen i lys av dette.
FSK 021/21 17.02.21 FSK112/21 18.08.21 FSK 141/21 06.10.21 KS 094/22 21.09.22	Avhending av Kirkeby oppvekstsenter	Kjell Karlsen	Fradeling av uteområdet må gjennomføres først, og er planlagt til våren når sesongen for kartforretninger/oppmåling starter. Lag og foreninger har ryddet bygget for eiendeler, men det gjenstår en sluttrydding i regi av administrasjonen. Deretter kan eiendommen legges ut for salg.
FSK 088/21 16.06.21 FSK 139/21 06.10.21	Detaljregulering for Sandbakken 13 - 1. gangs behandling. Detaljregulering Sandbakken 13 - prinsippavklaring for videre planarbeid.	Tor Backe	Revidert plan forventes fremlagt til ny 1. gangs behandling våren 2023
FSK 140/21 06.10.21	Detaljregulering Garvergården - 1. gangs behandling.	Tor Backe	Flere innsigelser har innkommet, avklaringer av disse pågår med bakgrunn i nye utredninger fra utbygger.
FSK 065/22 06.04.22	Detaljregulering av gang- og sykkelveg langs Henrik Ibsens veg - 1. gangs behandling	Tor Backe	Merknadsbehandling og oppretting av plandokumenter pågår og fortsetter inn i 2023.
FSK 097/22 01.06.22	Søknad om fradeling av skogteiger, sæter/reiselivsbygg mv. Klage på formannskapets avslag	Tor Backe	Formannskapets avslag på søknad om deling (delvis bruksrasjonalisering) av landbrukseiendommen Schulstad gård i Hernes gnr. 113/1, 113/4, 112/4 og 190/2 er påklaget. Klagebehandling skjedde i 3. tertial 2022. Klage avslått og oversendt statsforvalter til behandling.
FSK 137/22 07.09.22	01.06.22 på søknad om tillatelse til deling av landbrukseiendommen Schulstad gård gbnr. 113 m.fl.		
KS 061/22 22.06.22	Arbeidsmiljø hjemmebaserte tjenester - tiltaksplan	Aino Kristiansen	Arbeid følges opp av administrasjonen jf. vedtak, sist jf. KS 032/23.
FSK 101/22 15.06.22	Deltakelse i læringsnettverk TØRN - sammen om fremtidens helse og omsorg	Aino Kristiansen	Deltakelse i læringsnettverk for utvikling og iverksetting av en ny organisering av arbeidet i helse- og omsorgstjenestene våren 2022 til høsten 2023 er gitt tilslutning fra formannskapet og følges opp i tråd med vedtak.

FSK 104/22 15.06.22	Behandling av klage på endring av byggetillatelse vedrørende påbygg til bolig, Fredensvoldv. 15.	Tor Backe	Klage sendt til behandling hos Statsforvalteren i Innlandet, klage avslått.
FSK 127/22 24.08.22	Behandling av klage på avslag om tilbygg og endring av garasje, Slåttrønningen 15, gnr. 11 bnr. 129.	Tor Backe	Formannskapet finner ikke grunnlag for å gjøre om vedtak av 12.05.2022 om avslag på tilbygg og endring av garasje. Saken oversendt Statsforvalteren i Innlandet for endelig avgjørelse. Klage avslått.
KS 110/22	Rammeavtale renhold - oppfølging av		KS godkjenner 3 inngåtte rammeavtaler om kjøp av renholdstjenester datert 15.03.22. KS ber KD utrede

KS 110/22 26.10.22	Kommuneavtale renhold - oppfølging av kommunestyrevedtak.	Kjell Karlsen	muligheter og konsekvenser for at kommunen kan utføre renholdstjenestene i egenregi. Utredningen legges fram for KS til behandling i løpet av 1. halvår 2023.
KS 096/22 21.09.22	Strategisk plan internasjonalt arbeid - fornyelse av planen for perioden 2023 - 2026	Aasmund Hagen	Prosesen for å fornye strategisk plan for internasjonalt arbeid iverksettes. Planen framlegges kommunestyret for godkjenning i løpet av vårhalvåret 2023.
KS 106/22 26.10.22	Status internasjonalt arbeid høsten 2022		KS gir sin tilslutning til de ambisjoner for arbeidet som kommer til uttrykk i saken. Oppfølging skjer gjennom fornying av strategisk plan for internasjonalt arbeid.
KS 109/22 26.10.22	Oppgradering Rådhusplassen	Tor Backe	Avsatt 5 mill. kr fra kommunens driftsresultat i 2021 til utvikling av en forbedret rådhusplass. Utredning og planlegging pågår.
FSK 175/22 02.11.22	Detaljregulering for Glomma Park - 1. gangs behandling	Tor Backe	Innsigelse kommet til planforslaget. Arbeid for å løse innsigelsene pågår.
FSK 176/22 02.11.22	Detaljregulering for Skansen - 1. gangs behandling	Tor Backe	Saken forventes sluttbehandlet 1. tertial 2023
FSK 184/22 23.11.22	Detaljregulering for sanering av planoverganger i Bækkemovegen - 1. gangs behandling	Tor Backe	Saken forventes sluttbehandlet 1. tertial 2023.
FSK 150/22 21.09.22	Mindre endring av reguleringsplan for Hummeldalsvegen - sluttbehandling Mindre endring for Hummeldalsvegen - klagebehandling	Tor Backe	FSK vedtar mindre endring av reguleringsplanen for Hummeldalsvegen, plan-ID 2011002-01 med tilhørende plandokumenter.
FSK 185/22 23.11.22			Vedtaket påklaget men ikke tatt til følge, og saken er sendt til Statsforvalteren i Viken for videre behandling (6.12.2022)
FSK 186/22 23.11.22	Behandling av klage på avslag på søknad om dispensasjon, Langslettvegen 3 gbnr 13/228	Tor Backe	Klagen ikke tatt til følge og sendt Statsforvalteren i Innlandet for videre behandling.

FSK 187/22 23.11.22	Behandling av klage på avslag om bruksendring fra uthus til bolig - gml. Trysilveg 26, gbnr 28/78	Tor Backe	Klagen ikke tatt til følge og sendt Statsforvalteren i Innlandet for videre behandling.
KS 128/22 30.11.22	Søknad om tilskudd - Bybadstue i Elverum	Kristian Trengereid	Søknad om bybadstue behandles våren 2023. Elverum kommune vil etter at regnskap 2022 er revidert ha en bedre oversikt over status på kommunens frie disposisjonsfond.

KS 144/22 15.12.22	Tilstandsrapport barneverntjenesten 2022	Aino Kristiansen	KS ber KD prioritere og intensivere arbeidet med å rette opp avvikene som er påpekt i tilstandsrapporten. Kommunestyret ønsker tilbakemelding fra kommunedirektøren innen 01.05.23
KS 093/22 21.09.22	Avklaring av vedtak om revisjon av kommuneplanens arealdel	Tor Backe	Planoppstart varslet, planprogram lagt ut til offentlig ettersyn (sak FSK-039/23- 8.3.23)
KS 111/22 26.10.22	Mandat for kommunestyrekomite for utdanning – utarbeidelse av plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer	Lena Haugseth	Prosesen pågår.
KS 112/22 26.10.22	Mandat for kommunestyrekomite for Vekst og utvikling – fornyelse av hovedplan vann og avløp.	Tor Backe	Prosesen for å utarbeide Hovedplan vann og avløp 2025 – 2034 iverksatt. Kommunestyrekomité for vekst og utvikling behandlet saken i møte 24.3.23, og vedtok planen utarbeidet som kommunedelplan.
KS 116/22 26.10.22	Mandat for kommunestyre- komite for utdanning – fornyelse av strategisk plan: Oppvekst i Elverum	Hjørdis Bjølseth Lena Haugseth	Prosesen for å utarbeide strategisk plan for Oppvekst i Elverum 2023-2027 pågår. Ambisjonen er å framlegge planen for kommunestyret for godkjenning innen 01.10.23
KS 147/22 15.12.22	Forvaltningsrevisjonsrapport – Tiltak for å forhindre barnefattigdom		Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra kommunedirektøren om hvordan anbefalingen er fulgt opp innen 01.10.23.
KS 151/22 15.12.22	IMDis ønske om start av bosetting av flyktninger i 2023 før det er fattet politisk vedtak	Hjørdis Bjølseth	Kommunedirektøren gis fullmakt til å starte bosettingen av flyktninger i Elverum kommune i 2023, hvis det av kapasitetsmessige forhold er forsvarlig. Fullmakten gjelder inntil endelig vedtak om bosetting er fattet 01.02.23.

Tabell: Oppfølging av politiske vedtak i formannskap og kommunestyre gjennom 2023. Status ved årsslutt.

11.2 Gjennomføringsplan - kommunestyrets vedtak på Handlings- og økonomiplan 2022-2025

Kommunestyret vedtar hvert år Handlings- og økonomiplan for den kommende 4-års periode med virksomhetsplan og budsjett for første år i 4-års perioden. Kommunestyrets vedtak er bindende for første året i denne perioden. Vedtaket har både punkter som gjelder de konkrete økonomiske rammer for virksomheten og verbalpunkter som skal følges opp gjennom året. Kommunestyrets vedtak for virksomhetsplanen og budsjettet for 2022 ble gjort i kommunestyret i KS-sak 142/21 per 15. desember 2021. I tabellen under redegjøres det kort for status på oppfølging av verbalpunktene i vedtaket ved utgangen av 2022.

Punkt i vedtak	Tema for punkter i kommunestyrets vedtak (KS 142/21 - se fullstendig vedtak i møteprotokoll).	Frist	Ansvarlig	Kommentar
pkt. 1	Handlings- og økonomiplan 2022 - 2025 med virksomhetsplan og årsbudsjett 2022 for Elverum kommune vedtas slik det er framlagt fra kommunedirektøren, med vedtatte endringer som framkommer i forslaget fra AP, SV og Frp.	31.12.2022	Kristian Trengereid	Gjennomført fortløpende gjennom året med arbeidsfordeling i organisasjonen basert på lederkontrakten mellom kommunedirektør og sektorsjefer/ stabssjefer. Se status ved årsslutt for øvrig i punktene under.
pkt. 2	Driftsbudsjettet for 2022 fordeles som netto rammebevilgninger til tjenesteområder. Kommunedirektøren gis myndighet til å foreta en detaljert fordeling av rammebevilgningene på de enkelte tjenesteområdenes budsjett- poster, i tråd med kommunestyrets prioriteringer og forutsetninger.	01.02.2022	Kristian Trengereid	Gjennomført.
pkt. 3	Låneopptak for finansiering av investeringer i 2022: kr 129 006 000.	31.12.2022	David Sande	Gjennomført. Låneopptak ble redusert til 70 millioner kroner i KS-vedtak 107/22.
pkt. 4	Lån fra Husbanken for videre formidling (startlån): kr 85 000 000.	31.12.2022	David Sande	Gjennomført.
pkt. 6	Gebyrregulativ for 2022.	01.02.2022	David Sande	Gjennomført.
pkt. 7	Tilskudd og overføringer til lag, foreninger og organisasjoner.	01.02.2022	David Sande	Gjennomført.
pkt. 8	Justering mellom budsjettammer for tjenesteområder ved overgang fra leasing og leieavtaler til kommunal lånefinansiering for kjøretøy, maskiner og utstyr.	31.12.2022	David Sande	Gjennomført.
pkt. 9	Justering mellom budsjettammer for kurante rutinemessige endringer.	31.12.2022	David Sande	Gjennomført.
Verbalpunkt 1	Barnehageplass - Sommertilbud - Løpende barnehageopptak	31.12.2022	Lena Haugseth	Sommertilbud er gjennomført. Det gjennomføres løpende supplerings- opptak. Saksutredning for innføring av flere telletidspunkt til opptak er påbegynt. Det planlegges lagt frem til kommunestyret

				november 2023.
Verbalpunkt 2	Nullvisjon seksuelle overgrep	31.12.2022	Lena Haugseth	Arbeidet med oppfølging av nullvisjonen tatt inn i arbeidet med kommunens plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Nullvisjonen inngår som et mål.
Verbalpunkt 3	Håndtering av fastlegekrise	31.12.2022	Kristian Trengereid	Fastelegekrise på kort sikt ble håndtert per 1. tertial innenfor kommunestyrets vedtak - jfr. KS-sak 027/22 per 24.02.22.
Verbalpunkt 4	Planlegging for nye sjukehjems plasser/ seniorboliger	31.12.2022	Aino Kristiansen	Kommunestyrekomite for helse og omsorg utreder saken, som forventes ferdig til strategikonferansen 2023.
Verbalpunkt 5	Økt økonomisk handlingsrom	31.12.2022	Kristian Trengereid	Arbeid er gjennomført i 2022 i form av tjenestegjennomgang, drøfting med- og tilbakemelding til formannskap og drøfting med hovedtillitsvalgte. Det ble gitt orientering om status i arbeidet i kommunestyrets strategikonferanse per 08.06.22. Arbeidet i 2022 er sluttført ved levering av Handlings- og økonomiplan 2023-2026 per oktober 2022.

Verbalpunkt 6	Halvert arbeidsgiveravgift	31.12.2022	Kristian Trengereid	Arbeidet pågår, og forventes rapportert i løpet av 2023.
Verbalpunkt 7	Økt antall lærlingplasser	31.12.2022	Hjørdis Midjord	Det ble gitt tilbud til 11 nye lærlinger fra august 2022, i tillegg til 7 som er midt i læreløpet, det vil si at vi pr 31.12.22 har 18 lærlinger. Det er lagt inn forslag om 21 plasser i budsjettet fra august 2023. Målet er 1 pr 1000 innbygger.
Verbalpunkt 8	Parkmessig utvikling av Galgebergparken	31.12.2022	Tor Backe	Ikke oppstartet av kapasitetsårsaker. Mandat må avklares nærmere.

Verbalpunkt 9	Involvering av eldrerådet i saksutredninger	31.12.2022	Kristian Trengereid	Involveringen har blitt og blir fulgt opp i enkeltsaker i tråd med intensjon i verbalpunkt.
Verbalpunkt 10	Heltid/deltid	31.12.2022	Hjørdis Midjord	<p>Det er opprettet en ny stilling som GAT - ressurs per 01.11.22 for å øke kapasiteten på utvikling av alternative arbeidsplaner som kan gi mulighet for større stillinger. I tillegg er Elverum en av 30 kommuner som deltar i lærings- nettverket TØRN i KS regi.</p> <p>TØRN- prosjektet skal finne nye arbeids- og organisasjonsformer i kommunenes helse- og omsorgstjenester. Målsetting er riktig kompetanse til riktig tid, herunder også økte stillingsstørrelser.</p>
Verbalpunkt 11	Flere el-biler i den kommunale bilparken	31.12.2022	Line M. Rustad	Oppfølging er gjennomført og pågår i henhold til plan for kommunens biladministrasjon, med utskifting og overgang til stadig flere el-biler - jfr. også klima- og energiplanens ambisjoner.
Verbalpunkt 12	Arealregnskap	31.12.2022	Tor Backe	Arbeidet pågår, forventes klart fase 1 medio 2023.
Verbalpunkt 13	Samfunnsanalyse - skolestruktur	01.07.2022	Aasmund Hagen	Samfunnsanalysen ble lagt fram for- og vedtatt i kommunestyret per 31.08.22 - se sak 085/22 .
Verbalpunkt 14	Sykefravær - Nærvær	31.12.2022	Hjørdis Midjord	<p>Det jobbes mot et lavere sykefravær i hele organisasjonen. Saken ble diskutert i administrasjonsutvalget 23.03.22 og konklusjonen ble at policydokumenter kunne opprettholdes som de er med fokus på nærværarbeid, men at all rapportering, samt mål i årsbudsjett, skulle oppgis med sykefraværspersent og ikke nærværspersent.</p> <p>Det rapporteres nå på sykefravær og ikke nærvær.</p>

Tabell: Oppfølging av kommunestyrets vedtak på handlings- og økonomiplan 2022-2025. Status ved årsslutt 2022.

12 Årsregnskap og noter 2021

Se årsberetning, årsregnskap og revisjonsberetning i egne dokumenter.

FIVERUM
KOMMUNE

Kommunehuset Folkvang, Lærerskolealleen 1, 2408 Elverum
PB 403, 2418 Elverum. Tlf 62 43 30 00 - postmottak@elverum.kommune.no

Webredaktør: Linda Vespestad

[Tilgjengelighetserklæring](#)